

Suvestinė redakcija nuo 2014-01-22 iki 2014-10-27

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2012, Nr. [43-2139](#), i. k. 1122217ISAK0004R-89

**CIVILINĖS AVIACIJOS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIAUS
Į S A K Y M A S**

**DĖL ORO NAVIGACIJOS INFORMACIJOS PASLAUGŲ TEIKIMO TAISYKLIŲ
PATVIRTINIMO**

2012 m. balandžio 5 d. Nr. 4R-89
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo (Žin., 2000, Nr. [94-2918](#); 2007, Nr. [59-2279](#)) 17 straipsnio 1 dalies nuostatomis:

1. T v i r t i n u Oro navigacijos informacijos paslaugų teikimo taisykles (pridedama)*.

2. N u s t a t a u, kad oro navigacijos informacijos tarnybos, rengiančios Oro navigacijos informacinį rinkinį (AIP), pranešimus aviatoriams (NOTAM), Oro navigacijos informacijos aplinkraštį (AIC), Priešskrydinės informacijos biuletenius (PIB) ir sudarančios oro navigacijos žemėlapius, turi vadovautis šio įsakymo 1 punktu patvirtintomis taisyklėmis bei Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos 4 priedo „Oro navigacijos žemėlapiai“ (Aeronautical Charts) standartais ir rekomenduojama praktika tiek, kiek to nereglamentuoja Lietuvos Respublikos teisės aktai.

3. P r i p a ž į s t u netekusiais galios:

3.1. Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2002 m. gruodžio 23 d. įsakymą Nr. 161 „Dėl Oro navigacijos informacijos skelbimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. [3-95](#));

3.2. Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2007 m. gruodžio 6 d. įsakymą Nr. 4R-263 „Dėl Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2002 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 161 „Dėl Oro navigacijos informacijos skelbimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2007, Nr. [130-5277](#));

3.3. Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2008 m. liepos 22 d. įsakymą Nr. 4R-142 „Dėl Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2002 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 161 „Dėl Oro navigacijos informacijos skelbimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2008, Nr. [87-3511](#));

3.4. Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2009 m. vasario 3 d. įsakymą Nr. 4R-30 „Dėl teisės aktų, reglamentuojančių oro navigacijos informacijos rengimą, taikymo“ (Žin., 2009, Nr. [15-614](#)).

DIREKTORIUS

KĘSTUTIS AURYLA

PATVIRTINTA

Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus
2012 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. 4R-89

ORO NAVIGACIJOS INFORMACIJOS PASLAUGŲ TEIKIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Oro navigacijos informacijos paslaugų teikimo taisyklės (toliau – taisyklės) nustato oro navigacijos informacijos rūšis ir mastus, jos rengimo, teikimo, patikrinimo ir skelbimo sąlygas bei tvarką, jai taikomus kokybės vadybos principus, taip pat jos teikėjus ir vartotojus.

2. Oro navigacijos informaciją (toliau – ONI) šių taisyklių nustatyta tvarka rengia ir teikia Civilinės aviacijos administracijos įgaliotas ir jos išduotą oro navigacijos paslaugų teikėjo pažymėjimą turintis juridinis asmuo (toliau – ONI paslaugų teikėjas).

3. Šiose taisyklėse vartojamos sąvokos ir santrumpos:

AIP pakeitimas. Nuolatiniai Oro navigacijos informaciniame rinkinyje (toliau – AIP) pateiktos informacijos pakeitimai.

AIRAC. Oro navigacijos informacijos tvarkos ir kontrolės santrumpa, reiškianti išankstinio pranešimo sistemą, kuria siekiama pagal atitinkamai galiojančias datas informuoti apie aplinkybes, dėl kurių būtina padaryti svarbius veiklos pakeitimus.

ASHTAM. Specialiosios serijos NOTAM, tam tikra forma pranešantis apie vulkaninės veiklos, ugnikalnio išsiveržimo ir / ar vulkaninių pelenų debesų pakitimus, kurie yra svarbūs orlaivių skrydžiams.

Bendras ONI paketas. Paketas, kurį sudaro šie elementai: AIP; AIP papildymai; NOTAM ir priešskrydiniai informaciniai biuleteniai (toliau – PIB); oro navigacijos informacijos aplinkraščiai (toliau – AIC); kontroliniai sąrašai ir galiojančių NOTAM sąrašai.

Duomenų bazė. Viena ar kelios duomenų rinkmenos, kurios susistemintos taip, kad prireikus taikomomis programomis jas būtų galima gauti ir atnaujinti.

Pastaba. Paprastai tai yra elektroniniu būdu kompiuteryje kaupiamos rinkmenos, o ne popieriniai bylų aplankai.

Duomenų kokybė. Patikimumo laipsnis arba lygis, parodantis, kad duomenys atitinka duomenų vartotojo tikslumo, skiriamosios gebos ir integralumo reikalavimus.

Gairių tarpai. Kampinis ar linijinis atstumas tarp dviejų gretutinių aukštumos taškų.

Geodezinis atstumas. Trumpiausias atstumas tarp dviejų matematiškai apibrėžtų taškų elipsoido paviršiuje.

Geodezinis aukštis (elipsoido aukštis). Su etaloniniu elipsoidu susijęs aukštis, matuojamas nuo elipsoido išorės statmens per nurodytą tašką.

Geoidas. Vienodo potencialo plokštuma Žemės traukos lauke, kuri sutampa su nesuardytu vidutiniu jūros lygiu (MSL), ištisai besidriekiančiu per žemynus.

Pastaba. Geoidas yra netaisyklingos formos dėl vietos gravitacinių trikdžių (vėjo ir kitų srovių, druskingumo ir kt.) ir jų traukos kryptis visuose taškuose yra statmena geoidui.

Geoido bangavimas. Geoido atstumas virš (teigiamas) ar žemiau (neigiamas) matematinio orientyro elipsoido.

Pastaba. Pasaulinės geodezinės sistemos–1984 (WGS-84) nustatyto elipsoido požiūriu skirtumas tarp WGS-84 elipsoido aukščio ir orometrinio aukščio atitinka WGS-84 geoido bangavimą.

Keli duomenų rinkiniai. Duomenų rinkinių grupė su ta pačia produkto specifikacija (ISO 19115*).

Kliūtis. Visi stacionarūs (laikiniai ar nuolat) ir mobilūs objektai arba jų dalys, kurie:

- a) yra orlaivių judėjimo lauke; arba
- b) iškilę virš nustatytos plokštumos, skirtos orlaivių skrydžių saugai; arba
- c) yra už nustatytosios plokštumos ribų, bet kelia grėsmę oro navigacijai.

Kokybės sistema. Organizacijos struktūra, procedūros, procesai ir resursai, būtini užtikrinti kokybės vadybą (ISO 9000*).

Kokybės vadyba. Visi bendrosios vadybos funkcijos veiksmai, kurie nulemia kokybės politiką, tikslus ir atsakomybę; ir jų įgyvendinimas tokiomis priemonėmis, kaip kokybės planavimas, kokybės kontrolė, kokybės užtikrinimas ir kokybės gerinimas kokybės sistemoje (ISO 9000*).

Metaduomenys. Duomenys, kurie atitinkamus duomenis apibūdina ir patvirtina dokumentais.

(Oro navigacijos duomenų) integralumas. Užtikrinimas, kad gauti arba atitinkamai papildyti oro navigacijos duomenys ir jų reikšmės nebus prarasti ar pakeisti.

Oro navigacijos duomenys. Oficialūs oro navigacijos duomenys, koncepcijos ar instrukcijos, kurie tinka ryšiams ir galima juos atitinkamai interpretuoti bei apdoroti.

Oro navigacijos informacijos tarnyba / paslaugų teikėjas. Nustatytoje teritorijoje veikianti tarnyba / paslaugų teikėjas, atsakantis už laiku, reguliariai ir veiksmingai teikiamą oro navigacijos informaciją ir duomenis, būtinus užtikrinti oro navigacijos saugą bei reguliarumą.

Oro navigacijos informacinis rinkinys / AIP. Valstybės arba jos įgaliojimu išleistas oro navigacijos informacinis leidinys, kuriame yra ilgalaikė svarbios reikšmės oro navigacijos informacija.

Duomenų skaidrumas. Gebėjimas atsekti subjekto istoriją, panaudojimą ar vietą iš nustatytų duomenų (ISO 9000*).

Skiriamoji geba. Vienetais ar skaitmenimis išreikštas atitinkamas matuojamasis ar skaičiuojamasis dydis.

Sraigtasparnių oro uostas (aikštelė). Aerodromas arba nustatyta teritorija, kuri visa arba jos dalis skirta sraigtasparniams atskristi, iškristi ar judėti žemės paviršiumi.

Stoties nukrypimas. Reguliavimo nukrypimas tarp VOR nulio laipsnių radialo ir tikrosios šiaurės nustatomas VOR stoties kalibravimo metu.

Tikslumas. Mažiausia paklaida, kurią galima patikimai nustatyti matavimo proceso metu.

Pastaba. Remiantis geodezinėmis apžvalgomis, tikslumas – atliekamų skaičiavimų operacijos proceso pagerinimo laipsnis ar išbaigtumo laipsnis naudojamuose prietaisuose ir taikomuose metoduose.

Vietovė. Žemės paviršius su gamtos dariniais, pavyzdžiui, kalnais, kalvomis, kalvagūbriais, slėniais, vandens telkiniais, amžinu ledu ir sniegu, išskyrus kliūtis.

Pastaba. Iš esmės, priklausomai nuo taikomo duomenų rinkimo metodo, vietovę apibūdina ištisas paviršius, esantis virš plynos žemės, augmenijos skliauto ar tarp jų; taip pat toks paviršius vadinamas pirmuoju atspindinčiuoju paviršiumi.

Kitos šiose taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, nustatytas Lietuvos Respublikos aviacijos įstatyme (Žin., 2000, Nr. [94-2918](#)), Lietuvos Respublikos oro erdvės organizavimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 17 d. nutarimu Nr. 285 (Žin., 2004, Nr. [42-1379](#)), Skrydžių taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 31 d. nutarimu Nr. 1098 (Žin., 2004, Nr. [134-4860](#)), Oro eismo paslaugų teikimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2007 m. lapkričio 16 d. įsakymu Nr. 3-361 (Žin., 2007, Nr. [123-5056](#)), ISO standartuose ir kituose norminiuose teisės aktuose.

Teisės ir pareigos

4. ONI apima informaciją apie aerodromus, navigacijos priemones, įrenginius, įrangą, jų veikimą ir su tuo susijusias procedūras.

5. ONI paslaugų teikėjas rengia ir skelbia bendrą ONI paketą, susidedantį iš šių dalių:

5.1. AIP;

5.2. AIP pakeitimai (AIP AMDT);

5.3. AIP papildymai (AIP SUP);

5.4. NOTAM, SNOWTAM ir PIB;

5.5. AIC;

5.6. NOTAM suvestinė ir AIC patikrinimo sąrašai.

6. ONI paslaugų teikėjas turi rinkti, tikrinti, redaguoti ir skelbti šių taisyklių 4 ir 5 punktuose nustatytą ONI Lietuvos Respublikos teritorijoje bei teritorijoje, esančioje už jos ribų, jeigu Lietuvos Respublika pagal tarptautines sutartis yra atsakinga už oro eismo paslaugų teikimą šioje teritorijoje.

7. Oro navigacijos paslaugų teikėjas sudaro oficialius susitarimus dėl keitimosi oro navigacijos duomenimis ir (arba) informacija su 2010 m. sausio 26 d. Europos Komisijos reglamente Nr. 73/2010 2 straipsnio 2 dalyje nurodytais subjektais. Jeigu oro navigacijos informacijos paslaugų teikėjas ir subjektas, nurodytas 2010 m. sausio 26 d. Europos Komisijos reglamento Nr. 73/2010 2 straipsnio 2 dalyje yra vienos organizacijos padaliniai, oficialų susitarimą gali pakeisti patvirtinta sąveikos instrukcija ir procedūra. Susitarimai turi atitikti minėto reglamento IV priedo C dalyje nustatytus reikalavimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [4R-23](#), 2013-01-22, *Žin.*, 2013, Nr. 9-413 (2013-01-24), i. k. 1132217ISAK0004R-23

7¹. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo 17 straipsnio 2 dalies nuostatomis oro navigacijos paslaugų teikėjas privalo užtikrinti, kad visi asmenys (neišskiriant šių taisyklių 7 punkte nurodytųjų) turėtų galimybę teikti oro navigacijos duomenis. Apie tai oro navigacijos paslaugų teikėjas paskelbia AIP dalyje GEN 3.1.1.

Papildyta punktu:

Nr. [4R-23](#), 2013-01-22, *Žin.*, 2013, Nr. 9-413 (2013-01-24), i. k. 1132217ISAK0004R-23

8. Tuo atveju, jeigu ONI paslaugos teikiamos ne visą parą, ONI paslaugų teikimas turi būti užtikrintas kiekvienam orlaiviui, esančiam Vilniaus skrydžio informacijos regione, dvi valandas prieš vykdomą skrydį ir po jo. Taip pat paslaugos gali būti teikiamos pagal antžeminių paslaugų teikėjų prašymą, iš anksto suderintą su ONI teikėju.

9. ONI paslaugų teikėjas pagal užklausą turi teikti priešskrydinę informaciją 13 punkte išvardytiems fiziniams ir juridiniams asmenims ir užtikrinti informacijos pateikimą skrydžio metu, gautą iš:

9.1. kitų valstybių ONI paslaugų teikėjų;

9.2. kitų informacijos šaltinių.

10. ONI, gauta pagal 9.1 punkto nuostatas, turi turėti nuorodą į tos valstybės paslaugų teikėją, kuris paskelbė šią informaciją.

11. ONI, gauta pagal 9.2 punkto nuostatas, turi būti patikrinta. Jeigu minėtos informacijos patikrinti neįmanoma, skelbiant šią informaciją, apie tai turi būti atitinkamai pranešta.

12. ONI, kuri pateikiama AIP ir Lietuvos Respublikos aerodromų informacijos rinkinyje pagal VST (toliau – AIR) bei NOTAM pranešime (išskyrus atvejus, kai NOTAM pranešimas skrydžių saugos sumetimais turi būti paskelbtas nedelsiant; arba jame esanti informacija turi būti skelbiama pagal susitarimą, numatytą šių taisyklių 7 punkto nuostatose; arba NOTAM skelbiamas dėl jau nustatytos specialios veiklos oro erdvės rezervavimo / aktyvavimo), turi būti suderinta su Civilinės aviacijos administracija.

Punkto pakeitimai:

Nr. [4R-23](#), 2013-01-22, *Žin.*, 2013, Nr. 9-413 (2013-01-24), i. k. 1132217ISAK0004R-23

13. ONI turi būti teikiama šiems fiziniams ir juridiniams asmenims (vartotojams):

13.1. kitų valstybių ONI tarnyboms, oro vežėjams ir orlaivių įguloms (joms paprašius);

13.2. Lietuvos Respublikos:

13.2.1. techninėms tarnyboms, atsakingoms už ONI teikimą radionavigacijos priemonėmis;

13.2.2. oro eismo paslaugų teikėjui, kad būtų užtikrintas oro eismo srautų reguliavimas ir skrydžių sauga;

13.2.3. oro vežėjams ir orlaivių įguloms (joms paprašius);

13.2.4. Karinėms oro pajėgoms;

13.2.5. kitoms tarnyboms.

Kokybės vadybos sistema

14. ONI paslaugų teikėjas turi įgyvendinti ir taikyti kokybės vadybos sistemą pagal Europos Komisijos reglamento (ES) Nr. 1035/2011 I priedo 3.2 punkto reikalavimus. Kokybės vadybos sistema turi būti įgyvendinta ir taikoma visoms teikiamoms ONI paslaugų dalims.

15. Kokybės vadyba turi būti taikoma visai ONI duomenų grandžiai nuo duomenų nustatymo (kilmės) iki jų perdavimo numatytam vartotojui, atsižvelgiant į jų paskirtį.

16. Tam, kad būtų užtikrinta ONI duomenų kokybė ir veiksmingai renkama, perduodama bei publikuojama ONI, turi būti pasirašyti veiklos / darbo susitarimai tarp ONI paslaugų teikėjo ir kitų šalių, dalyvaujančių šiame procese (duomenų rinkėjai, aerodromų naudotojai, meteorologinės informacijos paslaugų teikėjas ir kt.)

17. Kokybės vadybos sistemoje turi būti numatyti:

17.1. gebėjimai ir žinios, reikalingos personalui tinkamai vykdyti savo funkcijas;

17.2. personalo mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo programa;

17.3. personalo kvalifikaciją patvirtinančių įrašų kaupimo, saugojimo ir archyvavimo tvarka;

17.4. periodinis personalo gebėjimų ir žinių patikrinimas, kuris skirtas nustatyti ir ištaisyti personalo žinių bei gebėjimų trūkumą bei spragas.

18. Kokybės vadybos sistemoje turi būti nustatytos taisyklės, procesai, procedūros, įskaitant metaduomenų naudojimą, kurie užtikrintų ir patikrintų, kad oro navigacijos duomenys yra visoje informacijos teikimo grandyje ir padėtų nustatyti klaidas, tam, kad būtų taisomos neatitikimų arba trūkumų priežastys, taip pat pranešama apie šiuos neatitikimus atitinkamam vartotojui.

19. Kokybės vadybos sistema turi užtikrinti, kad skelbiama oro navigacijos informacija / duomenys atitiktų nustatytus oro navigacijos duomenų kokybės (tikslumo, skiriamosios gebos ir integralumo) reikalavimus, kaip numatyta šių taisyklių 7 priede, ir duomenų skaidrumo reikalavimus metaduomenų rinkimo metu, kaip nurodyta šių taisyklių 48 bei 49 punktuose. Taip pat turi būti užtikrinta, kad informacija / duomenys būtų platinami laiku ir jie galiotų.

20. Turi būti reguliariai atliekama Kokybės vadybos sistemos stebėseną ir palaikoma atitiktis taikomiems reikalavimams.

21. Turi būti nustatytos skaidrios ir aiškos duomenų, parengtų skelbti, derinimo su suinteresuotomis šalimis procedūros ir kokybės vadybos sistemoje užtikrinta atitiktis nustatytoms procedūroms.

22. Oro navigacijos duomenų tikslumo reikalavimai, pagrįsti 95 % tikrumu, yra nustatyti 2007 m. lapkričio 16 d. susisiekimo ministro įsakymu Nr. 3-361 patvirtintose Lietuvos Respublikos oro eismo paslaugų teikimo taisyklėse ir ICAO 14 priedo I ir II tomų 2 skyriuje. Tam tikslui turi būti nustatyti trijų rūšių vietovės duomenys:

22.1. nustatytos vietos / taškai (išmatuoti KTT slenksčiai, navigacijos įrenginių vietos ir kt.);

22.2. apskaičiuotos vietos / taškai (matematiškai apskaičiuoti taškai nuo išmatuotų vietų erdvėje);

22.3. paskelbti taškai (skrydžių informacijos regiono ribų taškai).

23. Skelbiamų duomenų skiriamoji geba turi atitikti reikalavimus, išdėstytus šių taisyklių 1 ir 7 prieduose.

24. ONI integralumas turi būti išsaugotas viso duomenų teikimo proceso metu nuo jų stebėjimo iki numatomo duomenų vartotojo. Oro navigacijos informacijos duomenų integralumo reikalavimai turi būti nustatomi pagal galimą žalą dėl duomenų iškraipymo ir duomenų elementų vartojimą. Pagal duomenų integralumo lygį duomenys skirstomi į:

24.1. kritinius duomenis, kai nuoseklumo lygis 1×10^{-8} . Jeigu orlaivis, naudodamas netikslūs kritinius duomenis, tęsia skrydį ir tupia, yra didelė tikimybė, kad jis pateks į avariją;

24.2. pagrindinius duomenis, kai nuoseklumo lygis 1×10^{-5} . Jeigu orlaivis, naudodamas netikslūs pagrindinius duomenis, tęsia skrydį ir tupia, yra nedidelė tikimybė, kad jis gali patekti į avariją;

24.3. reguliarius duomenis, kai nuoseklumo lygis 1×10^{-3} . Jeigu orlaivis, naudodamas netikslius reguliarius duomenis, tęsia skrydį ir tupia, yra labai maža tikimybė, kad jis rizikuoja patekti į avariją.

25. Duomenys / informacija kitam jos vartotojui gali būti teikiami šiais būdais:

25.1. fizinis – oro navigacijos informacijos / duomenų įteikimas fiziniu būdu (pvz., paštu); arba

25.2. tiesioginis (elektroniniu būdu) – oro navigacijos informacijos / duomenų teikimas automatiškai, tiesiogine elektronine jungtimi tarp ONI paslaugų teikėjo ir kito naudotojo / teikėjo.

26. Oro navigacijos informacijos duomenų kokybės rodikliai atitinkamai pagal jų klasifikaciją ir nuoseklumą, pateikti šių taisyklių 7 priede.

27. Elektroninių oro navigacijos duomenų rinkiniai turi būti apsaugoti, numatant duomenų rinkinių 32 bitų cikliškus dubliavimo patikrinimus (toliau – CRC), kurie atliekami programa, suderinta su duomenų rinkiniais. Tai turi būti taikoma duomenų rinkinių apsaugai visuose patikimumo lygiuose, kaip nurodyta 24 punkte.

28. 27 punkte išdėstyti reikalavimai netaikomi komunikacijos sistemoms, naudojamoms duomenų rinkiniams perduoti.

29. Patariamoji medžiaga dėl 32 bitų CRC algoritmų naudojimo elektroninių oro navigacijos duomenų rinkinių apsaugai pateikta ICAO dok. 8126 „Oro navigacijos informacijos tarnybų vadovas“.

30. Pagal 12 punkto reikalavimus, prieš pateikiant CAA medžiagą, kuri turi būti paskelbta kaip bendro ONI paketo dalis, ji turi būti nuodugnai patikrinta ir suderinta su atitinkamomis tarnybomis tam, kad būtų užtikrinta, jog visa reikalinga informacija įtraukta ir ji visiškai teisinga. ONI duomenų / informacijos teikėjai ir ONI paslaugų teikėjas turi nustatyti patikrinimo ir patvirtinimo procedūras, užtikrinančias kokybės (tikslumo, skiriamosios gebos ir integralumo) reikalavimus ir oro navigacijos duomenų atitiktį.

31. Patariamoji medžiaga dėl ryšių su kitomis tarnybomis yra pateikta ICAO dok. 8126.

Keitimasis oro navigacijos duomenimis

32. ONI paslaugų teikėjas turi nustatyti veiklos reikalavimus NOTAM leisti ir juos gauti telekomunikacijos priemonėmis.

33. Siekdamas palengvinti tarptautinį duomenų / informacijos keitimąsi oro navigacijos informacijos paslaugų teikėjas turi nustatyti tiesioginius kontaktus su kitų valstybių oro navigacijos informacijos paslaugų teikėjais.

34. Viena bendro Oro navigacijos informacinio rinkinio (AIP) kopija turi būti įteikta valstybei, su kuria pasirašytas susitarimas dėl neapmokestinamo AIP apsikeitimo.

35. Dėl papildomų oro navigacijos duomenų teikimo (ICAO valstybėms narėms, ne ICAO valstybėms narėms ir kitoms organizacijoms) arba gavimo, įskaitant įstatymus ir teisės aktus, reglamentuojančius aviacijos veiklą, turi būti pasirašytos atskiros sutartys.

Autorinės teisės

36. Autorinės oro navigacijos informacijos paslaugų teikėjo teisės yra apsaugotos pagal 2001 m. birželio 28 d. Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatymo (Žin., 2001, Nr. [62-2226](#); 2010, Nr. [54-2649](#)) 27 straipsnio nuostatas.

Pagrindinės specifikacijos

37. Kiekviena integruoto oro navigacijos informacijos paketo dalis, skirta platinti už Lietuvos Respublikos ribų, turi būti parašyta anglų kalba.

38. Rašant vietovių pavadinimus angliškai turi būti atsižvelgta ir į lietuvių kalbos darybą.

ICAO santrumpų vartojimas

39. Teikiant oro navigacijos informacijos paslaugas, vartojamos ICAO santrumpos, jei jų vartojimas naudingas informacijai / duomenims teikti.

Draudžiamų, ribojamų ir pavojingų zonų nustatymas ir pateikimas

40. Nustatant draudžiamas, ribotas ar pavojingas zonas, joms turi būti suteiktas atpažinimo numeris ir paskelbta jų detali informacija (žr. 1 priedo ENR 5.1).

41. Priskirtasis atpažinimo numeris turi būti naudojamas zonos tapatybei nurodyti visuose, su šia zona susijusiuose, pranešimuose.

42. Atpažinimo numerį sudaro tokia raidžių ir skaitmenų grupė:

a) šaliai ar teritorijai, kuri nustatė oro erdvę, suteiktos nacionalinės raidės kaip vietos indeksai;

b) P – draudžiamoms zonoms, R – ribojamoms zonoms ir D – pavojingoms zonoms;

c) šalyje ar teritorijoje nepasikartojantis numeris.

43. Nacionaliniai ženklai – raidės, nurodytos ICAO dok. 7910 „Vietos indeksai“.

44. Siekiant išvengti painiavos, atpažinimo numerių negalima pakartotinai naudoti anksčiau nei po vienerių metų po to, kai buvo panaikinta zona, kuriai tie numeriai buvo suteikti.

Žmogaus veiksnys

45. ONI paslaugų teikėjas kurdamas, apdorodamas ir platindamas oro navigacijos informaciją turi įvertinti žmogaus veiksnį.

46. Tais atvejais kai yra būtina žmonių sąveika, ypatingas dėmesys turi būti skirtas informacijos integralumui. Nustačius rizikos lygį, turi būti nustatomi ir taikomi atitinkami veiksmai rizikai sumažinti. Ši nuostata gali būti įgyvendinta sistemų kūrimo ar jų projektavimo, operatyvių veiksmų ar veiklos aplinkos tobulinimo metu.

Bendros atskaitos sistemos

47. Bendrų atskaitos sistemų reikalavimai išdėstyti 2007 m. lapkričio 16 d. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro įsakymu Nr. 3-361 patvirtintose oro eismo paslaugų teikimo taisyklėse.

Metaduomenys

48. Oro navigacijos duomenims apsikeisti, renkami metaduomenys. Toks metaduomenų rinkimas turi būti pritaikytas visai oro navigacijos duomenų grandžiai nuo jų gavimo / matavimo / patikrinimo iki perdavimo kitam numatytam naudotojui.

49. Metaduomenys turi apimti (mažiausiai):

49.1. organizacijos ar subjekto, atliekančio veiksmus, pavadinimą;

49.2. atliekamas funkcijas (visi veiksmai nustatant, perduodant ar valdant duomenis);

49.3. atliktų veiksmų datą ir tikslų laiką.

II. ORO NAVIGACIJOS INFORMACINIS RINKINYS (AIP)

50. AIP tikslas užtikrinti ICAO reikalavimą pateikti ilgalaikę informaciją, skirtą oro navigacijai.

51. AIP yra pagrindinis nuolatinės ir ilgai galiojančios oro navigacijos informacijos pateikimo / gavimo šaltinis.

52. Kur įmanoma, AIP informacija turi būti tokio formato, kad ją būtų galima naudoti

skrydyje.

AIP Turinys

53. AIP sudaro trys dalys, kurių atitinkamai numeruotuose skyriuose ir skirsniuose galima rasti standartizuotus duomenis, pagal turimą informaciją, kuri yra pateikta šių taisyklių 1 priede ir sugrupuota temomis bei išskirta standartiniu šriftu, pvz., ENR, išskyrus atitinkamas AIP dalis ar tomus, kurie yra parengti operatyviam naudojimui skrydžio metu. AIP duomenys turi būti saugomi ir elektrone forma. Tikslų formatą ir išdėstymą savo nuožiūra numato ONI paslaugų teikėjas su sąlyga, kad bus pateiktas atitinkamas dokumento turinys.

54. Rekomenduojama, kad AIP priede pateikiama papildoma informacija būtų vizualiai išskiriama pajuodintu pasvirusiu šriftu.

55. Pirmojoje AIP dalyje („AIP Bendroji dalis“, toliau – GEN) turi būti:

55.1. nurodytos organizacijos, atsakingos už AIP, išvardyta oro navigacijos įranga, nustatytos paslaugos ar procedūros ir jų naudojimas;

55.2. nustatytos bendros paslaugų gavimo ar įrangos naudojimo tarptautinėms reikmėms sąlygos;

55.3. esminiai skirtumai tarp Lietuvos Respublikos teisės aktų ir taikomos praktikos bei ICAO standartų, rekomenduojamos praktikos ir procedūrų sąrašas, kuriame naudotojas aiškiai matytų skirtumus tarp Lietuvos Respublikos ir ICAO reikalavimų;

55.4. aiškiai pateiktas Lietuvos Respublikos pasirinkimas kiekvienu atveju, kai buvo pritaikytas alternatyvus ICAO standartų ar rekomenduojamosios praktikos ir procedūrų įgyvendinimo būdas.

56. AIP turi būti pateikti šie Lietuvos Respublikos tarptautinių oro uostų oro navigacijos žemėlapiai / schemas:

56.1. aerodromų / sraigtasparnių oro uostų (aikštelių) žemėlapiai – ICAO;

56.2. aerodromų eismo schemas – ICAO;

56.3. aerodromų kliūčių žemėlapiai – ICAO A tipo;

56.4. aerodromų vietovės ir kliūčių žemėlapiai – ICAO (ir elektroniniai);

56.5. orlaivių stovėjimo aikštelių ir pastatymo schemas – ICAO;

56.6. rajono žemėlapiai – ICAO;

56.7. skrydžių valdymo paslaugų teikimo minimalaus aukščio schema – ICAO;

56.8. artėjimo tūpti pagal prietaisus žemėlapiai – ICAO;

56.9. tiksliojo artėjimo pagal vietovės reljefą žemėlapiai – ICAO;

56.10. standartinio atskridimo pagal prietaisus (toliau – STAR) žemėlapiai – ICAO;

56.11. standartinio išskridimo pagal prietaisus (toliau – SID) žemėlapiai – ICAO;

56.12. vizualiojo artėjimo tūpti žemėlapiai – ICAO.

Pastaba. Kai reikia, AIP schemas, žemėlapiai ar diagramos turi būti naudojamos papildant ar pakeičiant lenteles ar tekstą.

57. Jei ONI teikėjas išleidžia kitokią žemėlapių formą, nei nustatyta šių taisyklių 56 punkte, apie tai paskelbia AIP GEN 1.7 dalyje.

58. Įgyvendinant 56 punkte išdėstytą reikalavimą minėti žemėlapiai sudaromi pagal ICAO 4 priedo reikalavimus. Patariamoji medžiaga dėl schemų ir diagramų sudarymo yra pateikta ICAO dok. 8126 „Oro navigacijos informacijos tarnybų vadovas“.

Bendrieji reikalavimai

59. AIP turi būti paprastas ir aiškaus turinio.

60. AIP pateikiama informacija neturi kartotis ir atkartoti informacijos, paskelbtos kituose oro navigacijos informacijos šaltiniuose.

61. AIP turi būti tokios formos, kad jo lapus būtų lengva pakeisti (išskyrus atvejus, kai AIP visiškai atnaujinamas).

62. AIP turi būti nurodyta jo išleidimo / galiojimo data. Kiekviename lape turi būti įrašyta atitinkama išleidimo / galiojimo data. Datą sudaro: diena, mėnuo (pavadinimas) ir metai. Rašoma išleidimo arba galiojimo data.

63. Kontrolinis lapas, nurodantis kiekvieno lapo galiojimo / išleidimo datą, turi būti keičiamas kiekvieną kartą, kai daromi AIP pakeitimai ar papildymai. Pakeisto lapo numeris / schemos pavadinimas ir išleidimo data turi būti nurodyti kontroliniame lape.

64. AIP turi būti parengtas taip, kad būtų galima aiškiai suprasti ir matyti:

64.1. viso AIP pavadinimą;

64.2. teritoriją (oro erdvės dalis), kurioje jis taikomas;

64.3. valstybės ir išleidžiančios organizacijos pavadinimą;

64.4. puslapių numerius / schemų, žemėlapių pavadinimus.

65. Lapo matmenys turi būti ne didesni nei 210×297 mm, išskyrus atvejus, kai naudojami didesni lapai, kurie sulankstyti telpa į nustatytą formatą. Visi AIP pakeitimai ar nauja informacija, pateikta kartu su senu tekstu, turi būti paženklinta arba papildyta atitinkama anotacija.

66. Veiklai svarbūs AIP pakeitimai turi būti publikuojami pagal AIRAC procedūras ir aiškiai pažymėti akronimu AIRAC.

67. AIP papildomas ar išleidžiamas reguliariai per tokį laiką, kad būtų užtikrinta jame skelbiama naujausia ir galiojanti informacija. Papildymai turi būti daromi keičiant atitinkamus puslapius.

68. Laiko reguliarumas, minėtas 67 punkte, turi būti pateiktas AIP 1 dalyje – Bendroji (GEN).

69. Patariamoji medžiaga laiko tarpams nustatyti tarp AIP pakeitimų pateikta ICAO dok. 8126 „Oro navigacijos informacijos tarnybų vadovas“.

AIP pakeitimų reikalavimai

70. AIP pakeitimai (toliau – AIP AMDT) – pagrindinės AIP informacijos pakeitimai, atliekami nustatytu periodiškumu tam, kad būtų pateikta visa informacija ir ji galiotų.

71. Kiekvienam AIP AMDT turi būti suteiktas nuoseklus serijos numeris.

72. Kiekviename AIP AMDT puslapyje, įskaitant viršutinį lapą, turi būti išleidimo data.

73. Kiekviename AIRAC AIP papildymo puslapyje, įskaitant viršutinį lapą, turi būti galiojimo data. Jei galiojimo laikas nurodomas ne 0000 UTC, jį taip pat būtina nurodyti viršutiniame lape.

74. AIP AMDT turi turėti nuorodas į tuos bendrojo ONI paketo elementus, kurie įtraukti į atitinkamą pakeitimą.

75. Trumpas keičiamo dalyko aprašymas turi būti pateiktas AIP AMDT viršutiniame lape.

76. Kai AIP AMDT neišleidžiamas per nustatytą laiką, NIL pranešimas turi būti išleistas ir išplatintas kartu su kas mėnesį išleidžiamu galiojančių NOTAM kontroliniu sąrašu, kuris leidžiamas pagal šių taisyklių 123 punktą.

AIP papildymų reikalavimai (AIP SUP)

77. Į AIP SUP įeina ilgojo galiojimo (3 mėnesiai ir ilgiau) ir trumpojo galiojimo informacija, kuri turi didelę tekstinę dalį ir / ar grafinius piešinius.

78. Kiekviename AIP papildyme turi būti iš eilės einantis serijos numeris ir nurodyti kalendoriniai metai.

79. Papildymo puslapiai turi būti laikomi AIP tiek, kiek galioja juose esanti informacija.

80. Kai AIP SUP yra klaidų ar keičiamas AIP SUP galiojimo laikas, turi būti išleistas naujas AIP SUP.

81. Kai nėra galimybių laiku išleisti AIP SUP, turi būti išleistas NOTAM.

82. Kai AIP papildymu siekiama pakeisti NOTAM, į jį turi būti įtraukta nuoroda į atitinkamo NOTAM serijos numerį.

83. Galiojančių AIP SUP kontrolinis lapas turi būti išleistas ne rečiau nei kartą per mėnesį. Ši informacija turi būti išleidžiama kartu su mėnesį galiojančių NOTAM kontroliniu sąrašu, kuris leidžiamas pagal šių taisyklių 122 punktą.

84. AIP SUP puslapiai turi būti geltonos spalvos.

85. AIP SUP turi būti įtraukti kaip pirmieji AIP dalies lapai.

Platinimas

86. AIP, AIP AMDT ir AIP SUP turi būti pateikiami vartotojams kaip įmanoma greičiau. Kai AIP AMDT arba AIP SUP išleidžiami pagal AIRAC procedūrą, turi būti sukurtas ir išplatintas įspėjamasis NOTAM.

Elektroninis AIP

87. AIP, AIP AMDT, AIP SUP ir AIC turi būti tokios formos, kad juose esančią informaciją būtų galima matyti kompiuterių ekranuose ir spausdinti popieriuje.

88. Šis elektroninis dokumentas vadinamas elektroniniu AIP ir yra tokios formos ir formato, kad jo informacija būtų galima keistis skaitmeniniu būdu.

89. Elektroniniame AIP pateikta skyrių, poskyrių, skirsnų informacijos forma ir struktūra turi atitikti popierinio AIP turinį ir struktūrą. Elektroninis AIP turi būti tokios formos, kad jį galima būtų išspausdinti.

90. Elektroninis AIP turi būti prieinamas internetu ir / arba platinamas skaitmeninėse laikmenose (CD, DVD ir kt.).

III. NOTAM

Rengimas

91. NOTAM turi būti parengtas ir išleistas nedelsiant, kai būtina paskelbti trumpalaikio (iki 3 mėnesių) pobūdžio informaciją arba kai iš anksto neįspėjus atliekami veiklos požįūriu svarbūs nuolatiniai ar ilgo galiojimo pakeitimai (3 mėn. ir ilgiau), išskyrus didelius tekstus ir / ar brėžinius.

92. Veiklos požįūriu svarbūs pakeitimai, susiję su šių taisyklių 4 priedo 1 dalyje nurodytomis aplinkybėmis, pateikiami pagal šių taisyklių IV skyriuje nurodytą oro navigacijos informacijos reguliavimo ir kontrolės (AIRAC) sistemą.

93. Trumpalaikė ilgo teksto ir / ar brėžinių informacija skelbiama kaip AIP papildymas (žr. „AIP papildymų reikalavimai“).

94. NOTAM turi būti pateikta tokia informacija:

94.1. kad atitinkamas aerodromas yra atidarytas / uždarytas; kokie svarbūs jo naudojimo pakeitimai taikomi;

94.2. kad aerodrome veikia atitinkamos oro navigacijos tarnybos (AGA, AIS, ATS, CNS, MET, SAR ir kt.) ir kokie svarbūs jų naudojimo pakeitimai taikomi;

94.3. radijo navigacijos bei oro ir žemės ryšio tarnybos, svarbūs jų naudojimo pakeitimai. Tai susiję su: veikimo nutraukimu ar atkūrimu, dažniais, paskelbtu darbo laiku, tapatybe, kryptimi (kryptinė įranga), vietos keitimu, transliacijos 50% ar didesnio galingumo padidėjimu ar sumažėjimu, atitinkamų tvarkaraščių ar turinio keitimu arba radijo navigacijos bei oro ir žemės ryšio tarnybų veikimo nereguliarumu ar nepatikimumu;

94.4. ar yra aerodrome vizualioji įranga ir kokie svarbūs jos naudojimo pakeitimai taikomi;

94.5. aerodromo žiburių sistemos svarbių komponentų gedimas ar veikimo atkūrimas;

94.6. oro navigacijos paslaugų teikimo tvarka ir kokie svarbūs šių paslaugų pakeitimai taikomi;

94.7. praeityje įvykę ar pataisyti reikšmingi gedimai ir informacija apie kliūtis manevravimo zonoje;

- 94.8. nustatyti aprūpinimo degalais, tepalais ir deguonimi tvarkos pakeitimai ir ribojimai;
- 94.9. nustatyti reikšmingi paieškos ir gelbėjimo priemonių bei teikiamų paslaugų pakeitimai;
- 94.10. ar įrengti kliūčių ženklavimo įspėjimo švyturiai ir jų veikimo pakeitimai;
- 94.11. skubūs pakeitimai Lietuvos Respublikos teisės aktuose, kurie turi įtakos oro navigacijos paslaugų teikimui (pvz., SAR priemonės, draudžiamos zonos nustatymas);
- 94.12. oro navigacijai pavojingų veiksmų susidarymas (kliūtys, karinės pratybos, renginiai, varžybos ir dideli aviacijos renginiai);
- 94.13. pavojingų kliūčių atsiradimas kilimo / aukštėjimo, nutrauktojo tūpimo atveju ir artėjimo tūpti zonose bei šalia kilimo ir tūpimo tako, taip pat su tomis kliūtimis susiję pokyčiai ir kliūčių šalinimas;
- 94.14. draudžiamų, ribojamų ar pavojingų zonų nustatymas, panaikinimas ar pakeitimas (įskaitant jų draudimo atnaujinimą ar atšaukimą);
- 94.15. zonų ar maršrutų arba jų dalių, kuriuose egzistuoja orlaivio perėmimo tikimybė ir būtina palaikyti VHF 121.5 MHz avarinio dažnio ryšį, nustatymas ir panaikinimas;
- 94.16. vietos indeksų paskyrimas, panaikinimas ar pakeitimas;
- 94.17. gelbėjimo ir priešgaisrinės apsaugos kategorijos reikšmingi pakeitimai aerodrome / sraigtasparnių oro uoste (aikštelės), taip pat išleidžiamas NOTAM, kai keičiama kategorija ir būtina tiksliai nurodyti tokį kategorijos keitimą (žr. ICAO 14 priedo I tomo 9 skyrių ir A priedo 17 skyrių);
- 94.18. pavojingų sąlygų susidarymas, panaikinimas ar reikšmingas pasikeitimas dėl sniego, pažliugusio sniego, ledo ar vandens manevravimo zonoje;
- 94.19. paskelbtų skiepavimo ir karantino priemonių reikalavimų pakeitimai dėl epidemijos proveržio;
- 94.20. saulės kosminės radiacijos prognozės, jei tokios yra;
- 94.21. veiklos požiriu reikšmingi pasikeitimai, susiję su ugnikalnių veikla, ugnikalnių išsiveržimo vieta, data ir laiku ir / ar vulkaninių pelenų debesų horizontaliu ir vertikaliu dydžiu, tarp jų judėjimo kryptimi, atitinkamais skrydžio lygiais ir turinčiais įtakos maršrutais arba jų dalimis;
- 94.22. radioaktyviųjų medžiagų ar nuodingų chemikalų patekimas į atmosferą dėl incidentų, nurodant incidento vietą, datą ir laiką, skrydžių lygius ir maršrutus ar jų dalis, kurios gali būti paveiktos, ir jų judėjimo kryptį;
- 94.23. humanitarinės pagalbos misijos, kurios vykdomos Jungtinių Tautų vardu, nurodant taikomas oro navigacijos procedūras ir / ar apribojimus;
- 94.24. trumpalaikių nenumatytų atvejų veiksmų plano dalių įgyvendinimas, kai oro eismo ir su juo susiję paslaugos iš dalies arba visiškai nutraukiamos.
95. NOTAM gali būti pateikta ir kita informacija, galinti turėti įtakos orlaivių skrydžiams.
96. Informacija, kuri neturi būti skelbiama NOTAM:
- 96.1. techninės priežiūros / remonto darbai perone ir riedėjimo takuose, kurie neturi įtakos saugiam orlaivių judėjimui;
- 96.2. kilimo ir tūpimo tako ženklavimo darbai, kai orlaiviai manevruoja kitais takais;
- 96.3. laikinos kliūtys aerodromų / sraigtasparnio oro uostų (aikštelių) prieigose, kurios neturi įtakos orlaivių skrydžių saugai;
- 96.4. aerodromų / sraigtasparnio oro uostų (aikštelių) apšvietimo sistemos nedideli gedimai, kai jie neturi tiesioginės įtakos skrydžių saugai;
- 96.5. laikinas oro ir žemės ryšio nedidelis gedimas, kai alternatyvūs dažniai yra žinomi ir galimi bei veikia;
- 96.6. neteikiamos signalininko ir eismo kontrolės perone paslaugos;
- 96.7. neveikia padėties, paskirties vietos ar kiti patariamieji ženklai aerodromo judėjimo lauke;
- 96.8. šuoliai su parašiuotais nekontroliuojamoje oro erdvėje ir kai vykdomi šuoliai kontroliuojamoje oro erdvėje nustatytose arba pavojingose, arba draudžiamose zonose;
- 96.9. kita laikino pobūdžio informacija.

Punkto pakeitimai:

Nr. [4R-192](#), 2012-08-03, Žin., 2012, Nr. 94-4865 (2012-08-09), i. k. 1122217ISAK004R-192

97. Pranešimai apie nustatytų pavojingų, ribojamų ar draudžiamų zonų veikimo atnaujinimą ir laikiną oro erdvės apribojimą (išskyrus paieškos ir gelbėjimo darbus) turi būti paskelbti pagal 2004 m. kovo 17 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 285 patvirtintas Oro erdvės organizavimo taisyklių nuostatas.

98. Pranešimai apie 97 punkte minėtos veiklos trukmę ar sumažėjusias aktyvuojamos oro erdvės ribas turi būti paskelbti, kaip įmanoma, greičiau. Jeigu yra galimybė, toks pranešimas, siekiant geriau išnaudoti oro erdvę, turi būti paskelbtas prieš 24 valandas.

99. NOTAM, skelbiančiam apie neveikiančias oro navigacijos ar ryšių priemones, turi būti nurodytas numatomas nedarbo laikas ar laikas, per kurį paslaugos teikimas bus atnaujintas.

100. Kai AIP pakeitimas ar AIP papildymas skelbiamas pagal AIRAC procedūras, NOTAM turi prasidėti nuo trumpo aprašo, taikymo datos, laiko ir pakeitimo ar papildymo nuorodos numerio. Šis NOTAM turi įsigalioti nuo tos pačios datos bei laiko kaip ir pakeitimas ar papildymas ir turi galioti priešskrydinės informacijos biuletenyje 14 dienų.

101. Patariamoji medžiaga NOTAM išleisti, kur informuojama apie AIRAC AIP AMDT ar AIP SUP numatomą publikavimą („Svarbus NOTAM“), pateikta ICAO dok. 8126 „Oro navigacijos informacijos tarnybų vadovas“.

Bendrieji reikalavimai

102. Išskyrus atvejus, nurodytus 107 ir 108 punktuose, kiekviename NOTAM informacija turi būti NOTAM formos, kuri nurodyta šių taisyklių 6 priede.

103. NOTAM tekstas turi būti rašomas atitinkamomis reikšmėmis / vienodomis santrumpomis, numatytomis kaip ICAO NOTAM kodai, ir papildytas ICAO santrumpomis, žymekliais, rodyklėmis, atpažinimo kodais, šaukiniais, dažniais, skaičiais ir paprastais žodžiais.

104. Patariamoji medžiaga dėl NOTAM, SNOWTAM, ASHTAM ir PIB sudarymo tvarkos pateikta ICAO dok. 8126.

105. Kai leidžiamas tarptautinis NOTAM, vartojant paprastus žodžius, jie turi būti angliški.

106. ICAO NOTAM kodai su atitinkamomis reikšmėmis / vienoda trumpinių frazeologija ir ICAO santrumpomis pateikti ICAO dok. 8400.

107. Informacija apie sniegą, pažliugusį sniegą, ledą ir vandenį aerodromo / sraigtasparnių oro uostų (aikštelių) paviršiuje turi būti pateikta pagal šių taisyklių 2 priede nurodytą SNOWTAM formą.

108. Perduodant informaciją per ASHTAM apie svarbius veikiančio ugnikalnio pokyčius, jo išsiveržimą ir / arba vulkaninių pelenų debesis, būtina ją pateikti pagal šių taisyklių 3 priede nurodytą ASHTAM formatą.

109. NOTAM sudarytojas kiekvienam NOTAM turi suteikti seriją, sudarytą iš vienos raidės, ir numerį – iš keturių skaitmenų, po kurių rašomas įžambus brūkšnys ir metai iš dviejų paskutinių skaitmenų. Kiekvienais kalendoriniais metais suteikiami nauji NOTAM numeriai (iš keturių skaitmenų).

Pastaba. NOTAM serijai suteikiamos raidės A–Z, išskyrus S ir T.

110. Aptikus klaidų NOTAM, turi būti paskelbtas naujas, panaikinant netikslų NOTAM, su nauju numeriu.

111. Paskelbiant naują NOTAM, panaikinantį ar keičiantį ankstesnįjį, būtina nurodyti ankstesniojo NOTAM seriją ir numerį. Abiejų NOTAM serija, vietos indeksas ir išleidimo sąlyga išlieka nepakitę. Vienu NOTAM galima panaikinti ar pakeisti tik vieną NOTAM.

112. NOTAM skiriamas tik vienai sąlygai ir jai aprašyti.

113. Nuoroda apie sąlygų derinį ir būklę pagal NOTAM atrankos kriterijus pateikiama ICAO dok. 8126 „Oro navigacijos informacijos tarnybų vadove“.

114. Visi NOTAM turi būti trumpi, konkretūs ir aiškūs bei parengti taip, kad jų prasmė būtų suprantama be nuorodų į kitus dokumentus.

115. NOTAM perduodamas kaip vienas radijo ryšio pranešimas.

116. NOTAM, kuriame pateikiama nuolatinė ar ilgalaikė informacija, kartu pateikiama AIP ar AIP papildymo nuoroda.

117. Vietos indeksai NOTAM tekste turi būti vartojami pagal ICAO dok. 7910 „Vietos indeksai“.

118. Sutrumpinta tokių indeksų forma draudžiama.

119. Kai vietovė neturi suteikto ICAO vietovės indekso, jos vietovardis, vengiant dviprasmybių, rašomas pagal 38 punkto reikalavimus.

120. Galiojančių NOTAM kontrolinį sąrašą fiksuotąja oro navigacijos tarnyba (toliau – AFS) leidžia atskiru NOTAM pagal šių taisyklių 6 priede nustatytą NOTAM formą ir ne rečiau kaip kas mėnesį. Kiekvieno NOTAM serijos kontroliniam sąrašui skiriamas atskiras NOTAM. Jei NOTAM dėl tam tikrų aplinkybių nepateiktas kontroliniame sąraše, tai nereiškia, kad jis negalioja.

121. NOTAM kontroliniame sąraše nurodomi naujausi AIP pakeitimai ir AIP papildymai bei skelbiami tarptautiniai AIC.

122. NOTAM kontrolinis sąrašas turi būti skelbiamas tokiais pat ryšio kanalais kaip ir kiti NOTAM, taip pat jis turi būti aiškiai atpažįstamas.

123. Kas mėnesį skelbiamas nesudėtingo stiliaus galiojančių NOTAM AIP pakeitimų, AIP papildymų ir tarptautinių AIC kontrolinis sąrašas, kuris, kaip įmanoma greičiau, pateikiamas bendro ONI paketo gavėjams.

Paskelbimas

124. NOTAM nemokamai platinamas visiems jo prašantiems asmenims.

125. NOTAM transliavimas:

125.1. esant galimybei per AFS;

125.2. jei, kaip nurodyta 128 punkte, atliekamas ne per AFS, jo pradžioje būtina pateikti šešių skaitmenų datos ir laiko grupę, nurodančią NOTAM paskelbimo datą ir laiką, bei sudarytojo tapatybę.

126. NOTAM platinami pagal ONI paslaugų teikėjo nustatytus platinimo sąrašus.

127. ONI paslaugų teikėjas nustato tarptautinių NOTAM kategorijas.

128. Tarptautinis apsikeitimas NOTAM vykdomas pagal dvišalius ar daugiašalius susitarimus, sudarytus tarp tarptautinių NOTAM tarnybų:

128.1. jei įmanoma, tarptautinėms NOTAM tarnyboms pateikiami tik prašančiajai šaliai svarbūs atitinkamų serijų NOTAM;

128.2. jei įmanoma, iš anksto platinant NOTAM pagal 135 punkto nuostatas per AFS, reikia laikytis šių taisyklių 5 priede nustatytų reikalavimų.

Pastaba. Aerodromai / sraigtasparnių oro uostų (aikštelių) naudotojai gali susitarti dėl tiesioginio apsikeitimo SNOTAM (žr. šių taisyklių 2 priedą).

IV. ORO NAVIGACIJOS INFORMACIJOS REGLAMENTAVIMAS IR KONTROLĖ (AIRAC)

Bendrieji reikalavimai

129. Šių taisyklių 4 priedo 1 dalyje numatytais atvejais ONI informacija platinama vadovaujantis AIRAC sistemos tvarka, įskaitant pagrindinius nustatymus, galiojimo atšaukimą arba svarbius pakeitimus pagal įsigaliojimo datų seką 28 dienų intervalu, įskaitant 2010 m. sausio 14 d. Taip paskelbta informacija neturi keistis mažiausiai 28 dienas po paskelbimo, išskyrus tuos atvejus, kai informacija yra laikino pobūdžio ir jos galiojimo trukmė nurodyta pačioje informacijoje.

130. Patariamoji medžiaga dėl procedūrų, taikomų AIRAC sistemoje, pateikta ICAO dok. 8126 „Oro navigacijos informacijos tarnybų vadove“.

131. Taip pat AIRAC sistemos naudojimo tvarka galioja skelbiant informaciją apie iš anksto

numatytų svarbių pakeitimų įsigaliojimą ar jų atšaukimą ir šių taisyklių 4 priede 2 dalyje nurodytais atvejais.

132. Kai informacija nebuvo pateikta pagal AIRAC sistemos numatytą datą, turi būti išleistas NIL pranešimas, kuris skelbiamas NOTAM ar kitomis įmanomomis priemonėmis, ne vėliau, nei likus 28 dienoms iki informacijos įsigaliojimo datos.

133. Iš anksto suplanuoti svarbūs ONI pakeitimai, kuriuose reikia atnaujinti kartografinius duomenis ir / arba oro navigacijos duomenų bazę, gali įsigalioti tik pagal AIRAC sistemoje nustatytas datas.

134. Nuo gruodžio 21 d. iki sausio 7 d. imtinai svarbūs pakeitimai negali būti skelbiami pagal AIRAC sistemą ir atitinkamai įsigalioti.

Informacijos pateikimas popierinėje laikmenoje

135. Visais atvejais pagal AIRAC sistemos tvarką popierinėje laikmenoje pateikta informacija turi būti išplatinta ONI skyriuje mažiausiai prieš 42 dienas, kad ji pasiektų adresatus ne vėliau nei likus 28 dienoms iki jos įsigaliojimo.

136. Kai planuojami svarbūs pakeitimai ir pageidautina bei naudinga išankstinė informacija, ji turi būti popierinėje laikmenoje ir išplatinta ONI tarnybos ne vėliau nei likus 56 dienoms iki jos įsigaliojimo. Tai turi būti taikoma atliekant iš anksto numatytus svarbius pakeitimus, kurių sąrašas pateiktas šių taisyklių 4 priedo 3 dalyje, ir atliekant kitus būtinus pakeitimus.

137. Detalų svarbių pakeitimų aprašą galima rasti ICAO dok. 8126 „Oro navigacijos informacijos tarnybų vadovas“.

Informacijos pateikimas elektroniniu formatu

138. Oro navigacijos informacijos paslaugų teikėjai, atnaujindami ONI duomenų bazės turinį, pagal aplinkybes, nurodytas šių taisyklių 4 priedo 1 dalyje, turi užtikrinti, kad minėtų duomenų įsigaliojimo data sutaptų su AIRAC ciklo įsigaliojimo datomis, naudojamomis informacijai pateikti popieriuje.

139. Informacija, pateikta elektroniniu formatu, pagal aplinkybes, nurodytas šių taisyklių 4 priedo 1 dalyje, turi būti išplatinta / prieinama ONI tarnyboje ne vėliau nei likus 28 dienoms iki jos AIRAC įsigaliojimo datos.

140. Kai planuojami svarbūs pakeitimai ir pageidautina bei naudinga išankstinė informacija, pateikta elektronine forma, turi būti išplatinta ONI tarnybos ne vėliau nei likus 56 dienoms iki jos įsigaliojimo. Tai turi būti taikoma atliekant iš anksto numatytus svarbius pakeitimus, kurių sąrašas pateiktas 4 priedo 3 dalyje, ir atliekant kitus būtinus pakeitimus.

V. ORO NAVIGACIJOS INFORMACIJOS APLINKRAŠTIS (AIC)

Rengimas

141. AIC rengiamas, kai būtina paskelbti informaciją, ir jos neįmanoma pateikti:

141.1. pagal 53–58 punktų reikalavimus ir įtraukti į AIP; ar

141.2. NOTAM sudaryti pagal 91–101 punktų reikalavimus.

142. AIC skelbiama tokio pobūdžio informacija:

142.1. ilgalaikė prognozė apie reikšmingus įstatymų, reglamentų, tvarkos ar įrangos pakeitimus;

142.2. aiškinamojo ar patariamojo pobūdžio informacija, galinti turėti įtakos skrydžių saugai;

142.3. aiškinamojo ar patariamojo pobūdžio informacija arba pranešimai techniniais, nacionalinių teisės aktų ar viešojo administravimo klausimais.

143. Informaciją, įvardytą šių taisyklių 142 punkte, sudaro:

- 143.1. informacija apie numatomus reikšmingus oro navigacijos paslaugų teikimo tvarkos, procedūrų ir įrangos pakeitimus;
- 143.2. informacija apie planuojamų naujų navigacijos sistemų įdiegimą;
- 143.3. svarbi informacija apie orlaivio avarijos / incidento tyrimą, kuris reikšmingas skrydžių saugai;
- 143.4. saugumo informacija apie tarptautinės civilinės aviacijos neteisėtos veikos procedūras;
- 143.5. pilotams aktualūs patarimai medicinos klausimais;
- 143.6. perspėjimai pilotams, kaip išvengti fizinio pavojaus poveikio orlaiviui;
- 143.7. galima oro reiškinių įtaka orlaivio valdymui;
- 143.8. informacija apie naujus pavojus, susijusius su orlaivio pilotavimo technika;
- 143.9. teisės aktų reikalavimai, susiję su draudžiamų krovinių ar daiktų skraidinimu;
- 143.10. nuorodos apie reikalavimų ir leidinių pakeitimus nacionaliniuose teisės aktuose;
- 143.11. skrydžio įgulos licencijavimo tvarkos ir sąlygų pakeitimai;
- 143.12. aviacijos specialistų mokymas;
- 143.13. reikalavimų nustatymas ar išimtys nacionaliniuose teisės aktuose;
- 143.14. nurodymai apie atitinkamų įrangos tipų naudojimą ir jų techninę priežiūrą;
- 143.15. informacija apie numatomą naujų ar atnaujintų oro navigacijos schemų ir žemėlapių skelbimą;
- 143.16. naudojama radijo ryšio įranga;
- 143.17. aiškinamojo pobūdžio informacija dėl triukšmo ribojimo;
- 143.18. specialūs nurodymai dėl orlaivių tinkamumo skraidyti;
- 143.19. NOTAM serijų skelbimo ar platinimo tvarkos pakeitimai, nauji AIP leidimai ar reikšmingi jų turinio, apimties ar formato pakeitimai;
- 143.20. preliminarinė informacija apie veiksmų planą iškritus sniegui (toliau – sniego planas; žr. 144 punktą);
- 143.21. kita panašaus pobūdžio informacija.
- 144. Pagal šių taisyklių 1 priedo AD 1.2.2 punktą skelbiamas sniego planas turi būti papildomas sezonine informacija ir išleidžiamas gerokai prieš prasidedant žiemai – ne vėliau nei likus vienam mėnesiui iki įprastinių žiemos sąlygų pradžios. Jame pateikiama ši informacija:
  - 144.1. aerodromų / sraigtasparnių oro uostų (aikštelių), kurie gali veikti sningant, sąrašas:
    - 144.1.1. pagal KTT ir riedėjimo tako sistemas; arba
    - 144.1.2. pagal suplanuotus sniego valymo darbus neatsižvelgiant į KTT naudojimo sąlygas (ilgis, plotis ir KTT skaičius, atitinkami riedėjimo takai, peronai arba jų dalys);
  - 144.2. koordinacinis centras (jo duomenys), kuris teikia informaciją apie sniego valymo darbus, KTT, riedėjimo takų ir peronų būklę;
  - 144.3. aerodromų / sraigtasparnių oro uostų (aikštelių) SNOWTAM platinimo sąrašas;
  - 144.4. pranešimai apie galiojančio sniego plano pakeitimus;
  - 144.5. naudojamos sniego valymo įrangos sąrašas;
  - 144.6. minimalių kritinių sniego pusnių aukštis, kuris nustatomas kiekvienam aerodromui / sraigtasparnių oro uostui (aikštei) atskirai (viršijus minėtus aukščius platinami atitinkami pranešimai).

Bendrieji reikalavimai

- 145. AIC turi būti tekstinės formos ir / ar diagramos pavidalo.
- 146. Pagal informacijos svarbą ir turinį AIC skirstomas į vietinį ir tarptautinį.
- 147. Kiekviename AIC yra iš eilės einantis serijos numeris ir metai.
- 148. Kai išplatinamas daugiau nei vienos serijos AIC, kiekviena serija turi būti pažymėta atitinkama raide.
- 149. AIC pavadinimai skirstomi ir atpažįstami pagal temas. Kai AIC kiekis pasiekia kritinę ribą, naudojamas AIC spalvų kodavimas. Patariamoji medžiaga, kaip koduoti spalvomis, pateikta

ICAO dok. 8126 „Oro navigacijos informacijos tarnybų vadovas“.

150. Galiojančių AIC sąrašas turi būti išleidžiamas mažiausiai vieną kartą per metus.

Paskelbimas

151. Tarptautiniam AIC platinti galioja tokios pačios sąlygos, kaip ir AIP.

VI. PRIEŠSKRYDINĖ IR POSKRYDINĖ INFORMACIJA / DUOMENYS

Priešskrydinė informacija

152. Personalui (skrydžio įguloms ir oro vežėjo atstovams, atsakingiems už priešskrydinės informacijos rinkimą) kiekvieno naudojamo tarptautiniams skrydžiams aerodromo / sraigtasparnių oro uosto (aikštelės) navigacinėse žiniavietėse turi būti suteikta ONI, kuri svarbi skrydžių saugai, reguliarumui ir efektyvumui bei susijusi su naudojamais oro eismo paslaugų maršrutais.

153. Aerodromų / sraigtasparnių oro uostų (aikštelių) navigacinėse žiniavietėse, minimose 152 punkte, ONI, teikiama skrydžiams planuoti, turi apimti bendro ONI paketo elementus ir navigacinius žemėlapius bei schemas. Detalus orlaivių įguloms teikiamos priešskrydinės ONI sąrašas yra pateiktas šių taisyklių 9 priede.

154. Kiekvienoje oro uosto navigacinėje žiniavietėje turi būti tų valstybių AIP, į kurių oro uostus iš atitinkamo Lietuvos oro uosto reguliariai vykdomi skrydžiai ir skrydžių vykdymą reglamentuojantys Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos priedai ir ICAO dokumentai, taip pat PIB, galiojančių NOTAM sąrašas ir kita skrydžiams atlikti būtina informacija.

155. Patariamoji medžiaga PIB parengti, pateikta ICAO dok. 8126 „Oro navigacijos informacijos tarnybų vadovas“.

156. Visose navigacinėse žiniavietėse orlaivių įgulai ir kitam personalui (skrydžio įguloms ir oro vežėjo atstovams, atsakingiems už priešskrydinės informacijos rinkimą) turi būti suteikta konsultacija žodžiu arba telekomunikacijos priemonėmis dėl skrydžių Vilniaus skrydžių informacijos regione ir už jo ribų. Jei reikalinga informacija nėra žinoma, žiniavietės operatorius, įgulai paprašius, turi kreiptis ryšio priemonėmis į atitinkamą Lietuvos ar kitos valstybės tarnybą, kad gautų ir atitinkamai pateiktų šią informaciją.

157. Papildomai orlaivių įguloms išskridimo aerodrome turi būti suteikta informacija apie šias sąlygas:

157.1. statybas ir remonto darbus manevravimo lauke arba šalia jo;

157.2. nelygumus KTT bei riedėjimo takuose, nesvarbu paženklinėti jie ar ne;

157.3. sniegą, ledą ar vandenį ir jo gylį ant kilimo ir tūpimo tako bei riedėjimo takų, jų poveikį sukibimo koeficientui;

157.4. sniego pusnis ar sankaupas šalia ir / arba ant riedėjimo takų;

157.5. stovinčius orlaivius ar kitus objektus ant arba šalia riedėjimo takų;

157.6. kitus laikinus skrydžių saugos pavojus, įskaitant paukščius;

157.7. aerodromų signalinių žiburių įskaitant artėjimo, slenksčio, KTT, riedėjimo takų, kliūčių ir manevravimo lauko įrenginius, jų veikimą, gedimus ir išjungimus;

157.8. antrinio stebėjimo radiolokatoriaus, ADS-B, ADS-C, CPDLC, D-ATIS, D-VOLMET ir kitų ryšio, navigacijos, stebėjimo ir skrydžių valdymo įrenginių veikimą, gedimus ir išjungimus;

157.9. humanitarines pagalbos misijas, kurios vykdomos pagal Jungtinių Tautų mandatą, kartu su taikomomis procedūromis ir / arba apribojimais.

Automatizuotos oro navigacijos informacijos sistemos (savitarnos žiniavietė)

158. Jeigu ONI paslaugų teikėjas naudoja automatizuotas priešskrydinės informacijos sistemas (savitarnos žiniavietė), kuriomis personalas (skrydžio įgulos ir oro vežėjo atstovai, atsakingi už priešskrydinės informacijos rinkimą) gali pasirengti, planuoti savarankiškai skrydžius ir susipažinti su

papildoma informacija, šiomis sistemomis teikiami ONI / duomenys turi atitikti šių taisyklių 153, 154 ir 157 punkto reikalavimus.

159. Savitarnos žiniavietė turi užtikrinti personalo, vykdančio skrydžius ir / arba teikiančio skrydžių paslaugas, konsultacijas su oro navigacijos informacijos tarnyba telefonu arba kitomis telekomunikacijos priemonėmis. Tokios įrangos žmogaus ir mašinos sąveika turi būti paprasta ir svarbu, kad būtų lengva prieiti prie atitinkamos informacijos ar duomenų.

160. Savitarnos žiniavietė turi:

160.1. užtikrinti, kad sistemos duomenų bazė būtų atnaujinama reguliariai ir laiku, taip pat būtų kontroliuojama duomenų kokybė ir galiojimo laikas;

160.2. numatyti galimybę žiniavietės naudotojams gauti visą reikiamą informaciją telekomunikacijos priemonėmis;

160.3. užtikrinti galimybę naudotojams išsispausdinti visus reikalingus ONI duomenis;

160.4. naudoti sistemos prieigos ir informacijos užklausimo procedūras, kurios formuluojamos paprastu tekstu su santrumpomis ir ICAO vietos indeksais arba interaktyviu meniu, kurį gali valdyti naudotojas, arba kitu būdu, kuriam pritarė CAA;

160.5. operatyviai pateikti naudotojo prašomą informaciją.

161. Dėl savitarnos žiniaviečių diegimo tarptautiniuose Lietuvos Respublikos oro uostuose oro navigacijos informacijos paslaugų teikėjas turi gauti CAA pritarimą.

162. ONI paslaugų teikėjas atsako už savitarnos žiniaviečių ONI / duomenų ir meteorologinės informacijos tinkamumą ir pateikimą laiku.

163. Meteorologinės informacijos paslaugų teikėjas turi laiku ir tinkama forma teikti meteorologinę informaciją ONI paslaugų teikėjui pagal ICAO 3 priedo reikalavimus ir abiejų šalių susitarimų nuostatas.

Poskrydinė informacija

164. Lietuvos Respublikos navigacijos žiniavietėse turi būti sudarytos sąlygos orlaivių įguloms teikti žiniavietės personalui pastabas apie oro navigacijos įrenginių ir tarnybų darbą / veikimą, taip pat informaciją apie paukščius. ONI teikėjas turi užtikrinti gautos informacijos tolesnį platinimą.

VII. TELEKOMUNIKACIJŲ REIKALAVIMAI

165. Tarptautinė NOTAM tarnyba turi turėti ryšį su AFS. Ši jungtis turi užtikrinti telekso ryšį ir galimybę išsispausdinti gautą informaciją.

166. Tarptautinė NOTAM tarnyba turi turėti AFS ryšį su:

166.1. regioninio skrydžių valdymo ir skrydžių informacijos centrais;

166.2. oro uostais / aerodromais / sraigtasparnių oro uostais (aikštelėmis), kuriuose yra savitarnos žiniavietės ir teikiamos ONI paslaugos.

VIII. ELEKTRONINIAI KLIŪČIŲ IR VIETOVĖS DUOMENYS

167. Elektroniniai duomenys apie vietovę ir kliūtis yra skirti naudoti:

167.1. žemės artumo įspėjimo sistemoje (GPWS) su skrydžio kryptimi ir vietovės vengimo krypties funkcijos bei mažiausiojo saugaus aukščio įspėjimo (MSAW) sistemoje;

167.2. nustatant nenumatytų atvejų procedūras, kurios naudojamos nutrauktojo tūpimo ar kilimo metu;

167.3. nustatant orlaivio naudojimo apribojimus;

167.4. nustatant skrydžių pagal prietaisus procedūras (taip pat skrydžio ratu tvarką);

167.5. nustatant sklendimo procedūras ir galimas avarinio tūpimo vietas skrendant maršrutu;

167.6. patobulintoje antžeminio judėjimo valdymo ir kontrolės sistemoje (A-SMGCS);

167.7. rengiant oro navigacijos žemėlapius ir orlaivių navigacijos duomenų bases.

168. Duomenys taip pat gali būti naudojami kuriant skrydžių simulatorius ir dirbtinio matomumo bei kitas sistemas ir jie gali padėti nustatyti kliūčių, kurios kelia grėsmę oro navigacijai, aukščio apribojimą ar tokių kliūčių išvengimą.

Aprėpties zonos ir skaitmeninių vietovės bei kliūčių duomenų pateikimo reikalavimai

169. Vietovės ir kliūčių duomenų elektroninės aprėpties zonos nustatomos taip:

169.1. 1 zona – valstybės teritorija;

169.2. 2 zona – aerodromų prieigų; ir ji skirstoma į:

169.2.1. 2a zoną – stačiakampio formos zona aplink KTT, kurią sudaro KTT juosta ir KTT laisvoji juosta;

169.2.2. 2b zoną – zona, apimanti teritoriją nuo 2a zonos galo išskridimo kryptimi, kurios ilgis 10 km ir 15% platmuo į abi puses;

169.2.3. 2c zona – zona už 2a ir 2b zonos ribų, kurios nuotolis yra ne mažesnis nei 10 km nuo 2a zonos;

169.2.4. 2d zona – zona už 2a, 2b ir 2c zonų ribų, kurios nuotolis yra ne mažesnis nei 45 km nuo aerodromo atskaitos taško ar iki nustatytos aerodromo skrydžių valdymo rajono (toliau – TMA) ribos, priklausomai kuri iš jų yra arčiau;

169.3. 3 zona – zona, kurios ribos horizontaliai driekiasi 90 m nuo KTT krašto ir ašinės linijos bei 50 m nuo kitų aerodromo judėjimo lauko kraštų;

169.4. 4 zona – zona, kurios ilgis 900 m ir ji driekiasi po 60 m į abi puses nuo pratęstos KTT ašinės linijos artėjimo tūpti kryptimi iki KTT slenksčio; taikoma tiksliajam artėjimui tūpti II ar III kategorijos aerodromuose.

170. ONI paslaugų teikėjas gali naudoti 1 zonos elektroninius vietovės ir joje esančių kliūčių, kurių aukštis nuo žemės paviršiaus viršija 100 m duomenis, kuriais disponuoja Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos.

171. Nuo 2015 m. lapkričio 12 d. turi būti nustatyti aerodromų, kurie nuolat naudojami tarptautinės civilinės aviacijos reikmėms, elektroniniai visų kliūčių 2 zonos duomenys, kurie laikomi pavojingais oro navigacijai.

172. Nuo 2015 m. lapkričio 12 d. aerodromų, kurie nuolat naudojami tarptautinės civilinės aviacijos reikmėms, elektroniniai vietovės ir kliūčių duomenys bus:

172.1. 2a zonoje – kliūtys, kurios kerta atitinkamą kliūčių plokštumą, nurodytą šių taisyklių 8 priede;

172.2. kilimo trajektorijos zonos kliūčių atpažinimo plokštumų susikirtimai;

172.3. aerodromo kliūčių ribojimo plokštumų susikirtimai.

173. Kilimo trajektorijos zonos kliūčių atpažinimo plokštumos, nurodytos ICAO 4 priedo 3.8.2 punkte. Aerodromo kliūties ribojimo plokštumos, nurodytos ICAO 14 priedo I tomo 4 skyriuje.

174. Turėtų būti nurodyti aerodromų, kurie nuolat naudojami tarptautinės civilinės aviacijos reikmėms, 2b, 2c ir 2d zonų elektroniniai vietovės ir kliūčių duomenys, jei jų kliūtys bei vietovės dalys kerta atitinkamą kliūčių plokštumą, nurodytą šių taisyklių 8 priede.

175. Turėtų būti nurodyti aerodromų, kurie nuolat naudojami tarptautinės civilinės aviacijos reikmėms, 3 zonos elektroniniai vietovės ir kliūčių duomenys, jei kliūtys ir vietovės dalys kerta atitinkamą kliūčių plokštumą, nurodytą šių taisyklių 8 priede.

176. Aerodromų, kurie nuolat naudojami tarptautinės civilinės aviacijos reikmėms, turėtų būti nurodyti 4 zonos elektroniniai vietovės ir kliūčių duomenys, jei kliūtys ir vietovės dalys kerta atitinkamą kliūčių plokštumą, nurodytą šių taisyklių 8 priede ir:

176.1. visų KTT, kuriuose leidžiamas tikslusis artėjimas tūpti pagal II ar III kategoriją; ir

176.2. pagal orlaivių naudotojų prašymą suteikta išsami informacija apie vietovę tam, kad būtų įvertinta vietovės įtaka apsisprendimo aukščiui nustatyti, naudojant radijo aukščiamatį.

Vietovės duomenų rinkinys

177. Vietovės duomenų rinkinyje turi būti pateikti vietovės skaitmeniniai duomenų rinkiniai, atkuriantys jos plokštumą pagal nuolat kylančius skaitmenis visose nustatyto tinklės sankirtose ir pateikti pagal bendrąsias charakteristikas. Vietovės tinklės gali būti kampūotas ar linijinis ir taisyklingos arba netaisyklingos formos.

178. Elektroninių vietovės duomenų rinkiniuose turi būti nurodyta erdvinė (padėties ir aukščio), teminė ir laikina Žemės paviršiaus išraiška (išskyrus kliūtis), su kalnų, kalvų, kalvagūbrių, slėnių, vandens telkinių aiškiomis ribomis. Atsižvelgiant į taikomą duomenų kaupimo metodą tai turėtų būti ištisinis plynos Žemės paviršius, dangaus skliautas ir tarpas tarp jų (vadinamasis pirminiu atspindinčiuoju paviršiumi).

179. Vietovės duomenų rinkiniuose turi būti nurodyta tik viena vietovės savybė, t. y. vietovės tipas. Vietovės duomenys pateikiami pagal šių taisyklių 8 priedo A8-3 lentelėje nustatytus kriterijus. Vietovę apibūdinantys kriterijai, nurodyti šių taisyklių 8 priedo A8-3 lentelėje, sudaro minimalų vietovės savybių rinkinį ir savybės, kurios nurodytos kaip privalomos bei turi būti vietovės duomenų bazės rinkinyje.

180. Kiekvienos vietovės elektroniniai duomenys turi atitikti nustatytus skaitmeninius reikalavimus, pateiktus šių taisyklių 8 priedo 8A-1 lentelėje.

Kliūčių duomenų rinkinys

181. Kliūčių skaitmeniniai duomenys turi atitikti kliūčių vertikalius ir horizontalius matmenis. Kliūtys neturi būti nurodomos vietovės duomenų rinkiniuose. Kliūčių duomenų elementai – ypatybės, kurios duomenų rinkiniuose turi būti ženklinamos taškais, linijomis ar daugiakampiais.

182. Kliūčių duomenų rinkiniuose visi nustatyti kliūčių ypatybių tipai turi būti nurodyti ir aprašyti pagal privalomų ypatybių sąrašą, pateiktą šių taisyklių 8 priedo A8-4 lentelėje.

183. Pagal apibrėžtį kliūtys gali būti nejudančios (nuolatinės arba laikinos) arba mobilios. Mobilų ir laikinų kliūčių specifinės ypatybės, nurodytos šių taisyklių 8 priedo A8-4 lentelėje, nėra privalomos. Jei šie kliūčių tipai yra pateikti duomenų rinkinyje, reikia nurodyti specifines, kliūtis apibūdinančias, ypatybes.

184. Kiekvienos vietovės elektroniniai kliūčių duomenys turi atitikti nustatytus skaitmeninius reikalavimus, pateiktus šių taisyklių 8 priedo 8A-2 lentelėje.

Vietovės ir kliūčių duomenų specifikacijos rinkinys

185. Geografinėi informacijai teikti turi būti taikoma ISO 19100 standartų serija, kad visi duomenų teikėjai ir vartotojai gautų ir perduotų elektroninius vietovės ir kliūčių duomenis.

186. Pranešimas apie esamus elektroninius vietovės ir kliūčių duomenų rinkinius turi būti pateiktas vietovės ir / ar kliūčių duomenų rinkinio specifikacijose, kuriomis vadovaudamiesi ONI naudotojai galės įvertinti, ar duomenys atitinka numatytos paskirties (taikymo) reikalavimus.

187. ISO standartas 19131 nustato geografinės informacijos reikalavimus ir nurodo jos duomenų rinkinio specifikacijas.

188. Kiekvienos vietovės duomenų rinkinio specifikacijose turi būti bendra rinkinio apžvalga ir apimties, tapatybės, turinio bei struktūros, nuorodų sistemos, kokybės, duomenų rinkimo būdų, priežiūros ir pateikimo duomenys bei kita papildoma informacija ir metaduomenys.

189. Vietovės duomenų rinkinio ar kliūčių duomenų rinkinio specifikacijų apžvalgoje turi būti pateiktas laisvos formos aprašas ir nurodyta bendroji informacija apie duomenų rinkinį. Vietovės duomenų specifikacija apie visą rinkinį gali būti nevienoda ir skirtis įvairiose duomenų rinkinių dalyse. Būtina nustatyti kiekvieno duomenų rinkinio skyriaus specifikacijos apimtį.

190. Tapatybės informacija apie vietovės ir kliūčių duomenų rinkinius turi apimti gaminio pavadinimą, trumpą turinio ir, jei taikoma, tikslo bei erdvinio skaidymo santrauką (bendrasis pareiškimas apie erdvinį duomenų tankį); duomenų gaminio apimamą geografinę teritoriją ir kitą papildomą informaciją.

191. Vietovės arba kliūčių ypatybių duomenų rinkinių turinio informacija turi būti rengiama atsižvelgiant į atitinkamose rinkinių taikymo schemose ir ypatybių kataloguose naudojamus terminus. Taikymo schemoje turi būti pateiktas duomenų struktūros ir duomenų rinkinių turinio aprašymas. Vietovės arba kliūčių ypatybių kataloge turi būti išsamiai aprašytos visos ypatybės, jų požymiai ir kita informacija. Vietovės ir kliūčių duomenų rinkinių specifikacijose turi būti tiksliai nurodyta pateikiama aprėptis ir / ar vaizdas bei kiekvieno iš jų aprašymas.

192. Vietovės ar kliūčių duomenų rinkinių specifikacijose turi būti pateikta informacija, kuri nustato atitinkamame duomenų rinkinyje taikomą nuorodų sistemą. Ši sistema apima erdvinių ir laikinių nuorodų sistemas. Duomenų rinkinio specifikacijose turi būti nustatyti kiekvieno duomenų rinkinio duomenų kokybės reikalavimai. Šiose specifikacijose turi būti nurodyti priimtini atitikties kokybės lygiai ir atitinkamos duomenų kokybės užtikrinimo procedūros. Tai turi apimti visus duomenų kokybės elementus ir duomenų kokybės elementų dalis, net jeigu specialūs duomenų kokybės elementai ar jų dalys nėra naudojami.

193. Vietovės duomenų rinkinio specifikacijose turi būti nustatytas duomenų rinkimo būdas, kuris apima pradinių duomenų teikėjų ir jų rinkimo procesų bendrąjį aprašą. Taip pat duomenų specifikacijose turi būti nurodyti vietovės ir kliūčių duomenų rinkinių priežiūrai ir duomenų rinkinių atnaujinimo periodiškumui taikomi principai ir kriterijai. Informacija, apimanti kliūčių duomenų rinkinių nustatymo principus, metodus ir nustatytą rodiklių stebėseną, turi būti atitinkamai pateikiama, registruojama ir saugoma.

194. Vietovės duomenų rinkinio specifikacijose turi būti nurodyti būdai, kaip teikiami duomenų rinkiniuose laikomi duomenys, t. y. kaip grafinė išvestis, brėžinys ar atvaizdas. Vietovės ir kliūčių rinkinių specifikacijose taip pat turi būti pateikta duomenų rinkinio teikimo informacija, kurioje nurodomas duomenų teikimo formatas ir duomenų teikimo seka.

195. Svarbiausieji vietovės ir kliūčių metaduomenų elementai turi būti nurodyti duomenų rinkinių specifikacijose. Papildomi metaduomenų elementai turi būti nurodyti kiekvieno rinkinio specifikacijoje ir jie turi būti atitinkamo metaduomenų formato bei turėti kodus.

196. Kiekvieno aerodromo kliūčių duomenų rinkinių specifikacijoje kartu su geografinėmis koordinatėmis turi būti aprašytos šios zonos:

196.1. 2a, 2b, 2c, 2d;

196.2. kilimo trajektorijos;

196.3. kliūčių ribojimo plokštumos.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

197. Teikiant oro navigacijos informacijos paslaugas, be šiose taisyklėse išdėstytų reikalavimų, būtina vadovautis toliau išvardytais Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos dokumentais:

197.1. dok. 8126-AN/872 „Oro navigacijos informacijos tarnybų vadovas“;

197.2. dok. 4444 PANS-ATM „Oro navigacijos paslaugų procedūros – Oro eismo vadyba“;

197.3. ICAO 4 priedas „Oro navigacijos žemėlapiai“;

197.4. dok. 8697 „Oro navigacijos žemėlapių vadovas“;

197.5. dok. 8168-OPS/611 „Oro navigacijos paslaugų procedūros. Orlaivių skrydžių vykdymas. Skrydžių procedūros“, 1 tomas bei „Vizualiųjų skrydžių ir skrydžių pagal prietaisus schemų sudarymas“, 2 tomas;

197.6. dok. 8400 „ICAO santrumpos ir kodai“;

197.7. dok. 9368 „Skrydžių pagal prietaisus schemų parengimo vadovas“;

197.8. dok. 7030/4 „Papildomos regioninės taisyklės“.

ORO NAVIGACIJOS INFORMACINIO RINKINIO (AIP) TURINYS

1 dalis. Bendroji (GEN)

1. Jeigu AIP publikuojamas ir platinamas keliuose tomuose ir išleidžiami atskirai kiekvieno tomo pakeitimai ir papildymai, tada kiekvienas tomas turi turėti atskirą įžangą, AIP pakeitimų, papildymų registravimo lapus, AIP puslapių kontrolinį sąrašą ir ranka įrašytų AIP pakeitimų sąrašą. Pirmos dalies skyriai žymimi sutrumpinimu – GEN.

GEN 0.1. ĮŽANGA

2. Trumpas AIP aprašymas, įskaitant:

- 2.1. informaciją publikuojančios organizacijos / institucijos pavadinimą;
- 2.2. taikomus ICAO dokumentus;
- 2.3. AIP struktūrą ir nustatytų pakeitimų intervalus; ir
- 2.4. kontaktus, kuriais reikia kreiptis, nustačius AIP klaidas ar netikslumus.

GEN 0.2. AIP pakeitimų įrašai

3. AIP pakeitimų ir AIRAC AIP pakeitimų įrašų lapas, turintis:

- 3.1. pakeitimo numerį;
- 3.2. publikacijos datą;
- 3.3. įtraukimo datą (AIRAC AIP pakeitimai, įsigaliojimo data); ir
- 3.4. atsakingo už įtraukimą asmens inicialus ir parašą.

GEN 0.3. AIP papildymų įrašai

4. AIP papildymų įrašų lapas turi šiuos laukelius:

- 4.1. papildymo numerį;
- 4.2. papildymo temą;
- 4.3. nuorodą, kurie AIP skyriai papildyti;
- 4.4. galiojimo laiką;
- 4.5. atšaukimo įrašui skirtą laukelį.

GEN 0.4. AIP puslapių kontrolinis sąrašas

5. AIP puslapių kontrolinis sąrašas turi šiuos laukelius:

- 5.1. puslapio numerį / schemos pavadinimą; ir
- 5.2. oro navigacijos informacijos publikavimo ar įsigaliojimo datą (diena, mėnesio pavadinimas, metai).

GEN 0.5. Ranka įrašytų AIP pakeitimų sąrašas

6. Ranka įrašytų AIP pakeitimų sąrašas turi šiuos laukelius:

- 6.1. nuorodą, kurie AIP puslapiai taisomi;
- 6.2. pakeitimų tekstas; ir
- 6.3. AIP pakeitimo numerį, pagal kurį jis buvo įtrauktas rankiniu būdu.

GEN 0.6. 1 dalies turinys

7. Skyrių ir poskyrių, esančių 1 dalyje – Bendroji (GEN), sąrašas.

GEN 1. NACIONALINĖS TAISYKLĖS IR REIKALAVIMAI

GEN 1.1. Atsakingosios institucijos

8. Informacija apie institucijas, paskirtas / atsakingas už tarptautinės oro navigacijos formalumų supaprastinimą (civilinės aviacijos, meteorologijos paslaugų teikimo, muitinės, imigracijos, sveikatos priežiūros, maršruto ir aerodromo / sraigtasparnių oro uostų (aikštelių) rinkliavų, žemės ūkio, karantino ir orlaivių avarijų tyrimo srityse):

- 8.1. atsakomybės sritis;
- 8.2. paskirtosios / atsakingosios institucijos pavadinimas;
- 8.3. pašto adresas;
- 8.4. telefono ir fakso numeriai;
- 8.5. elektroninio pašto adresas;
- 8.6. AFS adresas;
- 8.7. internetinio tinklapio adresas.

GEN 1.2. Orlaivio įskridimas, skridimas tranzitu ir išskridimas

9. Teisės aktai ir reikalavimai reglamentuojantys tarptautinių skrydžių išankstinio pranešimo ir paraiškų įskristi, skristi tranzitu bei išskristi pateikimo tvarką.

GEN 1.3. Keleivių ir orlaivių įgulų atvykimas, vykimas tranzitu ir išvykimas

10. Reikalavimai (įskaitant muitinės ir reikalavimus išankstinio perspėjimo bei paraiškos pateikimo), susiję su keleivių, kurie nėra emigrantai, ir orlaivių įgulų atvykimu, tranzitu ir išvykimu.

GEN 1.4. Krovinių gabenimo taisyklės

11. Reikalavimai (įskaitant muitinės ir reikalavimus išankstinio perspėjimo bei paraiškos pateikimo), susiję su krovinių atvykimu, tranzitu ir išvykimu.

12. Nuostatos dėl formalumų supaprastinimo, susijusių su atskridimu ir išskridimu vykdant paieškos ir gelbėjimo, evakuacijos, tyrimo, techninės priežiūros darbus, orlaiviui dingus ar sugedus, pateiktos GEN 3.6 skyriuje „Paieška ir gelbėjimas“.

GEN 1.5. Orlaivio prietaisai, įranga ir skrydžio dokumentai

13. Orlaivių prietaisų, įrangos ir skrydžio dokumentų trumpas aprašymas, įskaitant:

- 13.1. prietaisų, įrangos (įskaitant orlaivio ryšių, navigacijos ir stebėjimo įrangą) ir skrydžio dokumentų, kurie turi būti orlaivyje, sąrašas, tarp jų atitinkami reikalavimai, kurie papildo reikalavimus numatytus ICAO 6 priedo, I dalies, 6 ir 7 skyriuose ; ir
- 13.2. avarinis padėties atpažinimo siųstuvas (angl.- ELT), signalinė įranga ir gyvybės išsaugojimo įranga, pateikta ICAO 6 priedo, I dalies, 6.6 ir ICAO 6 priedo, II dalies, 6.4 poskyriuose skrydžiams virš nustatytų žemės paviršių.

GEN 1.6. Nacionalinės taisyklės ir tarptautiniai susitarimai / konvencijos

14. Sąrašas pavadinimų ir nuorodų ir, jei taikoma, ištraukos iš nacionalinių teisės aktų, taikomų oro navigacijai, kartu su pasirašytų tarptautinių susitarimų / konvencijų sąrašu.

GEN 1.7. Skirtumai palyginti su ICAO standartais, rekomenduojamąja praktika ir procedūromis

15. Esminių skirtumų / neatitikimų tarp nacionalinių teisės aktų ir praktikos bei atitinkamų ICAO reikalavimų sąrašas, įskaitant:

15.1. atitinkamus reikalavimus (ICAO konvencijos priedo ir jo leidimo numeris, skirsnis); ir

15.2. visą skirtumo / neatitikimo tekstą.

16. Visi esminiai skirtumai turi būti pateikti poskyriuose. Visi ICAO konvencijos priedai turi būti pateikti iš eilės, net, jeigu skirtumų su priedo reikalavimais nėra. Tuo atveju, jei reikalavimai nesiskiria nuo ICAO konvencijos priedo, rašoma nuoroda NIL. Skirtumai arba tam tikrų regioninių papildomų procedūrų (angl. – SUPPS) netaikymas turi būti paskelbti prie to priedo, kuriame jie taikomi.

GEN 2. LENTELĖS IR KODAI

GEN 2.1. Matų sistema, orlaivių ženklavimas ir ne darbo dienos

GEN 2.1.1 Matų vienetai

17. Matų vienetų aprašymas naudojant matų vienetų lenteles.

GEN 2.1.2. Laikinos atskaitos sistemos

18. Naudojamos laikinos atskaitos sistemos (kalendoriaus ir laiko sistemos) aprašymas kartu su nuoroda apie šviesaus paros laiko valandas ir kaip laiko atskaitos sistema pateikta bei naudojama AIP.

GEN 2.1.3. Horizontalios atskaitos sistema

19. Trumpas naudojamos horizontalios (geodezinės) atskaitos sistemos aprašymas, įskaitant:

19.1. atskaitos sistemos pavadinimą / žyminį;

19.2. naudojamą projekciją;

19.3. naudojamą elipsoidą;

19.4. naudojamą duomenį;

19.5. taikymo sritį;

19.6. paaiškinimą, jei taikoma, ir žvaigždute pažymėtus duomenis, kurie neatitinka ICAO konvencijos 11 ir 14 priedo reikalavimų.

GEN 2.1.4. Vertikalios atskaitos sistema

20. Trumpas naudojamos vertikalios atskaitos sistemos aprašymas, įskaitant:

20.1. atskaitos sistemos pavadinimą / pripažinimą;

20.2. geoido modelio aprašymą, įskaitant parametrus, kurių reikia aprašyti aukščio transformacijai tarp naudojamo modelio ir EGM-96; ir

20.3. paaiškinimą, jei taikoma, ir išnašas, naudojamas nurodyti peraukštėjimus / geoido bangavimus, kurie neatitinka 14 ICAO priedo reikalavimus.

GEN 2.1.5. Orlaivio nacionalinė priklausomybė ir registracijos ženklai

21. Lietuvos Respublikos orlaivių nacionalinės priklausomybės ir registracijos ženklai.

GEN 2.1.6. Valstybinės šventės

22.Valstybinių švenčių sąrašas, nurodant paslaugas, kurios bus teikiamos kitaip nei paprastą dieną.

GEN 2.2. Santrumpos, vartojamos ONI leidinyje

23.Pagal abėcėlę išdėstytos santrumpos ir jų atitinkami paaiškinimai, kurie naudojami Lietuvos AIP ir skelbiant oro navigacijos informaciją; būtina atitinkamai pažymėti santrumpas kurios skiriasi nuo paskelbtų ICAO dok. 8400 (ICAO santrumpos ir kodai).

Pastaba. Šis AIP punktas gali būti papildytas pagal abėcėlę išdėstytomis apibrėžtimis / terminais.

GEN 2.3. Oro navigacijos žemėlapių / schemų simboliai

24.Simbolių sąrašas su nuorodomis į atitinkamus oro navigacijos žemėlapius / schemas ir serijos numerį.

GEN 2.4. Vietos indeksai

25.Pagal abėcėlę išdėstytų vietos indeksų sąrašas, kuriame yra nurodytas fiksuotos oro navigacijos stotys ir jų buvimo vietos. Šis sąrašas naudojamas kodavimo ir dekodavimo tikslais. Jei šios vietos nepajungtos prie fiksuoto oro navigacijos tinklo, turi būti pateiktos atitinkamos pastabos.

GEN 2.5. Radionavigacijos įrenginių sąrašas

26.Pagal abėcėlę išdėstytų radionavigacijos įrenginių sąrašas, turintis:

26.1.šaukinį;

26.2.stoties pavadinimą;

26.3.įrangos / priemonės tipą; ir

26.4.nuorodą, kad įranga naudojama skrydžiams maršrutu (E), aerodrome (A) ar yra dvigubos paskirties (AE).

GEN 2.6. Perskaičiavimo lentelės

27.Perskaičiavimo lentelės:

27.1.jūrmylių ir kilometrų bei atvirkščiai;

27.2.pėdų ir metrų bei atvirkščiai;

27.3.dešimtosios minutės dalies ir sekundės bei atvirkščiai;

27.4.kitų vienetų, jei jų reikia.

GEN 2.7. Saulėtekio ir saulėlydžio lentelės

28. Kriterijų, naudojamų nustatant laiką pateiktą saulėtekio ir saulėlydžio lentelėse, trumpas aprašymas kartu su pagal abėcėlę išdėstytų vietų ir laiko nuorodomis į konkretų puslapį, ir nurodytų stočių / vietovės saulėtekio bei saulėlydžio lentelės, įskaitant:

28.1.stoties pavadinimą;

28.2.ICAO vietos indeksą;

28.3.geografinės koordinatės, išreikštas laipsnių ir minučių tikslumu;

28.4.datas, kurių laikas nurodytas;

28.5.civilinių rytinių sutemų pradžios laiką;

28.6.saulėtekio laiką;

28.7.saulėlydžio laiką;

28.8.civilinių vakarinių sutemų pabaigos laiką.

GEN 3. PASLAUGOS

GEN 3.1. Oro navigacijos informacijos paslaugos

GEN 3.1.1. Atsakingosios tarnybos

29. Oro navigacijos informacijos paslaugų ir jų pagrindinių komponentų aprašymas, įskaitant:
- 29.1. paslaugų teikėjo / padalinio pavadinimą;
  - 29.2. pašto adresą;
  - 29.3. telefono numerį;
  - 29.4. telefakso numerį;
  - 29.5. elektroninio pašto numerį;
  - 29.6. internetinio tinklapio adresą;
  - 29.7. nurodymą, jeigu paslaugos teikiamos ne visą parą.

GEN 3.1.2. Atsakomybės erdvė

30. Oro navigacijos informacijos paslaugų teikėjo atsakomybės erdvė (ribos).

GEN 3.1.3. Oro navigacijos informacijos leidiniai

31. Bendro ONI paketo elementų aprašymas, įskaitant:
- 31.1. AIP ir kitas papildomas paslaugas;
  - 31.2. AIP SUP;
  - 31.3. AIC;
  - 31.4. NOTAM ir PIB;
  - 31.5. galiojančių NOTAM kontrolinį sąrašą;
  - 31.6. ONI leidinių pirkimo tvarką.
32. Kai išleidžiamas AIC su ONI leidinių kainomis, apie tai turi būti nurodyta šioje AIP dalyje.

GEN 3.1.4. AIRAC sistema

33. AIRAC sistemos trumpas aprašymas su lentele, kurioje nurodytos dabartinės ir netrukus būsimos AIRAC datos.

GEN 3.1.5. Priešskydinės informacijos paslaugos aerodromuose / sraigtasparnių oro uostuose (aikštelėse)

34. Aerodromų / sraigtasparnių oro uostų (aikštelių) sąrašas, kur nuolat teikiamos priešskydinės informacijos paslaugos, nurodant:
- 34.1. bendro ONI paketo (rinkinio) elementus;
  - 34.2. turimų žemėlapių ir schemų sąrašą; ir
  - 34.3. informaciją apie išvardytų duomenų galiojimą.

GEN 3.1.6. Elektroniniai kliūčių ir vietovės duomenys

35. Informacija, kaip galima gauti elektroninius kliūčių ir vietovės duomenis, įskaitant:
- 35.1. atsakingos tarnybos / organizacijos / asmens pavadinimą / vardą;
  - 35.2. atsakingos tarnybos / organizacijos / asmens pašto adresą ir elektroninį paštą;
  - 35.3. atsakingos tarnybos / organizacijos / asmens telefakso numerį;
  - 35.4. atsakingos tarnybos / organizacijos / asmens telefono numerį;

- 35.5.darbo valandas (laiko periodas, įskaitant laiko juostą, kai galima kreiptis dėl informacijos);
- 35.6. tiesioginę informaciją, kuri gali būti naudojama susisiekti su atsakinga tarnyba / organizacija / asmeniu; ir
- 35.7. papildomą informaciją, kaip ir kada galima susisiekti su atsakinga tarnyba / organizacija / asmeniu, kai reikia.

GEN 3.2. Oro navigacijos žemėlapiai

GEN 3.2.1. Atsakingoji tarnyba

- 36.Tarnybos, atsakingos už oro navigacijos žemėlapių publikavimą, aprašymas, įskaitant:
  - 36.1. paslaugų teikėjo pavadinimą;
  - 36.2. pašto adresą;
  - 36.3. telefono numerį;
  - 36.4. telefakso numerį;
  - 36.5. elektroninio pašto adresą;
  - 36.6. AFS adresą;
  - 36.7. internetinio tinklapio adresą;
  - 36.8. patvirtinimą, kokiais ICAO dokumentais vadovaujamosi teikiant paslaugas ir nuorodas į AIP dalį, kur skelbiami skirtumai su ICAO dokumentų reikalavimais, jei tokie yra;
  - 36.9. nurodymą, jei paslaugos teikiamos ne visą parą.

GEN 3.2.2. Žemėlapių peržiūra

- 37.Trumpas aprašymas, kaip oro navigacijos žemėlapiai peržiūrimi ir keičiami.

GEN 3.2.3. Įsigijimo sąlygos

- 38.Informacija, kaip įsigyti žemėlapius, įskaitant:
  - 38.1.parduodančių organizacijų sąrašą;
  - 38.2.pašto adresą;
  - 38.3.telefono numerį;
  - 38.4.telefakso numerį;
  - 38.5.elektroninio pašto adresą;
  - 38.6.AFS adresą; ir
  - 38.7.internetinio tinklapio adresą.

GEN 3.2.4. Esamų oro navigacijos žemėlapių serijos

- 39. Esamų oro navigacijos žemėlapių sąrašas su bendru kiekvienos serijos aprašymu ir numatomo naudojimo nurodymu.

GEN 3.2.5. Oro navigacijos žemėlapių sąrašas

- 40.Esamų oro navigacijos žemėlapių sąrašas, įskaitant:
  - 40.1.serijos pavadinimą;
  - 40.2.serijos mastelį;
  - 40.3.pavadinimą ir / arba kiekvieno žemėlapių ar serijos puslapio numerį;
  - 40.4.kainą už lapą;
  - 40.5.paskutinės peržiūros datą.

GEN 3.2.6. Pasaulio oro navigacijos žemėlapis (WAC) – ICAO 1:1000 000 indeksas

41. Žemėlapių sąrašas, nurodantis ICAO 1:1000 000 žemėlapis padengimą ir lapų paskirstymą. Jeigu vietoje 1:1000 000 žemėlapis išleidžiamas 1:500 000 mastelio žemėlapis, tuo atveju turi būti naudojamas ICAO 1:500 000 žemėlapių sąrašas, nurodantis padengimą ir lapų paskirstymą.

GEN 3.2.7. Topografiniai žemėlapiai

42. Informacija, kaip įsigyti topografinius žemėlapius, įskaitant:

- 42.1. parduodančių organizacijų sąrašą;
- 42.2. pašto adresą;
- 42.3. telefono numerį;
- 42.4. telefakso numerį;
- 42.5. elektroninio pašto adresą;
- 42.6. AFS adresą; ir
- 42.7. internetinio tinklapio adresą.

GEN 3.2.8. Žemėlapių, nesančių AIP, pataisos

43. Oro navigacijos žemėlapių, nesančių AIP, pataisų sąrašas ar informacija, kur rasti šiuos duomenis.

GEN 3.3. Oro eismo paslaugos

GEN 3.3.1. Atsakingoji tarnyba

44. Teikiamų oro eismo paslaugų ir jų pagrindinių komponentų aprašymas, kuriame yra:

- 44.1. paslaugų teikėjo pavadinimas;
- 44.2. pašto adresas;
- 44.3. telefono numeris;
- 44.4. telefakso numeris;
- 44.5. elektroninio pašto adresas;
- 44.6. AFS adresas; ir
- 44.7. internetinio tinklapio adresas;
- 44.8. patvirtinimas, kokiais ICAO dokumentais vadovaujama si teikiant paslaugas ir nuorodos į AIP dalį, kur skelbiami skirtumai su ICAO dokumentų reikalavimais, jei tokie yra;
- 44.9. nurodymas, jei paslaugos teikiamos ne visą parą.

GEN 3.3.2. Atsakomybės erdvė (ribos)

45. Trumpas atsakomybės erdvės aprašymas, kur teikiamos oro eismo paslaugos.

GEN 3.3.3. Teikiamos paslaugos

46. Trumpas taikomų pagrindinių oro eismo paslaugų rūšių aprašymas.

GEN 3.3.4. Naudotojų ir oro eismo paslaugų teikėjo veiksmų koordinacija

47. Bendros veiksmų koordinacijos tarp naudotojų (orlaivių naudotojų, vežėjų) ir oro eismo paslaugų teikėjų sąlygos.

GEN 3.3.5. Mažiausieji skrydžio aukščiai

48. Naudojami kriterijai nustatyti mažiausiąjį skrydžio aukštį.

GEN 3.3.6. Oro eismo paslaugų teikimo (OEPT) padalinių adresų sąrašas

49. OEPT padalinių ir jų adresų sąrašas pateiktas abėcėlės tvarka, kuriame yra:

- 49.1. padalinio pavadinimas;
- 49.2. pašto adresas;
- 49.3. telefono numeris;
- 49.4. telefakso numeris;
- 49.5. elektroninio pašto adresas;
- 49.6. AFS adresas; ir
- 49.7. internetinio tinklapio adresas.

GEN 3.4. Ryšių paslaugų teikimo tarnybos

GEN 3.4.1. Atsakingoji tarnyba

50. Tarnybos, atsakingos už telekomunikacijų ir navigacijos (ryšių, navigacijos ir stebėjimo) paslaugų teikimą, aprašymas, kuriame yra:

- 50.1. paslaugų teikėjo pavadinimas;
- 50.2. pašto adresas;
- 50.3. telefono numeris;
- 50.4. telefakso numeris;
- 50.5. elektroninio pašto adresas;
- 50.6. AFS adresas; ir
- 50.7. internetinio tinklapio adresas;
- 50.8. patvirtinimas, kokiais ICAO dokumentais vadovaujamosi teikiant paslaugas ir nuorodos į AIP dalį, kur skelbiami skirtumai su ICAO dokumentų reikalavimais, jei tokie yra;
- 50.9. nurodymas, jei paslaugos teikiamos ne visą parą.

GEN 3.4.2. Atsakomybės erdvė (ribos)

51. Trumpas atsakomybės erdvės aprašymas, kur teikiamos telekomunikacijų ir navigacijos (ryšių, navigacijos ir stebėjimo) paslaugos.

GEN 3.4.3. Teikiamų paslaugų rūšys

52. Trumpas pagrindinių paslaugų ir naudojamų įrangos aprašymas, kuriame yra:

- 52.1. radionavigacijos paslaugos;
- 52.2. kalbinio ir / arba duomenų ryšio paslaugos;
- 52.3. transliuojanti tarnyba;
- 52.4. vartojamos kalbos;
- 52.5. nurodymas, kur galima rasti detalesnę informaciją.

GEN 3.4.4. Sąlygos ir reikalavimai

53. Trumpas ryšių paslaugų suteikimo sąlygų ir reikalavimų aprašymas.

GEN 3.5. Meteorologijos paslaugų tarnybos

GEN 3.5.1. Atsakingoji tarnyba

54. Trumpas tarnybos, atsakingos už meteorologinės informacijos teikimą, aprašymas, kuriame yra:

- 54.1.paslaugų teikėjo pavadinimas;
- 54.2.pašto adresas;
- 54.3.telefono numeris;
- 54.4.telefakso numeris;
- 54.5.elektroninio pašto adresas;
- 54.6.AFS adresas; ir
- 54.7.internetinio tinklapio adresas;
- 54.8.patvirtinimas, kokiais ICAO dokumentais vadovaujamas teikiant paslaugas ir nuorodos į AIP dalį, kur skelbiami skirtumai su ICAO dokumentų reikalavimais, jei tokie yra;
- 54.9.nurodymas, jei paslaugos teikiamos ne visą parą.

GEN 3.5.2. Atsakomybės erdvė

55. Trumpas oro erdvės ir / arba oro kelių, kuriuose teikiamos meteorologinės paslaugos, aprašymas.

GEN 3.5.3. Meteorologiniai stebėjimai ir pranešimai

56. Detalus atliekamų meteorologinių stebėjimų ir teikiamų pranešimų tarptautinei navigacijai palaikyti aprašymas, kuriame yra:

- 56.1.stoties pavadinimas ir ICAO vietos indeksas;
- 56.2.stebėjimų tipas ir dažnis nurodant naudojamą stebėjimo įrangą;
- 56.3.meteorologinių pranešimų tipai (pvz., METAR) ir tendencijų prognozės;
- 56.4.specifinių stebėjimų sistemų tipai ir stebėjimo vietų skaičius priežemio vėjui, matomumui, matomumui ant tako, debesų padui, temperatūrai ir (jei taikoma) vėjo poslinkiui nustatyti ir pranešti (pvz., transmissiometras arti tūpimo zonos);
- 56.5.darbo valandos;
- 56.6.oro navigacijos klimatologinė informacija, kurią galima gauti.

GEN 3.5.4. Teikiamų paslaugų rūšys

57. Trumpas teikiamų paslaugų aprašymas (kur yra informacija apie priešskrydinės informacijos ir konsultacijų teikimą, meteorologinės informacijos pavaizdavimą) turimi dokumentai personalui, susijusiam su skrydžių vykdymu, taip pat meteorologinės informacijos teikimo būdai.

GEN 3.5.5. Pranešimai, kuriuos turi pateikti oro erdvės naudotojai

58. Svarbiausieji išankstiniai duomenys iš oro erdvės naudotojo tinkamai konsultacijai ir priešskrydinei informacijai parengti.

GEN 3.5.6. Pranešimai iš orlaivių

59.Meteorologinių paslaugų teikėjo reikalavimas dėl stebėjimo pranešimų iš orlaivių perdavimo.

GEN 3.5.7. VOLMET paslaugos

60.VOLMET ir / arba D-VOLMET paslaugų aprašymas, kuriame yra:

- 60.1.transliuojamos stoties pavadinimas;
- 60.2.šaukinys arba indentifikavimas ir trumpinys radijo pranešimui perduoti;

- 60.3.perdavimui naudojamas dažnis ar dažniai;
- 60.4.transliavimo periodas;
- 60.5.darbo valandos;
- 60.6.aerodromų / sraigtasparnių oro uostų (aikštelių), kuriems teikiami pranešimai, sąrašas;
- 60.7.pranešimai, prognozės ir SIGMET informacija bei pastabos.

GEN 3.5.8. SIGMET ir AIRMET paslaugos

61. Meteorologinių stebėjimų, atliekamų skrydžių informacijos regione arba skrydžių valdymo paslaugų teikimo rajonuose, aprašymas, įskaitant meteorologinių stebėjimų biurų sąrašą, kuriame yra:

- 61.1.meteorologinių stebėjimo biuro pavadinimas, ICAO vietos indeksas;
- 61.2.darbo valandos;
- 61.3.skrydžių informacijos regionas ir skrydžių valdymo rajonas, kuriam teikiamos paslaugos;
- 61.4.SIGMET galiojimo laikas;
- 61.5.specialios procedūros, taikomos SIGMET informacijai (pvz., vulkaninių pelenų atveju);
- 61.6.procedūros, taikomos AIRMET informacijai (atitinkami regioniniai navigacijos susitarimai);
- 61.7.oro eismo paslaugų padaliniai, kuriems teikiama SIGMET ir AIRMET informacija; ir
- 61.8.papildoma informacija (pvz., dėl paslaugų teikimo apribojimo).

GEN 3.5.9. Kitos automatinės meteorologinės tarnybos (paslaugos)

62. Automatinių meteorologinės informacijos paslaugų teikimo aprašymas (pvz., automatinės priešskrydinės informacijos paslaugos teikiamos telefonu ir / arba kitomis telekomunikacijos priemonėmis), kuriame yra:

- 62.1.tarnybos pavadinimas;
- 62.2.teikiama informacija;
- 62.3.rajonai, maršrutai ir aerodromai, kur teikiamos paslaugos; ir
- 62.4.telefono ir telefakso numeris, elektroninio pašto ir, jei yra, internetinio tinklapio adresas.

GEN 3.6. Paieška ir gelbėjimas

GEN 3.6.1. Atsakingoji tarnyba (SAR)

63. Trumpas tarnybos, atsakingos už paiešką ir gelbėjimą, aprašymas, kuriame yra:

- 63.1.tarnybos pavadinimas;
- 63.2.pašto adresas;
- 63.3.telefono numeris;
- 63.4.telefakso numeris;
- 63.5.elektroninio pašto adresas;
- 63.6.AFS adresas; ir
- 63.7.internetinio tinklapio adresas;
- 63.8.patvirtinimas, kokiais ICAO dokumentais vadovaujamosi teikiant paslaugas ir nuorodos į AIP dalį, kur skelbiami skirtumai su ICAO dokumentų reikalavimais, jei tokie yra.

GEN 3.6.2. Atsakomybės erdvė

64.Trumpas teritorijos (erdvės), kurioje vykdoma paieška ir gelbėjimas, aprašymas.

GEN 3.6.3. Teikiamų paslaugų rūšys

65. Trumpas geografinės padėties aprašymas, jei taikoma, veiksmų būdai ir įrangos rūšys su nurodymais, kur SAR aviacinis padengimas priklauso nuo darbams naudojamų orlaivių išdėstymo.

GEN 3.6.4. SAR sutartys

66. Trumpas, galiojančių SAR sutarčių, aprašymas, nurodant reikalavimus kitų šalių orlaivių atvykimo ir išvykimo, paieškos ir gelbėjimo, turto gelbėjimo, remonto ar turto gelbėjimo, susijusio su dingusiu ar sugadintu orlaiviu, darbams supaprastinti, kai pateiktas skrydžio planas ar pranešimas iš orlaivio.

GEN 3.6.5. Naudojimo parengties sąlygos

67. Trumpas paieškos ir gelbėjimo reikalavimų aprašymas, nurodant bendrąsias sąlygas, kuriomis tarnyba ir priemonės gali būti naudojamos tarptautiniu mastu, pateikiant paaiškinimą, ar paieškai ir gelbėjimui skirta priemonė yra skirta ir SAR būdams bei funkcijoms užtikrinti, ar kitiems konkrečioms tikslams, bet pagal mokymo programą ir įrangą pritaikyta SAR tikslams, ar gali būti naudojama tik retkarčiais ir neturi konkrečios mokymo arba rengimo programos dirbti SAR.

GEN 3.6.6. SAR Paieškos ir gelbėjimo signalai

68. Trumpas SAR orlaivių naudojamų procedūrų ir signalų aprašymas ir lentelė, kur pateikti signalai, kuriuos turi naudoti išlikę gyvi žmonės.

GEN 4. Rinkliavos už aerodromų / sraigtasparnių oro uostų (aikštelių) naudojimą ir už oro navigacijos paslaugas

69. Nuoroda, kur informacija dėl šiuo metu galiojančių rinkliavų gali būti rasta, jei tai nėra detalizuota šioje dalyje.

GEN 4.1. Aerodromų / sraigtasparnių oro uostų (aikštelių) rinkliavos

70. Trumpas aerodromuose / sraigtasparnių oro uostuose (aikštelėse), naudojamuose tarptautiniams skrydžiams, taikomų rinkliavų rūšių sąrašas, kuriame yra:

- 70.1. orlaivio tūpimo rinkliava;
- 70.2. stovėjimo, laikymo angare ir ilgalaikio orlaivio laikymo rinkliavos;
- 70.3. keleivio aptarnavimo rinkliava;
- 70.4. saugumo rinkliava;
- 70.5. su triukšmu susiję punktai;
- 70.6. kitos (muitinės, sveikatos, imigracijos ir kt.) rinkliavos;
- 70.7. išimtis / nuolaidos; ir
- 70.8. mokėjimo būdai.

GEN 4.2. Rinkliavos už oro navigacijos paslaugas

71. Trumpas rinkliavų, taikomų už oro navigacijos paslaugas tarptautiniams skrydžiams, aprašymas, įskaitant:

- 71.1. prieigų skrydžių valdymo paslaugas;
- 71.2. oro navigacijos paslaugas skrendant maršrutu;
- 71.3. oro navigacijos paslaugų kainų pagrindą ir taikomas išimtis / nuolaidas; ir
- 71.4. mokėjimo būdus.

2 dalis. Maršrutai (ENR)

72. Jei išleidžiamas daugiau nei vienas AIP tomas, kur atskirai išleidžiamos pataisos ir papildymai, įžanga, AIP AMDT ir AIP SUP sąrašai, AIP puslapių kontrolinis lapas ir ranka atliktų pakeitimų sąrašas turi būti įtraukti į kiekvieną iš jų. Kai išleidžiamas vienas AIP tomas, pastaba „netaikoma“ (angl. „not applicable“) turi būti įtraukta prie kiekvieno minėto poskyrio.

73. Kiekviename poskyryje turi būti nurodyta, kad skirtumai tarp ICAO reikalavimų ir Lietuvos Respublikos teisės aktų paskelbti GEN 1.7 dalyje.

ENR 0.6. 2 dalies turinys

74. Skyrių ir poskyrių, pateiktų 2 dalyje – maršrutai, sąrašas.

75. Poskyriai gali būti pateikti pagal abėcėlę.

ENR 1. Bendrosios taisyklės ir procedūros

ENR 1.1. Bendrosios taisyklės

76. Bendrųjų taisyklių reikalavimai, galiojantys Lietuvos Respublikoje (pvz., Skrydžių taisyklės, Oro eismo paslaugų teikimo taisyklės).

ENR 1.2. Vizualiųjų skrydžių taisyklės

77. Lietuvos Respublikos vizualiųjų skrydžių taisyklių reikalavimai.

ENR 1.3. Skrydžių pagal prietaisus taisyklės

78. Lietuvos Respublikos skrydžių pagal prietaisus taisyklių reikalavimai.

ENR 1.4. Oro eismo paslaugų (OEP) oro erdvės klasifikacija

79. OEP oro erdvės klasifikacijos aprašymas pagal formą, pateiktą 2004 m. balandžio 13 d. CAA direktoriaus įsakymu Nr. 4R-60 patvirtintose skrydžių vykdymo sąlygose ir reikalavimuose Lietuvos Respublikos oro eismo paslaugų oro erdvėje (Žin., 2004 Nr. 56-1967).

ENR 1.5. Laukimo, artėjimo tūpti ir išskridimo procedūros

ENR. 1.5.1. Bendroji dalis

80. Nustatytų laukimo, artėjimo tūpti ir išskridimo procedūrų reikalavimai. Jei šie reikalavimai skiriasi nuo ICAO nustatytų, jie pateikiami lentelėje.

ENR. 1.5.2. Atskridimai

81. Pateikiami bendri atskridimų, vykdomų tos pačios klasės oro erdvėje reikalavimai dėl naudojamų procedūrų (paprastos ar zonos navigacijos arba abiejų), jeigu aerodromo skrydžių valdymo rajonuose taikomos skirtingos procedūros, jos turi būti nurodytos, taip pat turi būti nuoroda, kur galima su šiomis procedūromis susipažinti.

ENR. 1.5.3. Išskridimai

82. Pateikiami išskridimų reikalavimai dėl naudojamų procedūrų (paprastos ar zonos navigacijos arba abiejų), kurie yra bendri visiems Lietuvos Respublikos aerodromams / sraigtasparnių oro uostams (aikštelėms).

ENR 1.6. Radiolokacinio stebėjimo paslaugos ir procedūros

ENR. 1.6.1. Pirminis radiolokatorius

83. Paslaugų ir procedūrų, teikiant pirminės radiolokacijos paslaugas, aprašymas, kuriame yra:

- 83.1. pagalbinės paslaugos;
- 83.2. naudojimas radiolokacinio valdymo paslaugomis;
- 83.3. radiolokatoriaus bei ryšio oras ir žemė gedimo procedūros;
- 83.4. garsinės ir CPDLC darbo vietos transliavimo reikalavimai; ir
- 83.5. radiolokacinio padengimo grafinis pavaizdavimas.

ENR. 1.6.2. Antrinės apžvalgos radiolokatorius

84. Antrinės apžvalgos radiolokatoriaus (SSR) veiklos procedūrų aprašymas, kuriame yra:

- 84.1. avarinės procedūros;
- 84.2. procedūros sugedus radijo ryšiui ir įvykus neteisėtam įsikišimui;
- 84.3. SSR sistemos kodų paskyrimas;
- 84.4. garsinės ir CPDLC darbo vietos transliavimo reikalavimai; ir
- 84.5. SSR radiolokacinio padengimo grafinis pavaizdavimas.

ENR. 1.6.3. Automatinio priklausomo stebėjimo perdavimas (ADS-B)

85. Automatinio priklausomo stebėjimo perdavimo veiklos procedūrų aprašymas, kuriame yra:

- 85.1. veiksmų, nenumatytais atvejais, aprašymas;
- 85.2. procedūrų, sugedus radijo ryšiui ir įvykus neteisėtam įsikišimui, aprašymas;
- 85.3. orlaivio atpažinimo reikalavimai;
- 85.4. balso ir CPDLC vietos pranešimo reikalavimai; ir
- 85.5. geografinis ADS-B sistemos padengimo aprašymas.

ENR. 1.7. Aukščiamočio nustatymo tvarka

86. Reikalavimai aukščiamočiui nustatyti, kuriuose yra:

- 86.1. trumpas įvadas su nuorodomis į ICAO dokumentus, remiantis kuriais buvo parengtos šios procedūros ir skirtumai, jei tokie yra;
- 86.2. pagrindiniai aukščiamočio nustatymo reikalavimai;
- 86.3. aukščiamočio nustatymo rajonų apibrėžtis;
- 86.4. aviakompanijoms ir pilotams taikomos procedūros; ir
- 86.5. skrydžių lygių lentelė.

ENR. 1.8. Regioninės papildomos procedūros

87. Lietuvos Respublikos oro erdvėje Regioninės taikomos papildomos procedūros (SUPPS) su nurodytais nacionaliniais skirtumais, jei tokie yra.

ENR. 1.9. Oro eismo srautų valdymas (ATFM)

88. ATFM sistemos trumpas aprašymas, kuriame yra:

- 88.1.ATFM struktūra, paslaugų teikimo rajonas, teikiamos paslaugos, tarnybos vieta ir darbo valandos;
- 88.2.Srautų žinučių tipai ir naudojamų formatų aprašymas; ir
- 88.3.procedūros, taikomos išskrendantiems orlaiviams, kuriose yra:
  - 88.3.1.tarnybos, atsakingos už ATFM informacijos teikimą, rekvizitai;
  - 88.3.2.skrydžio plano pateikimo reikalavimai;
  - 88.3.3.laiko intervalų paskyrimo tvarka.

ENR. 1.10. Skrydžių planavimas

- 89.Informacija apie draudimus, ribojimus ar konsultacinę informaciją, susijusi su skrydžių planavimu, kuri gali padėti naudotojui pateikiant informaciją apie numatomą skrydį, įskaitant:
  - 89.1.skrydžio plano pateikimo procedūras;
  - 89.2.kartojamų skrydžių planų sistemą; ir
  - 89.3.pateikto skrydžio plano pakeitimų siuntimo tvarką.

ENR. 1.11. Skrydžio plano pranešimų adresavimas

- 90.Lentelėje pateikta informacija dėl adresų, paskirtų skrydžių planams, nurodant:
  - 90.1.skrydžio kategoriją (VST, SPT ar abejų);
  - 90.2.maršrutą (į FIR ar per jį ir / arba TMA); ir
  - 90.3.pranešimo adresą.

ENR. 1.12. Civilinių orlaivių perėmimas

- 90. Perėmimo procedūrų ir naudojamų vizualių signalų reikalavimai su aiškiu nurodymu, kokios ICAO normos taikomos ir tuo atveju, jei jos netaikomos, visas skirtumų aprašas.

ENR. 1.13. Neteisėtas įsikišimas

- 91. Pateikiamos procedūros, taikomos neteisėto įsikišimo atveju.

ENR. 1.14. Oro eismo incidentai

- 92.Oro eismo įvykių pranešimų sistemos aprašymas, kuriame yra:
  - 92.1.oro eismo įvykio apibrėžtis;
  - 92.2.„Oro eismo įvykio pranešimo formos“ pildymo tvarka;
  - 92.3.pranešimo procedūros (įskaitant pranešimus skrydžio metu); ir
  - 92.4.pranešimo formos užpildymo ir apdorojimo tikslas.

ENR. 2. ORO EISMO PASLAUGŲ ERDVĖ

ENR. 2.1 FIR, UIR, TMA

- 93.Detalus skrydžių informacijos regiono (FIR), viršutinio skrydžių informacijos regiono (UIR), ir aerodromo skrydžių valdymo rajono (TMA) aprašymas, kuriame yra:
  - 93.1.FIR / UIR pavadinimas, geografinės horizontalių ribų koordinatės, išreikštos laipsniais ir minutėmis, TMA horizontalių ribų koordinatės, išreikštos laipsniais ir minutėmis, bei vertikalios ribos ir oro erdvės klasė;
  - 93.2.tarnybos, atsakingos už oro eismo paslaugų teikimą, nurodymas;
  - 93.3.teikiančio paslaugas padalinio oro navigacijos stoties šaukinys ir naudojama kalba, paslaugų teikimo rajono ir taikymo sąlygų aprašymas;

93.4. dažniai, papildyti paaiškinimais, jei naudojami specifiniais tikslais; ir

93.5. pastabos.

94. Skrydžių valdymo zonos aplink karines oro bazines turi būti įtrauktos į šį skyrį, jei jų nėra, atitinkamai aprašytos AIP.

95. Kai ICAO 2 priedo reikalavimai dėl skrydžių planų pateikimo, abipusio radijo ryšio ir buvimo vietos pranešimo taikomi visiems skrydžiams siekiant sumažinti ar visiškai atmesti perėmimo reikalingumą ir / arba, kur perėmimo galimybė egzistuoja ir būtina palaikyti avarinį dažnį 121,5 MHz, šie reikalavimai turi būti nurodyti atitinkamiems rajonams (zonoms).

96. Turi būti pateiktas rajonų, virš kurių skrendant reikia turėti avarinį radiolokatoriaus siųstuvą (ELT) ir kur orlaivio pilotas turi nuolat klausyti 121,5 MHz dažnio, išskyrus kai orlaiviu palaikomas ryšys kitais labai aukšto dažnio kanalais (VHF) arba kai yra įrangos ar įgulos reikalavimu ribojimai klausytis dviejų dažnių vienu metu.

97. Kiti oro erdvės tipai aplink civilinius aerodromus, tokie kaip aerodromo skrydžių valdymo zonos ir aerodromo oro eismo zonos, bei jų aprašymai pateikiami atitinkamų aerodromų skyriuose.

ENR. 2.2 Kita reguliuojamoji oro erdvė

98. Detalus kitų reguliuojamos oro erdvės tipų ir jų klasifikacijų aprašymas, jei tokie yra.

ENR. 3. OEP MARŠRUTAI

99. Persijungimo punktai, nustatyti tarp dviejų radionavigacijos priemonių arba dviejų radialų susikirtimo vietoje, keičiančioje maršruto kryptį, turi būti pavaizduoti kiekviename maršruto segmente, jei jie yra patvirtinti.

ENR. 3.1. Žemutiniai ir ENR 3.2. viršutiniai OEP maršrutai

100. Detalus žemutinių OEP maršrutų aprašymas, kuriame yra:

100.1. maršruto žymeklis, navigacijos specifikacijos, taikomos šiam segmentui, nurodymas, pavadinimai, užkoduoti žymekliai ar pavadinimai / kodai ir visų svarbių taškų, nustatančių maršrutą, įskaitant „būtinus“ arba „pagal užklausą“ pranešimo taškus, geografinės koordinatės, išreikštos laipsniais, minutėmis ir sekundėmis;

100.2. oro keliai arba VOR radialai, nurodyti iki artimiausio laipsnio, geodezinis atstumas – iki artimiausios dešimtosios kilometro dalies ar dešimtosios jūrmylės dalies tarp paeiliui nurodytų svarbių taškų ir persijungimo punktai VOR atveju;

100.3. viršutinės ir apatinės ribos arba minimalūs aukščiai skrendant maršrutu, supaprastinti iki artimiausių 100 pėdų (ar 50 m.), ir oro erdvės klasifikacija;

100.4. horizontalios ribos ir minimalūs kliūčių perskridimo aukščiai;

100.5. kreiserinių lygių kryptis; ir

100.6. pastabos, įskaitant skrydžių valdymo tarnybos pavadinimą, jos veikimo dažnį ir, jei taikoma, prisijungimo adresą ir navigacijos specifikacijos apribojimus.

101. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos oro eismo paslaugų teikimo taisyklių (Žin., 2007, Nr. [123-5056](#)) 1 priedo nuostatas, taip pat skrydžių planavimo tikslais, nustatyta navigacijos specifikacija nelaikoma maršruto žymeklio sudėtine dalimi.

ENR 3.2. Viršutiniai OEP maršrutai

102. Detalus viršutinių OEP maršrutų aprašymas, kuriame yra:

102.1. maršruto žymeklis, navigacijos specifikacijos, taikomos šiam segmentui, nurodymas, pavadinimai, užkoduoti žymekliai ar pavadinimai / kodai ir visų svarbių taškų,

- nustatančių maršrutą, įskaitant „būtinuosius“ arba „pagal užklausą“ pranešimo taškus, geografinės koordinatės išreikštos laipsniais, minutėmis ir sekundėmis;
- 102.2.oro keliai arba VOR radialai, supaprastintas iki artimiausio laipsnio, geodezinis atstumas (supaprastintas iki artimiausios dešimtosios kilometro ar dešimtosios jūrmylės dalies) tarp paeiliui nurodytų svarbių taškų ir persijungimo punktai VOR atveju;
- 102.3.viršutinės ir apatinės ribos ir oro erdvės klasifikacija;
- 102.4.horizontalios ribos;
- 102.5.kreiserinių lygių kryptis; ir
- 102.6.pastabos, įskaitant skrydžių valdymo tarnybos pavadinimą, jos darbo dažnį ir, jei taikoma, prisijungimo adresas ir navigacijos specifikacijos apribojimai.

ENR. 3.3. Zonos navigacijos maršrutai

103.Detalus zonos navigacijos maršrutų aprašymas, kuriame yra:

- 103.1.maršruto žymeklis, navigacijos specifikacijoje taikomas šio segmento nurodymas, pavadinimai, užkoduoti žymekliai ar pavadinimai / kodai ir visų svarbių taškų, nustatančių maršrutą, įskaitant „būtinuosius“ arba „pagal užklausą“ pranešimo taškus, geografinės koordinatės, išreikštos laipsniais, minutėmis ir sekundėmis;
- 103.2.kelio taškai, nustatantys VOR/DME zonos navigacijos maršrutą, ir papildomai pateikiama:
- 103.2.1.maršruto VOR/DME stoties kodas;
- 103.2.2.azimutas supaprastintas iki artimiausio laipsnio ir atstumas – iki artimiausio kilometro ar jūrmylės dešimtosiomis nuo VOR/DME atskaitos taško, jei kelio taškas nesutampa su juo; ir
- 103.2.3.DME spinduliuojančios antenos aukštis supaprastintas iki artimiausių 100 pėdų (30 m.);
- 103.3.geodezinis atstumas supaprastintas iki artimiausios dešimtosios kilometro ar dešimtosios jūrmylės dalies tarp nustatytų galutinių taškų ir atstumas tarp paeiliui nurodytų svarbių taškų;
- 103.4.viršutinės ir apatinės ribos ir oro erdvės klasifikacija;
- 103.5.kreiserinių lygių kryptis; ir
- 103.6.pastabos, įskaitant skrydžių valdymo tarnybos pavadinimą, jos darbo dažnį ir, jei taikoma, prisijungimo adresas ir navigacijos specifikacijos apribojimai.

ENR. 3.4. Sraigtasparnių maršrutai

104.Detalus sraigtasparnių aprašymas, kuriame yra:

- 104.1.maršruto žymeklis, navigacijos specifikacijoje taikomas šio segmento nurodymas, pavadinimai, užkoduoti žymekliai ar pavadinimai / kodai ir visų svarbių taškų, nustatančių maršrutą, įskaitant „būtinuosius“ arba „pagal užklausą“ pranešimo taškus, geografinės koordinatės, išreikštos laipsniais, minutėmis ir sekundėmis;
- 104.2.oro keliai arba VOR radialai, nurodyti iki artimiausio laipsnio, geodezinis atstumas – supaprastintas iki artimiausios dešimtosios kilometro dalies ar dešimtosios jūrmylės dalies tarp paeiliui nurodytų svarbių taškų ir persijungimo punktai VOR atveju;
- 104.3.viršutinės ir apatinės ribos arba minimalūs aukščiai skrendant maršrutu, supaprastinti iki artimiausių 100 pėdų (ar 50 m.) ir oro erdvės klasifikacija;
- 104.4.horizontalios ribos ir minimalūs kliūčių perskridimo aukščiai;
- 104.5.pastabos, įskaitant skrydžių valdymo tarnybos pavadinimą, jos darbo dažnį ir, jei taikoma, prisijungimo adresas ir navigacijos specifikacijos apribojimai.

ENR. 3.5. Kiti maršrutai

105. Nurodomi kiti specialiai nustatyti maršrutai, kurių privalu laikytis atitinkamuose rajonuose.
106. Atvykimo ir išvykimo maršrutai, kuriais nustatoma judėjimo tvarka į aerodromą / sraigtasparnių oro uostą (aikštelę) ir iš jų, turi būti numatyti 3 dalyje – Aerodromai.

ENR. 3.6. Laukimas maršrute

107. Laukimo maršrute procedūros detalus aprašymas, kuriame yra:
- 107.1. pažymėta laukimo vieta (jei yra) ir laukimo kontrolinis taškas (navigacijos priemonė) ar kelio taškas su nurodytais geografinių koordinačių laipsniais, minutėmis ir sekundėmis;
  - 107.2. atskridimo kelias;
  - 107.3. laukimo trajektorijos kryptis;
  - 107.4. maksimaliai leistinas greitis;
  - 107.5. minimalūs ir maksimalūs laukimo lygiai;
  - 107.6. skridimo laikas / nuotolis; ir
  - 107.7. skrydžių valdymo padalinio ir jo veikimo dažnio nurodymas.

ENR. 4. RADIONAVIGACIJOS ĮRENGINIAI / SISTEMOS

ENR. 4.1. Maršruto radionavigacijos įrenginiai

108. Radionavigacijos įrenginių, teikiančių radionavigacijos paslaugas orlaiviams, skrendantiems maršrutu, sąrašas, pateiktas abėcėlės tvarka pagal stočių pavadinimą, kuriame yra:
- 108.1. stoties pavadinimas ir magnetinis nuokrypis supaprastintas iki artimiausio laipsnio, ir VOR stoties nuokrypis – iki artimiausio laipsnio, naudojamas prietaisui techniškai nustatyti;
  - 108.2. šaukinys;
  - 108.3. kiekvieno radionavigacijos įrenginio dažnis / kanalas;
  - 108.4. darbo valandos;
  - 108.5. transliuojančios antenos išsidėstymo geografinės koordinatės, išreikštos laipsniais, minutėmis ir sekundėmis;
  - 108.6. DME spinduliuojančios antenos aukštis supaprastintas iki artimiausių 100 pėdų (30 m.);
  - 108.7. pastabos.
109. Jeigu navigacijos priemonę naudoja kita, nesertifikuota ir paskirtoji tas paslaugas teikti įmonė, jos pavadinimas turi būti pateiktas pastabų skylyje (ši nuostata taikoma ENR 4.2 ir ENR 4.3 skyriui). Taip pat pastabų skylyje turi būti pateikta įrenginio veikimo zona.

ENR. 4.2. Specialios navigacinės sistemos

110. Stčių, susijusių su specialiomis navigacijos sistemomis (DECCA, LORAN, ir kt.), aprašymas, kuriame yra:
- 110.1. stoties ar jų grandies pavadinimas;
  - 110.2. teikiamų paslaugų tipas (pagrindinis ir vykdomasis signalai, spalvių signalas);
  - 110.3. dažnis (kanalų skaičius, pagrindinis virpesių dažnis, pasikartojimo dažnis ir kt.);
  - 110.4. darbo valandos;
  - 110.5. transliuojančios stoties vietos koordinatės, išreikštos laipsniais, minutėmis ir sekundėmis;
  - 110.6. pastabos.

ENR. 4.3. Pasaulinė navigacijos palydovinė sistema (toliau – GNSS)

111.GNSS, teikiančios navigacijos paslaugas orlaiviams, skrendantiems maršrutu, elementų sąrašas ir aprašymas, pateiktas pagal elementų pavadinimus abėcėlės tvarka, kuriame yra:

111.1.GNSS elemento pavadinimas (GPS, GLONASS, EGNOS, MSAS, WAAS ir kt.)

111.2.dažnis (-iai);

111.3.teikiamos paslaugos veikimo zona, nurodyta geografinėmis koordinatėmis, kurios išreikštos laipsniais, minutėmis ir sekundėmis;

111.4.pastabos.

ENR. 4.4. Pagrindinių taškų kodiniai pavadinimai

112.Pagrindinių taškų, kurie nesutampa su radionavigacinės priemonės buvimo vieta kodinių pavadinimų (atskiru lengvai ištariamam unikaliu 5 raidžių kodiniu pavadinimu) abėcėlės tvarka pateiktas sąrašas, kuriame yra:

112.1.kodinio pavadinimo žymeklis;

112.2.vietos geografinės koordinatės, išreikštos laipsniais, minutėmis ir sekundėmis; ir

112.3.nuoroda į OEP ar kitus maršrutus, su kuriais susijęs šis taškas.

ENR. 4.5. Oro navigacijos žiburių sistemos, skirtos orlaiviams, skrendantiems maršrutu

113.Antžeminių žiburių ir kitų įrenginių (švyturių), nurodančių geografinę vietą, sąrašas, kuriame yra:

113.1.miesto ar miestelio pavadinimas arba kitas šviesos įrenginio (švyturio) identifikavimas;

113.2.švyturio tipas ir jo intensyvumas, išreikštas kandelomis (tūkstančiais);

113.3.signalo charakteristikos;

113.4.darbo valandos; ir

113.5.pastabos.

ENR. 5. NAVIGACINIAI PERSPĖJIMAI

ENR. 5.1. Draudžiamos, ribojamos ir pavojingos zonos

114.Draudžiamų, ribojamų ir pavojingų zonų aprašymas su grafiniu vaizdu, taip pat informacija apie jų nustatymą ir aktyvavimą, įskaitant:

114.1.ženklinimą, pavadinimą ir horizontalių ribų geografinės koordinatės, išreikštas laipsniais, minutėmis ir sekundėmis, jeigu zona yra viduje, ir laipsniais bei minutėmis, jeigu zona yra už valdomo rajono / zonos ribų;

114.2.viršutinės ir žemutinės ribos; ir

114.3.pastabos, įskaitant aktyvavimo laiką.

115.Apribojimo tipas arba perėmimo zonos ribų kirtimo atveju pavojaus ar rizikos galimybė nurodoma pastabų skiltyje.

ENR. 5.2. Kariniai pratimai ir mokymo rajonai bei priešlėktuvinės gynybos atpažinimo zona (ADIZ)

116.Nustatytų reguliarių karinių mokymo ir karinių pratybų rajonų bei priešlėktuvinės gynybos atpažinimo zonų (ADIZ) aprašymas, papildytas, kur taikomi grafiniai vaizdai ir yra:

116.1.horizontalių ribų geografinės koordinatės, išreikštos laipsniais, minutėmis ir sekundėmis, jeigu zona yra viduje, ir laipsniais bei minutėmis, jeigu zona yra už valdomo rajono / zonos ribų;

116.2.viršutinės ir žemutinės ribos, taip pat sistemos ir zonos aktyvavimo paskelbimo būdai kartu su informacija, susijusia su civilinių orlaivių skrydžiais ir taikomomis ADIZ procedūromis; ir

116.3.pastabos, įskaitant veikimo laiką ir perėmimo riziką (galimybę) ADIZ ribų kirtimo atveju.

ENR. 5.3. Kita pavojinga veikla ir galimi pavojai

ENR 5.3.1. Kita pavojinga veikla

117.Veiklos, galinčios turėti įtakos skrydžių saugai, aprašymas su atitinkamomis schemomis ir / ar žemėlapiais, kuriame yra:

- 117.1.rajono centro geografinės koordinatės, išreikštos laipsniais ir minutėmis, ir veikimo ribos;
- 117.2.vertikalios ribos;
- 117.3.konsultacinė pagalba;
- 117.4.tarnyba, atsakinga už informacijos pateikimą; ir
- 117.5.pastabos, įskaitant pavojingos veiklos laiką.

ENR 5.3.2. Kiti galimi pavojai

118.Kitų galimų pavojų, kurie gali turėti įtakos skrydžių saugai, aprašymas su atitinkamomis schemomis ir / ar žemėlapiais (pvz., veikiantys ugnikalniai, atominės elektrinės), kuriame yra:

- 118.1.galimo pavojaus vietos geografinės koordinatės, išreikštos laipsniais ir minutėmis;
- 118.2.vertikalios ribos;
- 118.3.konsultacinė pagalba;
- 118.4.tarnyba, atsakinga už informacijos pateikimą; ir
- 118.5.pastabos.

ENR 5.4. Oro navigacijos kliūtys

119.Kliūčių, turinčių įtakos oro navigacijai 1 zonoje, sąrašas, kuriame yra:

- 119.1.objekto žymeklis;
- 119.2.kliūties rūšis;
- 119.3.kliūties vieta, pateikta geografinėmis koordinatėmis, išreikštomis laipsniais, minutėmis ir sekundėmis;
- 119.4.kliūties absoliutusias ir santykinis aukštis supaprastintas iki artimiausių pėdų ar metrų;
- 119.5.kliūties signalinių žiburių spalva (jei yra); ir
- 119.6.jei taikoma, nurodymas, kad kliūčių sąrašas yra elektroninio formato, taip pat nuoroda į GEN 3.1.6.

120.Kliūtys, kurių aukštis didesnis nei 100 m., priskiriamos 1 zonai.

121.Kliūčių vietos (platumos ir ilgumos) ir aukščio reikalavimai 1 zonoje nustatyti bei paskelbti (matavimo darbų tikslumas ir duomenų integralumas) Lietuvos Respublikos oro eismo paslaugų teikimo taisyklių 4 priede „Oro navigacijos duomenų kokybės reikalavimai“.

ENR 5.5. Aviacijos sporto ir pramoginė veikla

122.Intensyvaus aviacinio sporto ir pramoginės veiklos trumpas aprašymas, jei įmanoma, su grafiniu vaizdu, taip pat nurodant sąlygas, kuriame yra:

- 122.1.pavadinimas / žyminytis ir horizontalių ribų geografinės koordinatės, išreikštos laipsniais, minutėmis ir sekundėmis, jeigu zona yra viduje, ir laipsniais bei minutėmis, jeigu zona yra už valdomo rajono / zonos ribų;
- 122.2.vertikalios ribos;
- 122.3.naudotojo telefono numeris;
- 122.4.pastabos, įskaitant darbo valandas.

123.Šis skyrius turi būti padalintas į skirtingus poskyrius pagal veiklos rūšis, kiekvienu atveju nurodant ypatumus (detales).

ENR 5.6. Paukščių migracijos ir jautrios gyvūnijos vietos

124.Paukščių migracijos maršrutų ir pastovių jų ilsėjimosi vietų bei jautrios gyvūnijos vietų aprašymas, papildytas, jei įmanoma, atitinkamomis schemomis.

ENR 6. Maršrutų žemėlapiai

125.Pateikiami maršrutų žemėlapiai – ICAO ir jų indeksų schemas.

3 DALIS – AERODROMAI

126.Jei AIP yra didesnės apimties, nei vienas tomas, kur kiekviename yra pakeitimo ir papildymo galimybė, atitinkamai kiekviename tome turi būti ir atskira įžanga, AIP pakeitimų įrašas, AIP papildymų įrašas, AIP puslapių kontrolinis sąrašas bei galiojančių pakeitimų sąrašas. Jei AIP vieno tomo, prie kiekvieno minėto poskyrio turi būti pastaba „netaikoma“.

AD 0.6. 3 dalies turinys

127. 3 dalies „Aerodromai (AD)“ skyrių ir poskyrių sąrašas.

Pastaba. Poskyriai gali būti pateikti abėcėlės tvarka.

AD 1. AERODROMAI / SRAIGTASPARNIŲ ORO UOSTAI (AIKŠTELĖS) – ĮŽANGA

AD 1.1. Aerodromo / sraigtasparnių oro uostų (aikštelių) naudojimo parengtis

128. Trumpas paskirtos nacionalinės valdžios institucijos, atsakingos už aerodromus / sraigtasparnių oro uosto (aikšteles), aprašymas, nurodant:

- 128.1. bendrąsias sąlygas, kokiomis gali veikti aerodromai / sraigtasparnių oro uosto (aikštelės) ir jų įranga;
- 128.2. informaciją apie ICAO dokumentus, kuriais remiasi paslaugos ir nuorodos į AIP vietą, kur išvardyti esami skirtumai;
- 128.3. galiojančias taisykles, skirtas karinių oro pajėgų bazių veiklai;
- 128.4. bendrąsias sąlygas, kokiomis prasto matomumo tvarka taikoma II/III kategorijų operacijos aerodromuose, jei taikomos;
- 128.5. sukibimo matavimo įrangą ir KTT sukibimo lygį, kurį pasiekus, skelbiama, kad KTT yra šlapias ir slidus; ir
- 128.6. kitą panašaus pobūdžio informaciją.

AD 1.2. Gelbėjimo ir priešgaisrinė tarnybos bei sniego planas

AD 1.2.1. Gelbėjimo ir priešgaisrinė tarnybos

129.Trumpas taisyklių, nustatančių gelbėjimo ir priešgaisrinę tarnybą įsteigimą viešajam naudojimui skirtuose aerodromuose ir sraigtasparnių oro uostuose (aikštelėse), aprašymas, nurodant nacionalines gelbėjimo ir priešgaisrines kategorijas.

AD 1.2.2. Kovos su sniegu planas

130. Trumpas bendrojo kovos su sniegu plano aprašymas viešajam naudojimui skirtuose aerodromuose ir sraigtasparnių oro uostuose (aikštelėse), kur paprastai dėl sniego gali susidaryti sudėtingos sąlygos, taip pat:

- 130.1. žiemos tarnybos organizacija;
- 130.2. judėjimo zonų stebėjimas;
- 130.3. matavimo metodai ir atliekami matavimai;
- 130.4. atlikti veiksmai, skirti užtikrinti judėjimo zonų veikimą;
- 130.5. pranešimų sistema ir priemonės;
- 130.6. KTT uždarymo atvejai; ir
- 130.7. informacijos apie sniego sąlygas platinimas.

131. Kur aerodromuose / sraigtasparnių oro uostuose (aikštelėse) galioja skirtingi kovos su sniegu planai, šį punktą galima atitinkamai padalinti.

AD 1.3. Aerodromų ir sraigtasparnių oro uostų (aikštelių) indeksas

132. Šalies aerodromų ir sraigtasparnių oro uoste (aikštelių) sąrašas su grafinėmis schemomis, taip pat:

- 132.1. aerodromo / sraigtasparnių oro uosto (aikštelės) pavadinimas ir ICAO vietos indeksas;
- 132.2. aerodromo / sraigtasparnių oro uoste (aikštelėje) leidžiamas eismas (tarptautinis / nacionalinis, SPT / VST, pagal tvarkaraštį / ne pagal tvarkaraštį arba privatus); ir
- 132.3. nuoroda į AIP 3 skyrių, kur pateikiamos aerodromo / sraigtasparnių oro uosto aikštelės detalės.

AD 1.4. Aerodromo / sraigtasparnių oro uostų (aikštelių) skirstymas

133. Nacionalinių kriterijų trumpas aprašymas, grupuojant aerodromus / sraigtasparnių oro uostus (aikšteles) pagal gamybą / skirstymą / informacijos teikimą (pvz., tarptautinis / nacionalinis, pirminis / antrinis, stambus / kitas, civilinis / karinis ir kt.).

AD 1.5. Aerodromų tinkamumo naudoti pažymėjimų statusas

134. Šalies aerodromų sąrašas, nurodant tinkamumo naudoti pažymėjimų statusą, taip pat:

- 134.1. aerodromo pavadinimas ir ICAO vietos žymeklis;
- 134.2. tinkamumo naudoti pažymėjimo data ir, jei taikoma, galiojimas; ir
- 134.3. pastabos, jei yra.

AD 2. AERODROMAI

135. Žvaigždutės (****) turi būti pakeistos atitinkamu ICAO vietos indeksu.

****** AD 2.1. Aerodromo vietos indeksas ir pavadinimas**

136. Turi būti nurodytas aerodromo ICAO vietos indeksas ir aerodromo pavadinimas. ICAO vietos indeksas turi būti neatsiejama nuorodų sistemos, taikomos visiems AD 2 skyriaus poskyriams, dalis.

****** AD 2.2. Geografiniai aerodromo duomenys ir administracija**

137. Turi būti nurodyti geografiniai ir administraciniai duomenys apie aerodromą, taip pat:

- 137.1. aerodromo atskaitos taškas (geografinės koordinatės, išreikštos laipsniais, minutėmis ir sekundėmis) ir jo vieta;

- 137.2. aerodromo atskaitos taško kryptis ir atstumas nuo miesto ar miestelio, kuriame aerodromas yra, centro;
- 137.3. aerodromo aukštis virš jūros lygio, supaprastintas iki artimiausio metro ar pėdos ir atskaitos temperatūra;
- 137.4. geoidinis kalvotumas aerodromo jūros lygio padėtyje, supaprastintas iki artimiausio metro ar pėdos;
- 137.5. magnetinis nukrypimas, supaprastintas iki artimiausio laipsnio, informacijos duomenys ir kasmetiniai pakeitimai;
- 137.6. aerodromo valdytojo pavadinimas, adresas, telefono, fakso numeriai, AFS ir elektroninio pašto adresai, jeigu yra internetinio tinklapio adresas;
- 137.7. aerodrome leidžiamas oro eismo tipas (VST/SPT).

****** AD 2.3. Darbo laikas**

138. Detalus aerodromo darbo laiko aprašymas, kuriame nurodytas šių tarnybų darbo laikas:

- 138.1. aerodromo valdytojo;
- 138.2. muitinės ir migracijos tarnybos;
- 138.3. sveikatos ir sanitarijos tarnybos;
- 138.4. oro navigacijos informacijos žiniavietės;
- 138.5. OEP pranešimų būstinės (ARO);
- 138.6. MET žiniavietės;
- 138.7. oro eismo paslaugų tarnybos;
- 138.8. degalų tarnybos;
- 138.9. antžeminių paslaugų tarnybų;
- 138.10. saugumo;
- 138.11. ledo šalinimo.

****** AD 2.4. Paslaugų tarnybos ir jų patalpos**

139. Detalus aerodromo paslaugų tarnybų ir atitinkamų priemonių aprašymas, nurodant:

- 139.1. krovinių tvarkymo patalpas;
- 139.2. degalų ir alyvos tipus;
- 139.3. degalų pylimo priemonės ir talpą;
- 139.4. ledo šalinimo priemonės;
- 139.5. angaro matmenis priimti orlaivį;
- 139.6. remonto įrangą priimti orlaivį; ir
- 139.7. pastabas.

****** AD 2.5. Patalpos keleiviams**

140. Trumpas aerodromo patalpų keleiviams aprašymas, tarp jų:

- 140.1. aerodrome ir esantys netoli viešbučiai;
- 140.2. aerodrome ir esantys netoli restoranai;
- 140.3. transporto galimybės;
- 140.4. medicinos įstaigos;
- 140.5. aerodrome ir esantys netoli bankai ir paštas;
- 140.6. turizmo agentūros; ir
- 140.7. pastabas.

****** AD 2.6. Paieškos ir gelbėjimo tarnybos**

141. Detalus paieškos ir gelbėjimo tarnybų bei aerodrome esančios įrangos aprašymas, taip pat:

- 141.1. aerodromo priešgaisrinės apsaugos kategorija;
- 141.2. gelbėjimo įranga;
- 141.3. pajėgumai patraukti neveikiantį orlaivį; ir
- 141.4. pastabos.

****** AD 2.7. Sezoninė naudojimo parengtis – valymas**

142. Detalus įrangos ir nustatytų darbų prioritetų valyti aerodromo judėjimo lauką aprašymas, taip pat:

- 141.1 valymo įrangos tipai;
- 141.2 valymo prioritetai; ir
- 141.3 pastabos.

****** AD 2.8. Duomenys apie peronus, KTT ir tikrinimo vietas**

143. Detali informacija, susijusi su peronų, KTT ir nustatytų patikros taškų vietų fizinėmis charakteristikomis, taip pat:

- 143.1. peronų danga ir tvirtumu;
- 143.2. KTT pločiu, danga ir tvirtumu;
- 143.3. aukščiamacio patikros taškų vieta ir aukščiu virš jūros lygio, supaprastinto iki artimiausio metro ar pėdos;
- 143.4. VOR patikros taškų vieta;
- 143.5. INS patikros taškų padėtimi laipsniais, minutėmis, sekundėmis ir šimtosiomis sekundžių dalimis.

144. Jei patikros vietos, nurodytos aerodromo schemeje, po šiuo poskyriu turi būti pastaba apie jas.

****** AD 2.9. Riedėjimas ir kitos valdymo sistemos bei jų ženklavimas**

145. Trumpos nuorodos dėl judėjimo tvarkos, valdymo sistemų ir KTT bei riedėjimo takų ženklavimo aprašymas, nurodant:

- 145.1. orlaivio stovėjimo atpažinimo ženklus, riedėjimo takų linijų bei vizualių stovėjimo aikštelių nuorodas ir sistemos naudojimą orlaivių stovėjimo aukštelėse;
- 145.2. KTT ir riedėjimo takų ženklavimą ir žiburius;
- 145.3. stop linijas (jei yra); ir
- 145.4. pastabas.

****** AD 2.10. Aerodromo kliūtys**

146. Detalus kliūčių aprašymas, kuriame yra:

- 146.1. kliūtys 2 zonoje:
  - 146.1.1. kliūtis atpažinimas ar paskirtis;
  - 146.1.2. kliūtis tipas;
  - 146.1.3. kliūtis padėtis, nurodyta geografinių koordinačių laipsniais, minutėmis, sekundėmis ir sekundžių šimtosiomis dalimis;
  - 146.1.4. kliūtis aukštis virš jūros lygio ir aukštis, supaprastintas iki artimiausio metro ar pėdos;
  - 146.1.5. kliūtis ženklavimas ir kliūtis žiburių tipas bei spalva (jei yra);
  - 146.1.6. jei taikoma, pastaba, kad kliūčių sąrašą galima gauti elektronine forma ir nuoroda į GEN 3.1.6; ir
  - 146.1.7. NIL nuoroda, jei taikoma;
- 146.2. turi būti aiškiai nurodyta, kad nėra aerodromo 2 zonos duomenų rinkinio, ir pateikti duomenys apie kliūtis:

- 146.2.1. kliūtis, kurios patenka į kliūčių ribojimo plokštumas;
- 146.2.2. kliūtis, kurios patenka į kilimo skrydžio trajektorijos zonos kliūtis identifikavimo plokštumą; ir
- 146.2.3. kitas kliūtis, kurios laikomos pavojingomis oro navigacijai.
- 146.3. pastaba, kad nėra informacijos apie kliūtis 3 zonoje, arba, jei yra:
  - 146.3.1. kliūtis identifikavimas ar paskirtis;
  - 146.3.2. kliūtis tipas;
  - 146.3.3. kliūtis padėtis, nurodyta geografinių koordinatų laipsniais, minutėmis, sekundėmis ir sekundžių šimtesiomis dalimis;
  - 146.3.4. kliūtis aukštis virš jūros lygio ir aukštis, supaprastintas iki artimiausio metro ar pėdos;
  - 146.3.5. kliūtis ženklavimas ir kliūtis žiburių tipas ir spalva (jei yra);
  - 146.3.6. jei taikoma, pastaba, kad kliūčių sąrašą galima gauti elektronine forma, ir nuoroda į GEN 3.1.6; ir
  - 146.3.7. NIL nuoroda, jei taikoma.

147. Šių taisyklių VIII skyriaus 169 punkte pateikiamas 2 ir 3 zonos aprašymas ir 8 priedo A8-2 bei A8-3 lentelėse pateikiamos kliūtis duomenų rinkimo plokštumų grafinės iliustracijos ir 2 bei 3 zonos kliūčių identifikavimo kriterijai.

148. Specifikacijos, lemiančios padėčių (platumos ir ilgumos) ir kliūčių 2 zonoje aukščio virš jūros lygio nustatymą ir pranešimą (lauko darbo tikslumą ir duomenų nuoseklumą), pateiktos šių taisyklių 8 priede bei ICAO 14 priedo, I tomo, 5 priedo A5-1 ir A5-2 lentelėse.

**** AD 2.11. Meteorologinės informacijos paslaugos

149. Detalus meteorologinės informacijos, teikiamos aerodrome, aprašymas ir pastaba, apie meteorologinę paslaugų teikėją, kuris atsako už nurodytą paslaugą, taip pat:

- 149.1. meteorologinės informacijos paslaugų teikėjo pavadinimas;
- 149.2. darbo laikas ir, kur taikoma, po darbo laiko atsakingosios meteorologinės tarnybos paskyrimas;
- 149.3. padalinys, atsakingas už TAF rengimą, ir prognozių galiojimo trukmė ir išdavimo intervalas;
- 149.4. aerodromo tendencijų prognozių parengtis ir teikimo intervalas;
- 149.5. informacija apie tai, kaip atliekamas instruktažas ir / ar teikiamos konsultacijos;
- 149.6. teikiamų skrydžio dokumentų tipai ir kalbos, vartojamos skrydžio dokumentuose;
- 149.7. instruktažui ir konsultacijai skirtos ar matomos schemos ir kita informacija;
- 149.8. papildoma įranga, skirta teikti informaciją apie meteorologines sąlygas, pvz., meteorologinis radiolokatorius ir palydovinių nuotraukų imtuvas;
- 149.9. oro eismo paslaugų teikimo tarnybos, kurioms teikiama meteorologinė informacija; ir
- 149.10. papildoma informacija (pvz., susijusi su paslaugos ribojimais ir kt.).

**** AD 2.12. KTT fizinės charakteristikos

150. Detalus kiekvieno KTT fizinių charakteristikų aprašymas, taip pat:

- 150.1. paskirtys;
- 150.2. tikrasis azimutas, supaprastintas iki vienos šimtosios laipsnio;
- 150.3. KTT matmenys, supaprastinti iki artimiausio metro ar pėdos;
- 150.4. grindinio tvirtumas (PCN ir su juo susiję duomenys) ir kiekvieno KTT bei su juo susijusių stabdymo takų danga;
- 150.5. kiekvieno slenksčio ir KTT pabaigos geografinės koordinatės, nurodytos laipsniais, minutėmis, sekundėmis ir šimtesiomis sekundės dalimis bei kiekvieno slenksčio geoido aukštis virš jūros lygio, taip pat:

- 150.5.1. netikslojo artėjimo tūpti KTT slenksčiai – supaprastinti iki artimiausio metro ar pėdos;
- 150.5.2. tikslojo artėjimo tūpti KTT slenksčiai – supaprastinti iki artimiausio metro ar pėdos dešimtosios;
- 150.6. aukštis virš jūros lygio:
  - 150.6.1. netikslaus artėjimo tūpti KTT slenksčio – supaprastintas iki artimiausio metro ar pėdos; ir
  - 150.6.2. slenksčių ir tikslaus artėjimo tūpti KTT tūpsnio zonos didžiausias aukštis virš jūros lygio – supaprastintas iki artimiausio metro ar pėdos dešimtosios;
- 150.7. kiekvieno KTT ir su juo susijusių stabdymo takų nuolydis;
- 150.8. stabdymo tako (jei yra) matmenys, nurodyti iki artimiausio metro ar pėdos;
- 150.9. laisvosios juostos (jei yra) matmenys, nurodyti iki artimiausio metro ar pėdos;
- 150.10. šoninių juostų matmenys;
- 150.11. zona be kliūčių, jei yra; ir
- 150.12. pastabos.

****** AD 2.13. Paskelbtieji nuotoliai**

151. Detalus paskelbtųjų nuotolių aprašymas, supaprastintas iki artimiausio metro ar pėdos kiekviename KTT visomis kryptimis, taip pat:

- 151.1 KTT žymeklis;
- 151.2. esamoji kilimo rieda;
- 151.3. esamas ir kilimo nuotolis;
- 151.4. nutrauktos riedos nuotolis;
- 151.5. esamasis tūpimo nuotolis; ir
- 151.6. pastabos.

152. Jei KTT kryptis netinkama kilti ar tūpti, ar kilti ir tūpti kartu, nes tai uždrausta naudojimo sumetimais, tai būtina nurodyti ir įrašyti žodį "nenaudoti" arba santrumpa „NU“ (ICAO 14 priedas, I tomas, A priedas, 3 skyrius).

****** AD 2.14. Artėjimo tūpti ir KTT žiburiai**

153. Detalus artėjimo tūpti ir KTT žiburių aprašymas, taip pat:

- 153.1. KTT žymeklis;
- 153.2. artėjimo tūpti žiburių sistemos tipas, ilgis ir intensyvumas;
- 153.3. KTT slenksčio žiburiai, spalva ir šoniniai horizontai;
- 153.4. vizualiojo artėjimo tūpti nuolydžio indikatoriaus sistemos tipas;
- 153.5. KTT tūpsnio zonos žiburių ilgis;
- 153.6. KTT ašinės linijos žiburių ilgis, tarpai, spalva ir intensyvumas;
- 153.7. KTT šono žiburių ilgis, tarpai, spalva ir intensyvumas;
- 153.8. KTT galo žiburių ir šoninių horizontų spalva;
- 153.9. stabdymo kelio žiburių ilgis ir spalva; ir
- 153.10. pastabos.

****** AD 2.15. Kiti žiburiai, rezervinis elektros maitinimo šaltinis**

154. Detalus kitų žiburių ir rezervinio elektros maitinimo šaltinio (-ių) aprašymas, taip pat:

- 154.1. aerodromo švyturio / identifikacijos švyturio (jei yra) vieta, charakteristikos ir darbo laikas;
- 154.2. anemometro / tūpimo krypties indikatoriaus vieta ir šviesa (jei yra);
- 154.3. riedėjimo tako krašto ir riedėjimo tako ašinės linijos žiburiai;
- 154.4. rezervinio maitinimo šaltinis, taip pat persijungimo laikas; ir

154.5. pastabos.

****** AD 2.16. Sraigtasparnių tūpimo zona**

155. Detalus aerodrome skirtos sraigtasparnių tūpimo zonos aprašymas, taip pat:

- 155.1. geografinės koordinatės, nurodytos laipsniais, minutėmis, sekundėmis ir šimtosiomis sekundžių dalimis, ir geoido svyravimas iki galutinio artėjimo tūpti ir kilti (FATO) zonos kiekvieno slenksčio tūpsnio ir atotrūkio (TLOF) geometrinio centro (kur taikoma);
  - 155.1.1.netiksliems artėjimams tūpti – supaprastinta iki artimiausio metro ar pėdos;
  - 155.1.2.tiksliems artėjimams tūpti – supaprastinta iki artimiausio metro ar pėdos dešimtosios;
- 155.2. TLOF ir / ar FATO zonos aukštis virš jūros lygio:
  - 155.2.1.netiksliems artėjimams tūpti supaprastinta iki artimiausio metro ar pėdos; ir
  - 155.2.2.tiksliems artėjimams tūpti supaprastinta iki artimiausio metro ar pėdos dešimtosios;
- 155.3. TLOF ir FATO zonos matmenys supaprastintos iki artimiausio metro ar pėdos, paviršiaus tipas, azimuto stiprumas ir ženklinimas;
- 155.4. tikrieji azimutai iki FATO laipsnio vienos šimtosios dalies;
- 155.5. paskelbtieji atstumai nurodyti iki artimiausio metro ar pėdos;
- 155.6. artėjimas tūpti ir FATO žiburiai; ir
- 155.7. pastabos.

****** AD 2.17. Oro eismo paslaugų oro erdvė**

156. Detalus oro eismo paslaugų (ATS) oro erdvės, organizuojamos aerodrome, aprašymas, taip pat:

- 156.1. oro erdvės paskirtis ir geografinės šoninių ribų koordinatės, nurodytos laipsniais, minutėmis ir sekundėmis;
- 156.2. vertikalios ribos;
- 156.3. oro erdvės klasifikavimas;
- 156.4. paslaugas teikiančios ATS tarnybos šaukinys ir kalba;
- 156.5. pereinamasis absoliutusias aukštis; ir
- 156.6. pastabos.

****** AD 2.18. Oro eismo tarnybų ryšio priemonės**

157. Detalus oro eismo tarnybų ryšio priemonių aerodrome aprašymas, taip pat:

- 157.1. tarnybos paskirtis;
- 157.2. šaukinys;
- 157.3. kanalas (-ai);
- 157.4. prisijungimo adresas;
- 157.5. darbo laikas; ir
- 157.6. pastabos.

****** AD 2.19. Radionavigacijos ir tūpimo įrenginiai**

158. Detalus radijo navigacijos ir tūpimo įrenginių, susijusių su artėjimu tūpti pagal prietaisus ir terminalo zonos tvarka aerodrome, aprašymas, taip pat:

- 158.1. įrenginių tipas, magnetinė paklaida, nurodyta iki artimiausio laipsnio, kai būtina, ir papildomos operacijos, skirtos ILS/MLS, pagrindinei GNSS, SBAS, ir GBAS bei

- VOR/ILS/MLS, taip pat stoties nuokrypiui, supaprastinti iki artimiausio laipsnio, taikomo priemonės techniniam išdėstymui;
- 158.2. identifikavimas, jei reikalingas;
  - 158.3. dažnis (-iai), kaip nustatyta;
  - 158.4. darbo laikas, kaip nustatyta;
  - 158.5. perdavimo antenos padėties geografinės koordinatės, nurodytos laipsniais, minutėmis, sekundėmis ir dešimtosiomis sekundės dalimis, kaip nustatyta;
  - 158.6. DME antenos aukštis virš jūros lygio supaprastintas iki artimiausių 30 m (100 pėdų) ir DME/P supaprastintas iki artimiausių 3 m (10 pėdų); ir
  - 158.7. pastabos.
159. Kai ta pati priemonė naudojama maršruto ir aerodromo tikslais, aprašas taip pat turi būti pateiktas ENR 4 skyriuje. Jei antžeminė papildymo sistema (GBAS) veikia keliuose aerodromuose, turi būti pateiktas kiekvieno aerodromo priemonės aprašas. Jei priemonei vadovauja kita institucija, nei paskirtoji valstybės, jos pavadinimas turi būti nurodytas pastabų skiltyje. Įrangos veikimo nuotolis turi būti nurodytas pastabų skiltyje.

****** AD 2.20. Vietos eismo taisyklės**

160. Detalus taisyklių, taikomų eismui aerodrome, aprašas, taip pat nurodant standartinius maršrutus orlaiviams riedėti, taisyklės statyti į aikšteles, mokyklos ir skrydžio mokymo bei kitą tvarką, išskyrus skrydžio tvarką.

****** AD 2.21. Triukšmo mažinimo tvarka**

161. Detalus triukšmo mažinimo tvarkos, nustatytos aerodrome, aprašas.

****** 2.22. Skrydžio tvarka**

162. Detalus sąlygų ir skrydžio tvarkos aprašas, taip pat radiolokatoriaus ir / ar ADS-B tvarka, nustatyta pagal aerodromo oro erdvės struktūrą. Kur nustatyta, detalus prasto matomumo procedūrų taikymo tvarkos aerodrome aprašas, nurodant:

- 162.1. KTT ir su juo susijusią įrangą, skirtą naudoti prasto matomumo sąlygomis;
- 162.2. nustatytas meteorologines sąlygas, kurioms esant pradedama taikyti, taikoma ir baigiama taikyti prasto matomumo tvarka; ir
- 162.3. antžeminio ženklavimo / žiburių naudojimo pagal prasto matomumo tvarką aprašą.

****** AD 2.23. Papildoma informacija**

163. Papildoma informacija apie aerodromą: paukščių susitelkimo aerodrome nurodymas; pastabos apie svarbius dienos požymius tarp poilsio ir maitinimo zonų, kiek to reikia praktiniu požiūriu.

****** AD 2.24. Aerodromui skirtos schemas**

164. Aerodromo schemomų reikalavimai turi būti pateikti tokia tvarka:
- 164.1. Aerodromo / sraigtasparnių oro uosto (aikštelės) schema – ICAO;
  - 164.2. Orlaivių statymo / stovėjimo schema – ICAO;
  - 164.3. Aerodromo antžeminio eismo schema – ICAO;
  - 164.4. Aerodromo kliūčių schema – ICAO A tipas (visiems KTT);
  - 164.5. Aerodromo vietovės ir kliūčių schema – ICAO (elektroninė);
  - 164.6. Tikslaus artėjimo tūpti vietovės schema – ICAO (KTT tikslaus artėjimo tūpti II ir III kat.);
  - 164.7. Zonos schema – ICAO (išskridimo ir tranzitiniai maršrutai);

- 164.8. Standartinio išskridimo schema – pagal prietaisus – ICAO;
- 164.9. Zonos schema – ICAO (atskridimo ir tranzitiniai maršrutai);
- 164.10. Standartinio atskridimo schema – pagal prietaisus – ICAO;
- 164.11. skrydžių valdymo stebėjimo minimalaus aukščio schema – ICAO;
- 164.12. Artėjimo tūpti pagal prietaisus schema – ICAO (visų KTT ir procedūrų tipų);
- 164.13. Vizualiojo artėjimo tūpti schema – ICAO; ir
- 164.14. paukščių susitelkimas aerodrome.
- 165. AIP galima panaudoti kišenėlę puslapyje, skirtą įdėti Aerodromo vietovės ir kliūčių schemą – ICAO (elektroninę) nustatyto elektroninio formato.

AD 3. SRAIGTASPARNIŲ ORO UOSTAI (AIKŠTELĖS)

- 166. Kai aerodrome yra nustatyta sraigtasparnių tūpimo zona, atitinkami jos duomenys pateikiami tik **** AD 2.16.
- 167. Žvaigždutės (****) turi būti pakeistos atitinkamu ICAO vietos indeksu.

****** AD 3.1. Sraigtasparnių oro uosto (aikštelės) vietos indeksas ir pavadinimas**

- 168. Nurodomas sraigtasparnių oro uosto (aikštelės) suteiktas ICAO vietos indeksas ir sraigtasparnių oro uosto (aikštelės) pavadinimas. ICAO vietos indeksas turi būti neatsiejama nuorodų sistemos, taikomos visiems AD 3 skyriaus poskyriams, dalis.

****** AD 3.2. Geografiniai ir administraciniai duomenys apie sraigtasparnių oro uostą (aikštelę)**

- 169. Turi būti nurodyti geografiniai ir administraciniai duomenys apie sraigtasparnių oro uostą (aikštelę), taip pat:
  - 169.1. geografinės koordinatės laipsniais, minutėmis ir sekundėmis ir jų vieta;
  - 169.2. sraigtasparnių oro uosto (aikštelės) atskaitos taško kryptis ir atstumas nuo miesto ar miestelio, kuriame yra sraigtasparnių oro uostas (aikštelė), centro;
  - 169.3. sraigtasparnių oro uosto (aikštelės) aukštis virš jūros lygio, supaprastintas iki artimiausio metro ar pėdos, ir skaičiuojamoji temperatūra;
  - 169.4. geoidinis kalvotumas sraigtasparnių oro uosto (aikštelės) jūros lygio padėtyje, supaprastintas iki artimiausio metro ar pėdos;
  - 169.5. magnetinis nukrypimas, supaprastintas iki artimiausio laipsnio, informacijos duomenys ir kasmetiniai pakeitimai;
  - 169.6. sraigtasparnių oro uosto (aikštelės) valdytojo pavadinimas, adresas, telefono, fakso numeriai, elektroninio pašto adresas, AFS adresas ir, jei yra, internetinio tinklapio adresas;
  - 169.7. sraigtasparnių oro uoste (aikštelėje) leidžiamas eismo tipas (IFR/VFR); ir
  - 169.8. pastabos.

****** AD 3.3. Darbo laikas**

- 170. Detalus sraigtasparnių oro uosto (aikštelės) ir su jais susijusių tarnybų darbo laiko aprašymas, taip pat:
  - 170.1. sraigtasparnių oro uosto (aikštelės) valdytojas;
  - 170.2. muitinės ir migracijos tarnyba;
  - 170.3. sveikatos ir sanitarijos tarnyba;
  - 170.4. oro navigacijos informacijos žiniavietė;
  - 170.5. OEP pranešimų būstinė (ARO);
  - 170.6. MET žiniavietė;
  - 170.7. oro eismo paslaugų teikimo tarnyba;

- 170.8. degalų tarnyba;
- 170.9. antžeminių paslaugų tarnyba;
- 170.10. saugumo tarnyba;
- 170.11. ledo šalinimo tarnyba; ir
- 170.12. pastabos.

****** AD 3.4. Tarnybos ir patalpos**

- 171. Detalus sraigtasparnių oro uosto (aikštelės) tarnybų ir priemonių aprašymas, taip pat:
  - 171.1. krovinių tvarkymo patalpos;
  - 171.2. degalų ir tepalų tipai;
  - 171.3. degalų pylimo priemonės ir talpa;
  - 171.4. ledo šalinimo priemonės;
  - 171.5. angaro matmenys priimti sraigtasparnį;
  - 171.6. remonto įranga priimti sraigtasparnį; ir
  - 171.7. pastabos.

****** AD 3.5. Patalpos keleiviams**

- 172. Trumpas sraigtasparnių oro uosto (aikštelės) patalpų keleiviams aprašymas, taip pat:
  - 172.1. viešbučiai, esantys sraigtasparnių oro uoste (aikštelėje) ir netoli jo;
  - 172.2. restoranai, esantys sraigtasparnių oro uoste (aikštelėje) ir netoli jo;
  - 172.3. transporto galimybės;
  - 172.4. medicinos įstaigos;
  - 172.5. bankai ir paštas, esantys sraigtasparnių oro uoste (aikštelėje) ir netoli jo;
  - 172.6. turizmo agentūros; ir
  - 172.7. pastabos.

****** AD 3.6. Paieškos ir gelbėjimo tarnybos**

- 173. Detalus paieškos ir gelbėjimo tarnybų bei sraigtasparnių oro uoste (aikštelėje) esančios įrangos aprašymas, taip pat:
  - 173.1. sraigtasparnių oro uosto (aikštelės) priešgaisrinės apsaugos kategorija;
  - 173.2. gelbėjimo įranga;
  - 173.3. galimybės patraukti neveikiantį sraigtasparnį; ir
  - 173.4. pastabos.

****** AD 3.7. Sezoninė parengtis – valymo darbai**

- 174. Detalus įrangos ir nustatytų darbų prioritetų valyti sraigtasparnių oro uosto (aikštelės) judėjimo zonas aprašymas, taip pat:
  - 174.1. valymo įrangos tipai;
  - 174.2. valymo prioritetai; ir
  - 174.3. pastabos.

****** AD 3.8. Duomenys apie peronus, KTT ir tikrinimo vietas**

- 175. Detali informacija, susijusi su peronų, KTT ir nustatytų patikros taškų fizinėmis charakteristikomis, tarp jų:
  - 175.1. peronų ir sraigtasparnių stovėjimo vietų danga ir tvirtumas;
  - 175.2. sraigtasparnio antžeminio riedėjimo takų plotis, paviršiaus tipas ir paskirtis;
  - 175.3. sraigtasparnio kybojimo virš tako ir oro tranzito maršruto plotis ir paskirtis;

- 175.4. aukščiačio patikros taškų vieta ir aukštis virš jūros lygio supaprastintas iki artimiausio metro ar pėdos;
- 175.5. VOR patikros taškų vieta;
- 175.6. INS patikros taškų padėtis laipsniais, minutėmis, sekundėmis ir šimtosiomis sekundžių dalimis; ir
- 175.7. pastabos.
- 176. Jei patikros vietos nurodytos sraigtasparnių oro uosto (aikštelės) schemeje, po ja turi būti pastaba apie minėtas vietas.

****** AD 3.9. Ženkilai**

- 177. Trumpas priartėjimo tūpti ir kilimo zonos bei riedėjimo tako ženklų aprašymas, taip pat:
  - 177.1. priartėjimo tūpti ir kilimo zonos ženklinimas;
  - 177.2. riedėjimo tako ženklinimas, kybojimo virš tako ženklai ir oro tranzito maršruto ženklinimas; ir
  - 177.3. pastabos.

****** AD 3.10. Sraigtasparnių oro uosto (aikštelės) kliūtys**

- 178. Detalus kliūčių aprašymas, taip pat:
  - 178.1. kliūties identifikavimas ir paskirtis;
  - 178.2. kliūties tipas;
  - 178.3. kliūties padėtis, nurodyta geografinių koordinačių laipsniais, minutėmis, sekundėmis ir sekundžių šimtosiomis dalimis;
  - 178.4. kliūties aukštis virš jūros lygio ir aukštis supaprastintas iki artimiausio metro ar pėdos;
  - 178.5. kliūties ženklinimas ir kliūties žiburių tipas bei spalva (jei yra);
  - 178.6. jei taikoma, pastaba, kad galima gauti elektroninę kliūčių sąrašo formą, ir nuoroda į GEN 3.1.6; ir
  - 178.7. NIL nuoroda, jei taikoma.

****** AD 3.11. Teikiama meteorologinė informacija**

- 179. Detalus meteorologinės informacijos, teikiamos sraigtasparnių oro uoste (aikštelėje), aprašymas ir pastaba apie meteorologinį paslaugų teikėją, kuris atsako už minėtas paslaugas, taip pat:
  - 179.1. meteorologinės informacijos paslaugų teikėjo pavadinimas;
  - 179.2. darbo laikas ir, kur taikoma, po darbo laiko atsakingosios meteorologinės tarnybos paskyrimas;
  - 179.3. padalinys, atsakingas už TAF rengimą, ir prognozių galiojimo trukmė bei pateikimo laiko dažnis;
  - 179.4. sraigtasparnių oro uosto (aikštelės) tendencijų prognozių parengtis ir teikimo laiko dažnis;
  - 179.5. informacija apie tai, kaip atliekamas instruktažas ir / ar teikiamos konsultacijos;
  - 179.6. teikiamų skrydžio dokumentų tipai ir kalba (-os), vartojama (-os) skrydžio dokumentuose;
  - 179.7. instruktažui ir konsultacijai skirtos ar numatomos schemos ir kita informacija;
  - 179.8. papildoma įranga, skirta teikti informaciją apie meteorologines sąlygas, pvz., meteorologinis radiolokatorius ir palydovinių nuotraukų imtuvus;
  - 179.9. oro eismo paslaugų teikimo tarnybos, kurioms teikiama meteorologinė informacija; ir
  - 179.10. papildoma informacija (pvz., susijusi su paslaugos ribojimais ir kt.).

****** AD 3.12. Duomenys apie sraigtasparnių oro uostą (aikštelę)**

180. Detalus sraigtasparnių oro uosto (aikštelės) matmenų aprašas ir su juo susijusi informacija, taip pat:
- 180.1. sraigtasparnių oro uosto (aikštelės) tipas – paviršius – lygus, kylantis ar denio;
  - 180.2. tūpsnio ir atotrūkio (TLOF) zonos matmenys supaprastinti iki artimiausio metro ar pėdos;
  - 180.3. tikrieji azimutai iki priartėjimo tūpti ir atotrūkio (FATO) zonos laipsnio šimtosios dalies;
  - 180.4. matmenys iki FATO supaprastinti iki artimiausio metro ar pėdos, ir paviršiaus tipas;
  - 180.5. paviršiaus ir atramų tvirtumas TLOF tonomis (1000kg);
  - 180.6. geografinės koordinatės laipsniais, minutėmis, sekundėmis ir šimtosiomis sekundės dalimis bei visų slenksčių geoido nelygumas iki TLOF geometrinio centro ar FATO (kur būtina):
  - 180.6.1. netikslusis artėjimas tūpti, supaprastintas iki artimiausio metro ar pėdos; ir
  - 180.6.2. tikslusis artėjimas tūpti, supaprastintas iki artimiausio metro ar pėdos dešimtosios;
  - 180.7. TLOF ir / ar FATO nuolydis ir aukštis virš jūros lygio:
  - 180.7.1. netikslusis artėjimas tūpti, supaprastintas iki artimiausio metro ar pėdos; ir
  - 180.7.2. tikslusis artėjimas tūpti, supaprastintas iki artimiausio metro ar pėdos dešimtosios;
  - 180.8. saugos zonos matmenys;
  - 180.9. sraigtasparnių laisvosios juostos matmenys, supaprastinti iki artimiausio metro ar pėdos;
  - 180.10. zonos be kliūčių; ir
  - 180.11. pastabos.

****** AD 3.13. Paskelbtieji nuotoliai**

181. Detalus paskelbtųjų nuotolių, supaprastintų iki artimiausio metro ar pėdos, aprašymas, kai taikoma sraigtasparnių oro uostui (aikštelei), taip pat:
- 181.1. esamasis kilimo nuotolis;
  - 181.2. nutrauktosios riedos nuotolis;
  - 181.3. esamasis tūpimo nuotolis; ir
  - 181.4. pastabos.

****** AD 3.14. Artėjimo tūpti ir FATO žiburiai**

182. Detalus artėjimo tūpti ir FATO žiburių aprašymas, taip pat:
- 182.1. artėjimo tūpti žiburių sistemos tipas, nuotolis ir intensyvumas;
  - 182.2. vizualiojo artėjimo tūpti nuolydžio indikatoriaus sistemos tipas;
  - 182.3. FATO zonos žiburių charakteristikos ir vieta;
  - 182.4. tūpimo nusitaikymo taško žiburių charakteristikos ir vieta;
  - 182.5. TLOF žiburių sistemos charakteristikos ir vieta; ir
  - 182.6. pastabos.

****** AD 3.15. Kiti žiburiai, rezervinis elektros maitinimo šaltinis**

183. Detalus kitų žiburių ir rezervinio elektros maitinimo šaltinio aprašymas, taip pat:
- 183.1. sraigtasparnių oro uosto (aikštelės) švyturio charakteristikos ir darbo laikas;
  - 183.2. vėjo krypties indikatoriaus (WDI) vieta ir apšvietimas;
  - 183.3. riedėjimo tako krašto ir riedėjimo tako ašinės linijos žiburiai;
  - 183.4. rezervinis elektros maitinimo šaltinis, taip pat persijungimo laikas; ir
  - 183.5. pastabos.

****** AD 3.16. Oro eismo paslaugų oro erdvė**

184. Detalus oro eismo paslaugų (ATS) oro erdvės, organizuojamos sraigtasparnių oro uoste (aikštelėje), aprašymas, taip pat:

- 184.1. oro erdvės paskirtis ir šoninių ribų geografinės koordinatės, nurodytos laipsniais, minutėmis ir sekundėmis;
- 184.2. vertikalios ribos;
- 184.3. oro erdvės klasifikavimas;
- 184.4. oro eismo paslaugas teikiančios tarnybos šaukinys ir vartojama kalba;
- 184.5. pereinamasis aukštis; ir
- 184.6. pastabos.

****** AD 3.17. Oro eismo tarnybų ryšio priemonės**

185. Detalus oro eismo tarnybų ryšio priemonių sraigtasparnių oro uoste (aikštelėje) aprašymas, taip pat:

- 185.1. tarnybos paskirtis;
- 185.2. šaukinys;
- 185.3. kanalas (-ai);
- 185.4. darbo laikas; ir
- 185.5. pastabos.

****** AD 3.18. Radionavigacijos ir tūpimo įrenginiai**

186. Detalus radionavigacijos ir tūpimo įrenginių, susijusių su artėjimu tūpti pagal prietaisus ir terminalo zonos tvarka sraigtasparnių oro uoste (aikštelėje), aprašymas, taip pat:

- 186.1. įrenginių tipas, magnetinė paklaida (VOR, stoties deklinacija, techninio išdėstymo taikomos priemonės) supaprastinta iki artimiausio laipsnio, operacijų, skirtų ILS, MLS, pagrindinei GNSS, SBAS ir GBAS, tipas;
- 186.2. atpažinimas, jei reikia;
- 186.3. dažnis (-iai), kaip nustatyta;
- 186.4. darbo laikas, kaip nustatyta;
- 186.5. perdavimo antenos padėties geografinės koordinatės, nurodytos laipsniais, minutėmis, sekundėmis ir dešimtosiomis sekundės dalimis, kaip nustatyta;
- 186.6. DME perdavimo antenos aukštis virš jūros lygio, supaprastintas iki artimiausių 30 m (100 pėdų), ir DME/P – iki artimiausių 3 m (10 pėdų); ir
- 186.7. pastabos.

187. Kai ta pati priemonė naudojama maršruto ir aerodromo tikslais, aprašas taip pat turi būti pateiktas ENR 4 skyriuje. Jei antžeminė papildymo sistema (GBAS) veikia keliuose sraigtasparnių tūpimo oro uostuose (aikštelėse), turi būti pateiktas kiekvieno sraigtasparnių oro uosto (aikštelės) priemonės aprašas. Jei priemonę valdo kita organizacija, valdytojo pavadinimas turi būti nurodytas pastabų skylyje. Įrangos veikimo nuotolis turi būti nurodomas pastabų skylyje.

****** AD 3.19. Vietos eismo taisyklės**

188. Detalus eismo taisyklių, taikomų sraigtasparnių oro uoste (aikštelėje), aprašas, taip pat nurodomi standartiniai maršrutai sraigtasparniams riedėti, jų statymo aikštelėse taisyklės, mokomųjų skrydžių bei kita informacija, išskyrus skrydžių vykdymo tvarką.

****** AD 3.20. Triukšmo mažinimo tvarka**

189. Detalus triukšmo mažinimo tvarkos, nustatytos sraigtasparnių oro uoste (aikštelėje), aprašas.

****** 3.21. Skrydžio tvarka**

190. Detalus nustatytų sąlygų ir skrydžio tvarkos aprašas, taip pat radiolokatoriaus ir / ar ADS-B tvarka, parengta pagal sraigtasparnių oro uosto (aikštelės) oro erdvės struktūrą. Kur nustatyta, detalus prasto matomumo tvarkos aerodrome aprašas, nurodant:

190.1. tūpsnio ir atotrūkio (TLOF) zonas bei su jomis susijusią įrangą, skirtą naudoti prasto matomumo sąlygomis;

190.2. nustatytas meteorologines sąlygas, kurioms esant pradedama taikyti, taikoma ir baigiama taikyti prasto matomumo tvarka; ir

190.3. antžeminių žiburių naudojimo, prasto matomumo sąlygomis, aprašą.

****** AD 3.22. Papildoma informacija**

191. Papildoma informacija apie sraigtasparnių oro uostą (aikštelę): paukščių susitelkimo sraigtasparnių oro uoste (aikštelėje) nurodymas ir pastabos apie svarbius dienos požymius tarp poilsio ir maitinimo zonų, kiek to reikia praktiniu požiūriu.

****** AD 3.23. Sraigtasparnių tūpimo aikštelės schemos**

192. Sraigtasparnių oro uosto (aikštelės) schemos turi būti pateiktos tokia tvarka:

192.1. Aerodromo / sraigtasparnių oro uosto (aikštelės) schema – ICAO;

192.2. Zonos schema – ICAO (išskridimo ir tranzitiniai maršrutai);

192.3. Standartinio išskridimo schema – pagal prietaisus – ICAO;

192.4. Zonos schema – ICAO (atskridimo ir tranzitiniai maršrutai);

192.5. Standartinio atskridimo schema – pagal prietaisus – ICAO;

192.6. skrydžių valdymo stebėjimo minimalaus aukščio schema – ICAO;

192.7. Artėjimo tūpti pagal prietaisus schema – ICAO (visų procedūrų tipų);

192.8. Vizualiojo artėjimo tūpti schema – ICAO; ir

192.9. paukščių susitelkimas sraigtasparnių oro uoste (aikštelėje).

193. Jei kurių nors schemų nėra parengtų, tai turi būti nurodyta GEN 3.2 skyriuje „Oro navigacijos žemėlapiai“.

Oro navigacijos
informacijos paslaugų
teikimo taisyklių
2 priedas

SNOWTAM FORMA

(COM antraštė)	(PIRMUMO INDEKSAS)				(ADRESAI)																						
	(PILDYMO DATA IR LAIKAS)								(PILDYTOJO INDEKSAS)																		
(Sutrumpinta antraštė)	(SWAA* SERIJOS NUMERIS)								(VIETOS INDEKSAS)				STEBĖJIMO DATA IR LAIKAS								(PAPILDOMA GRUPĖ)						

SNOWTAM										(Serijos numeris) →									
(AERODROMO VIETOS INDEKSAS)										A) →									
(STEBĖJIMO DATA IR LAIKAS <i>(Matavimo pabaigos laikas UTC)</i>)										B) →									
(KTT NUMERIS)										C) →									
(ŠVARAUS KTT ILGIS, JEI TRUMPESNIS NEI NURODYTAS ILGIS <i>(m)</i>)										D) →									
(ŠVARAUS KTT PLOTIS, JEI SIAURESNIS NEI NURODYTAS PLOTIS <i>(m; jei poslinkis į kairę ar dešinę nuo vidurio linijos, nurodyti „L“ arba „R“)</i>)										E) →									
(SANKAUPOS PER VISĄ KTT ILGĮ <i>(Pastebėtos kiekviename KTT trečdalyje, pradedant nuo mažesnio numerio KTT slenkščio)</i> NIL – ŠVARUS IR SAUSAS 1 – DRĖGNAS 2 – ŠLAPIAS 3 – PADENGTA ŠERKŠNU <i>(storis mažesnis nei 1 mm)</i> 4 – SAUSAS SNIEGAS 5 – ŠLAPIAS SNIEGAS 6 – PAŽLIUGĘS SNIEGAS 7 – LEDAS 8 – SUPLŪKTAS SNIEGAS 9 – ĮŠALUSIOS PROVĖŽĖS)										F) .... / .... / .... →									
(VIDUTINIS GYLIS <i>(mm)</i> KIEKVIENAME KTT TREČDALYJE)										G) .... / .... / .... →									
(APYTIKRIS PAVIRŠIAUS SUKIBIMAS KIEKVIENAME KTT TREČDALYJE) APYTIKRIS PAVIRŠIAUS SUKIBIMAS GERAS – 5 VIDUTINIS / GERAS – 4 VIDUTINIS – 3 VIDUTINIS / PRASTAS – 2 PRASTAS – 1 <i>(Tarpinės reikšmės VIDUTINIS / GERAS ar VIDUTINIS / PRASTAS suteikia tikslesnę informaciją kai sąlygos yra tarp vidutinių, gerų ar prastų.)</i>										H) .... / .... / .... →									
(KRITINĖS SNIEGO SANKAUPOS <i>(esant joms, nurodyti aukštį (cm) / atstumą nuo KTT paviršiaus (m), po kurio nurodoma "L", "R" ar "LR", jei būtina)</i>)										J) →									
(KTT ŽIBURIAI <i>(jei uždengti, įrašyti „Yes“ ir po to nurodoma "L", "R" ar "LR", jei būtina)</i>)										K) →									
(PAPILDOMAS VALYMAS <i>(jei planuojamas, nurodyti ilgį (m) / plotį (m), o jei valomas visas, įrašyti „TOTAL“)</i>)										L) →									
(PAPILDOMAS VALYMAS NUMATOMAS .....(UTC))										M) →									
(RIEDĖJIMO TAKAS <i>(jei nėra tinkamo riedėjimo tako, įrašyti „NO“)</i>)										N) →									
(SNIEGO SANKAUPOS RIEDĖJIMO TAKE <i>(jei aukštesnės nei 30 cm, įrašyti „YES“, ir po to nurodyti tarp jų atstumą (m)</i>)										P) →									
(PERONAS <i>(jei nenaudojamas, įrašyti „NO“)</i>)										R) →									
(NUMATOMAS KITAS STEBĖJIMAS / MATAVIMAS) <i>(mėnuo / diena / valanda UTC)</i>										S) →									
(TRUMPOS ŽODINĖS PASTABOS <i>(tarp jų, dangos ir kita naudojimo požiūriu svarbi informacija, pvz., pabarstytas smėlis, ledo šalinimas)</i>)										T)									
PASTABOS: 1. Įrašyti ICAO valstybės raides, nurodytas ICAO dok. 7910, 2 dalyje. 2. Informacija apie kitus KTT, pakartoti nuo B iki P. 3. Žodžių, pateiktų šio pavyzdžio skliaustuose ( ), nesiųsti.																			

PILDYTOJO PARAŠAS (nesiunčiamas)

Nurodymai, kaip pildyti SNOWTAM formą

1. Bendrosios nuostatos.

- a) kai pateikiamas pranešimas apie daugiau nei vieną KTT, pakartoti B–P punktus;
- b) įrašas ir jo indeksas turi būti visiškai išbraukti, kai apie juos nepateikiama informacija;
- c) SNOWTAM pildyti naudojama metrinė sistema ir matavimo vienetas nėra nurodomas;
- d) maksimali SNOWTAM galiojimo trukmė – 24 valandos. Turi būti leidžiamas naujas SNOWTAM, kai visiškai pasikeičia sąlygos. Šie, su KTT sąlygomis susiję, pokyčiai laikomi svarbiais:

- 1) apie 0,05 pasikeitęs sukibimo koeficientas;
- 2) sankaupų padidėjimas daugiau nei 20 mm – sauso sniego, 10 mm – šlapio sniego ir 3 mm – pažliugusio sniego;
- 3) esamo KTT ilgio ar pločio pasikeitimas 10% ar daugiau;
- 4) sankaupų ar dangos pasikeitimas, dėl kurio būtina keisti klasę SNOWTAM F arba T punktuose;

5) kai susidaro kritinės sniego sankaupos iš vienos ar abiejų KTT pusių arba pasikeičia aukštis ar atstumas nuo vidurio linijos;

6) bet koks prastėjantis KTT žiburių matomumas;

7) kitos sąlygos, kurios dėl vietovės ar kt. aplinkybių laikomos svarbiomis.

e) pateikiamas sutrumpintas pavadinimas „TTAAiiii CCCC MMYYGggg(BBB)“, kad būtų lengviau apdoroti SNOWTAM pranešimus kompiuteriniuose duomenų bankuose. Šie simboliai reiškia:

TT = SNOWTAM duomenų nuoroda = SW;

AA = šalių geografinė nuoroda, pvz., LF = Prancūzija, EG = Jungtinė Karalystė (žr. „Vietos indeksai“ dok. 7910, 2 dalį „Šalies raidžių, skirtų vietovėms ženklinti, rodyklė“);

iiii = SNOWTAM keturženklės grupės serijos numeris;

CCCC = aerodromo, kuriam skirtas SNOWTAM, keturių raidžių vietos indeksas (žr. „Vietos indeksai“ dok. 7910);

MMYYGGgg = stebėjimo / matavimo data / laikas, kai:

MM = mėnuo, pvz., sausis = 01, gruodis = 12;

YY = mėnesio diena;

GGgg = laikas valandomis (GG) ir minutėmis (gg) UTC;

(BBB) = papildoma grupė, skirta:

anksčiau išleisto su tuo pačiu serijos numeriu SNOWTAM pranešimo pataisoms = COR.

1. Pastaba. (BBB) skliaustai skirti nurodyti, kad ši grupė nėra privaloma.

2. Pastaba. Kai pateikiamas pranešimas apie daugiau nei vieną KTT, ir individualus datos/laiko stebėjimo matavimas nurodomas pakartojant B punktus, vėliausios datos / laiko stebėjimas / matavimas įterpiamas sutrumpintai (MMYYGGgg).

Pavyzdys: SNOWTAM Nr. 149 iš Ciuriche atlikto lapkričio 7 d. matavimo / stebėjimo 0620 UTC, sutrumpintas pavadinimas:

SWLS0149 LSZH 11070620

Pastaba. Duomenų grupės atskiriamos tarpu, kaip parodyta pavyzdyje.

f) „SNOWTAM“ tekstas SNOWTAM formate ir SNOWTAM serijos numeris iš keturių skaičių grupės turi būti atskirtas tarpu, pavyzdžiui, SNOWTAM 0124.

g) dėl SNOWTAM žinutės aiškumo atskiriama linija po SNOWTAM serijos numerio, po punkto A, po paskutinio punkto, nurodančio KTT (t.y. punktas P) ir po punkto S.

2. A punktas – aerodromo vietos indeksas (keturių raidžių vietos indeksas).

3. B punktas – aštuonių skaitmenų datos / laiko grupė – nurodo stebėjimo laiką: mėnuo, diena, valanda ir minutės UTC; šį punktą visada būtina pildyti.

4. C punktas – mažesnis KTT numeris.

5. *D punktas* – nuvalyto KTT ilgis metrais, jei trumpesnis, nei paskelbtasis ilgis (žr. T punktą apie nenuvalyto KTT dalį).

6. *E punktas* – nuvalytas KTT ilgis metrais, jei trumpesnis nei paskelbtasis ilgis; jei nuokrypis į kairę ar dešinę nuo vidurio linijos, pridėti „L“ ar „R“, žiūrint nuo slenksčio, turinčio mažesnę KTT numerį.

7. *F punktas* – sankaupos visu KTT, kaip nurodyta SNOWTAM formoje. Siekiant nurodyti kintančias sąlygas KTT segmente, galima naudoti šių skaitmenų tinkamus derinius. Jei daugiau nei viena sankaupa susidarė toje pačioje KTT dalyje, jos turi būti nurodytos tokia tvarka, kad eitų iš viršaus į apačią. Pusnys ir sankaupos didesnės nei vidutinio dydžio ar kitos svarbios sankaupos bei jų savybės gali būti nurodytos T punkte „Nedidelės žodinės pastabos“. Reikšmės kiekviename KTT trečdalyje turi būti atskirtos brūkšniu (/) be tarpo tarp reikšmės ir brūkšnio, pavyzdžiui: 47/47/47.

Pastaba. Įvairios sniego savybių apibrėžtys pateiktos šio priedo pabaigoje.

8. *G punktas* – sankaupų vidutinis gylis kiekviename KTT trečdalyje arba "XX", jeigu nematuojama ar naudojimo požiūriu tai yra nesvarbu; sauso sniego matavimo paklaida – 20 mm, šlapio sniego – 10 mm ir pažliugusio sniego – 3 mm. Reikšmės kiekviename KTT trečdalyje turi būti atskirtos brūkšniu (/) be tarpo tarp reikšmės ir brūkšnio, pavyzdžiui: 20/20/20.

9. *H punktas* – sukibimo koeficiento matavimai kiekviename KTT trečdalyje.

Pastaba. matuojamas ar apskaičiuotas koeficientas / apytikris paviršiaus sukibimas

0,40 ir virš	geras	– 5
0,39 – 0,36	vidutinis / geras	– 4
0,35 – 0,30	vidutinis	– 3
0,29 – 0,25	vidutinis / prastas	– 2
0,25 ir žemiau	prastas	– 1

Sukibimo koeficiento matavimo prietaisai gali būti naudojami daliai KTT paviršiaus įvertinti. Šalys gali parengti procedūrą KTT paviršiui įvertinti, į kurią įeina informacija, gauta iš sukibimo koeficiento matavimo prietaisų paprastai perduodama kiekybinėmis reikšmėmis. Tokiu atveju šios procedūros turi būti publikuotos AIP ir pranešimas padarytas SNOWTAM (T) punkte.

Reikšmės kiekviename KTT trečdalyje turi būti atskirtos brūkšniu (/) be tarpo tarp reikšmės ir brūkšnio, pavyzdžiui: 5/5/5.

10. *J punktas* – kritinės sniego sankaupos. Jei jos susidaro, nurodyti aukštį centimetrais ir atstumą metrais nuo KTT, po kurių rašoma poslinkio nuoroda į kairę („L“) ar dešinę („R“) arba abi puses („LR“), žiūrint nuo slenksčio, turinčio mažesnę KTT numerį.

11. *K punktas* – jei KTT žiburiai uždengti, įrašyti „YES“, po kurio rašoma poslinkio nuoroda į kairę („L“) ar dešinę („R“) arba abi puses („LR“), žiūrint nuo slenksčio, turinčio mažesnę KTT numerį.

12. *L punktas* – kai vyks tolesnis valymas, įrašyti KTT ilgį ir plotį arba „TOTAL“, jei bus valomas visas KTT.

13. *M punktas* – nurodyti valymo darbų pabaigą UTC.

14. *N punktas* – siekiant nurodyti riedėjimo tako sąlygas, galima naudoti F punkto kodą; įrašyti „NO“, jeigu nėra riedėjimo takų, skirtų riedėti į KTT.

15. *P punktas* – jei sniego sankaupos aukštesnės nei 60 cm., įrašyti "YES", po kurio nurodomas šoninis atstumas tarp jų metrais.

16. *R punktas* – siekiant nurodyti perono sąlygas, galima naudoti F punkto kodą; įrašyti „NO“, jeigu peronas nenaudojamas.

17. *S punktas* – įrašyti kito stebėjimo / matavimo laiką UTC.

18. *T punktas* – „Trumpose žodinėse pastabose“ nurodyti visą naudojimo požiūriu svarbią informaciją, bet visada nurodyti nevalyto KTT ilgį (D punktas) ir KTT taršos (F punktas) apimtį kiekviename KTT trečdalyje pagal šią skalę:

KTT tarša 10% – jei mažiau, nei 10% KTT nevalyta;

KTT tarša 25% – jei 10–25% KTT nevalyta;

KTT tarša 50% – jei 26–50% KTT nevalyta;

KTT tarša 100% – jei 51–100% KTT nevalyta.

Priedo pakeitimai:

Nr. [4R-12](#), 2014-01-20, paskelbta TAR 2014-01-21, i. k. 2014-00380

ASHTAM FORMA

(COM antraštė)	(PIRMUMO INDEKSAS)	(ADRESAI) ¹																
	(PILDYMO DATA IR LAIKAS)						(PILDYTOJO INDEKSAS)											
(Sutrumpinta antraštė)	(VA ² SERIJOS NUMERIS)						(VIETOS INDEKSAS)				STEBĖJIMO DATA IR LAIKAS				(PAPILDOMA GRUPĖ)			
	V	A	²	²														

ASHTAM	(SERIJOS NUMERIS) →
(SKRYŽIO INFORMACIJOS REGIONAS)	A)
(IŠSIVERŽIMO DATA (UTC))	B)
(UGNIKALNIO VARDAS IR NUMERIS)	C)
(UGNIKALNIO PLATUMA / ILGUMA AR UGNIKALNIO RADIALAS IR ATSTUMAS NUO NAVIGACIJOS PRIEMONĖS)	D)
(UGNIKALNIO PAVOJAUS LYGIO SPALVINIS KODAS, O TAIP PAT ANKSTESNYSIS PAVOJAUS SPALVINIO KODO LYGIS) ³	E)
(VULKANINIŲ PELENŲ DEBESIES SUSIDARYMAS IR HORIZONTALUS / VERTIKALUS DYDIS) ⁴	F)
(VULKANINIŲ PELENŲ DEBESIES JUDĖJIMO KRYPTIS) ⁴	G)
(POVEIKĮ PATYRĘ MARŠRUTAI AR MARŠRUTŲ DALYS IR SKRYDŽIŲ LYGIAI)	H)
(UŽDARYTA ORO ERDVĖ IR/AR MARŠRUTAI AR MARŠRUTŲ DALYS IR ESAMI ALTERNATYVŪS MARŠRUTAI)	I)
(INFORMACIJOS ŠALTINIS)	J)
(NEDIDELĖS ŽODINĖS PASTABOS)	
PASTABOS: 1. Taip pat žr. šių taisyklių 5 priedą, skirtą adresato žymekliui, naudojamam iš anksto parengtose sistemose. 2. Įrašyti ICAO valstybės raidės, nurodytas ICAO dok. 7910, 2 dalyje; 3. Žr. 3.5 punktą; 4. Pranešimas gali būti gautas iš Vulkaninių debesų patarimų centro, atsakingo už FIR, apie vulkaninių pelenų debesies susidarymą, dydį ir judėjimą ir įrašytas G) ir H) 5. Žodžių pateiktų šio pavyzdžio skliaustuose ( ) nesiųsti.	

PILDYTOJO PARAŠAS (nesiunčiamas).

Nurodymai, kaip pildyti ASHTAM formą

1. Bendrosios nuostatos.

1.1. ASHTAM pateikiama informacija apie ugnikalnio veiklos būklę, kai jo veiklos pobūdis tampa arba numatoma, kad taps svarbus operatyviniu požiūriu. Ši informacija pateikiama, naudojant įspėjimo lygio spalvinį kodą, pateiktą 3.5 punkte.

1.2. Kai ugnikalnio išsiveržimo metu susidaręs pelenų debesis yra svarbus operatyviniu požiūriu, ASHTAM taip pat nurodoma informacija apie pelenų debesies vietą, dydį ir judėjimą bei poveikį maršrutuose ir skrydžio lygiuose.

1.3. ASHTAM, pateikiančio informaciją apie ugnikalnio išsiveržimą pagal 3 skyrių (ASHTAM turinys), išleidimo negalima atidėti, kol bus gauta visa informacija, skirta A–K punkтам, bet jį reikia išleisti nedelsiant, kai tik gaunamas pranešimas apie įvykusį ar numatomą ugnikalnio išsiveržimą arba pasikeitė ar numatoma, kad keisis ugnikalnio veiklos operatyvinė svarba, arba gautas pranešimas apie pelenų debesį. Tuo atveju, kai išsiveržimas tik numatomas ir dar nėra pelenų debesies, reikėtų pildyti A–E punktus, o F–I punktus žymėti „nenaudojami“. Panašiai, jei gautas pranešimas apie vulkaninių pelenų debesį, t.y. perdavus specialųjį skrydžio pranešimą, bet tuo metu dar nežinoma, koks ugnikalnis išsiveržė, iš pradžių turėtų būti leidžiamas ASHTAM su A–E punktais, nurodytais kaip „nežinomi“, ir užpildyti F–K punktus pagal specialųjį skrydžio pranešimą, atsižvelgiant į papildomą informaciją. Kitomis aplinkybėmis, jei informacijos, nurodytos A–K punktuose nėra, nurodyti „NIL“.

1.4. Maksimali ASHTAM galiojimo trukmė – 24 val. Naują ASHTAM būtina išleisti, kai tik pasikeičia pavojaus lygis.

2. Sutrumpinta antraštė.

2.1. Po įprastinės AFTN ryšio nuorodos nurodoma santrumpų antraštė „TT AAiiii CCCC MMYYGggg (BBB)“, kad būtų lengviau ASHTAM pranešimus apdoroti kompiuteriniuose duomenų bankuose. Šie simboliai reiškia:

TT = ASHTAM duomenų nuoroda = SW;

AA = šalių geografinė nuoroda, pvz., NZ = Naujoji Zelandija, (žr. „Vietos indeksai“ dok. 7910), 2 dalį „Šalies raidžių, skirtų vietoms, rodyklė“);

iiii = ASHTAM keturženklės grupės serijos numeris;

CCCC = skrydžio informacijos regiono keturių raidžių vietos indeksas (žr. „Vietos indeksai“ dok. 7910, 5 dalį „Už FIR/UIR atsakingų centrų adresai“;

MMYYGggg = pranešimo data / laikas, kai:

MM = mėnuo, pvz., sausis = 01, gruodis = 12;

YY = mėnesio diena;

GGgg = laikas valandomis (GG) ir minutėmis (gg) UTC;

(BBB) = papildoma grupė, skirta anksčiau išleisto su tuo pačiu serijos numeriu ASHTAM pranešimo pataisoms = COR.

Pastaba. (BBB) skliaustai skirti nurodyti, kad ši grupė nėra privaloma.

Pavyzdys: ASHTAM pranešimo, skirto Oklendo vandenyno FIR, parengto pagal stebėjimą atliktą lapkričio 7 d., 0620 UTC, sutrumpinta antraštė:

VANZ0001 NZZO 11070620

3. ASHTAM turinys.

3.1. *A punktas* – poveikį patyrusio skrydžių informacijos rajono ir vietovės indekso pateikimas paprastais žodžiais, šiame pavyzdyje „Oklendo vandenyno FIR“.

3.2. *B punktas* – pirmojo išsiveržimo data ir laikas (UTC).

3.3. *C punktas* – ugnikalnio pavadinimas ir numeris, nurodytas *ICAO vulkaninių pelenų, radioaktyvių medžiagų ir nuodingųjų cheminių debesų vadovo* dok. 9691 H priede ir Ugnikalnių bei svarbiausių aviacijos vietovių pasaulio žemėlapyje.

3.4. *D punktas* – ugnikalnio visa platuma ir ilguma laipsniais ar radialais ir ugnikalnio atstumas nuo navigacijos priemonės (kaip nurodyta *ICAO vulkaninių pelenų, radioaktyvių medžiagų ir nuodingųjų cheminių debesų vadovo* dok. 9691 H priede ir Ugnikalnių bei svarbiausių aviacijos vietovių pasaulio žemėlapyje).

3.5. *E punktas* – įspėjimo lygio spalvinis kodas, taip pat ankstesnis įspėjimo lygio spalvinis kodas:

Įspėjimo lygio spalvinis kodas	Ugnikalnio veikla
ŽALIAS	Ugnikalnis ramus, be išsiveržimo požymių.
PAVOJAUS	<i>Arba pereinant iš aukštesnio pavojaus lygio:</i>
SIGNALAS	Ugnikalnio veikla laikoma nurimusia, kai ugnikalnis ramus, be išsiveržimo požymių.
GELTONAS	Ugnikalnis turi padidėjusio aktyvumo požymių, viršijančių žinomus foninius lygius.
PAVOJAUS	<i>Arba pereinant iš aukštesnio pavojaus lygio:</i>
SIGNALAS	Ugnikalnio veikla gerokai nusilpo, bet ji toliau atidžiai stebima, jei galimai atsinaujintų.
ORANŽINIS	Ugnikalnis turi padidėjusio aktyvumo požymių ir išsiveržimo
PAVOJAUS	tikimybę stiprėja.
SIGNALAS	<i>Arba</i>
	Vyksta ugnikalnio įsiveržimas be pelenų išmetimo arba jie išmetami palyginti silpnai [<i>nurodyti debesų kamuolio aukštį, jei įmanoma</i>].
RAUDONAS	Prognozuojamas neišvengiamas išsiveržimas su dideliu pelenų
PAVOJAUS	išmetimu į atmosferą.
SIGNALAS	<i>Arba</i>
	Vyksta ugnikalnio išsiveržimas su dideliu pelenų išmetimu į atmosferą [<i>nurodyti debesų kamuolio aukštį, jei įmanoma</i>].
<i>Pastaba. Įspėjimo lygio spalvinis kodas, nurodantis ugnikalnio veiklos būklę ir veiklos pokyčius, turėtų būti perduotas valstybinės vulkanologijos agentūros rajono valdymo centrui, pvz., „RED ALERT FOLLOWING YELLOW“ arba „GREEN ALERT FOLLOWING ORANGE“.</i>	

3.6. *F punktas* – jei pranešama apie operatyvinės svarbos vulkaninių pelenų debesį, nurodyti pelenų debesies horizontalų dydį ir viršutinį bei apatinį taškus, nurodant platumą / ilgumą (pilnais laipsniais) ir aukštį tūkstančiais metrų (pėdų) ir / ar spindulį ir atstumą nuo ugnikalnio. Pradinė informacija gali remtis specialiuoju orlaivio pranešimu, bet vėlesnė informacija gali būti tikslesnė, papildyta pranešimais iš atsakingos meteorologinės stebėjimo tarnybos ir / ar vulkaninių pelenų pranešimo centro.

3.7. *G punktas* – nurodyti prognozuojamą pelenų debesies judėjimo kryptį pasirinktuose lygiuose, remiantis pranešimais iš atsakingos meteorologinės stebėjimo tarnybos ir / ar vulkaninių pelenų pranešimo centro.

3.8. *H punktas* – nurodyti maršrutus arba maršrutų dalis, kuriuose esama poveikio arba jis gali būti.

3.9. *I punktas* – nurodyti uždarytą oro erdvę, maršrutus arba maršrutų dalis bei esamus alternatyvius maršrutus.

3.10. *J punktas* – informacijos šaltinis, pvz., „specialusis orlaivio pranešimas“ arba „vulkanologijos agentūra“ ir kt. Visada būtina nurodyti informacijos šaltinį, nežiūrint į tai, ar įsiveržimas įvyko ir buvo gautas pranešimas apie pelenų debesį.

3.11. *K punktas* – „nedidelėse žodinėse pastabose“ papildomai prie minėtos informacijos nurodyti operatyviniu požiūriu svarbią informaciją.

INFORMACIJA, KURI TURI BŪTI PRANEŠTA PAGAL AIRAC

1. Iš anksto numatytų svarbių pakeitimų įgyvendinimas ir / ar jų atšaukimas (įskaitant eksploatacinius bandymus), susijęs su:
  - 1.1. ribomis (horizontaliais ir vertikaliais), ribojimais, taisyklėmis ir procedūromis, skirtomis:
    - 1.1.1. skrydžių informacijų rajonams;
    - 1.1.2. skrydžių valdymo regionams;
    - 1.1.3. skrydžių valdymo zonoms;
    - 1.1.4. nurodymų perdavimo zonoms;
    - 1.1.5. ATS maršrutams;
    - 1.1.6. nuolatinėms pavojingoms, draudžiamoms ir ribojamoms zonoms (tarp jų aktyvumo tipo ir periodų, kai žinomi) ir ADIZ;
    - 1.1.7. nuolatinėms zonoms ar maršrutams ar jų dalims, kur egzistuoja perėmimo galimybė.
  - 1.2. radijo navigacijos priemonių bei radijo ryšio ir stebėjimo įrenginių padėtimis, dažniais, šaukiniais, žymekliais, žinomais sutrikimų ir techninės priežiūros periodais;
  - 1.3. laukimo ir artėjimo tūpti procedūromis, atskridimo ir išskridimo procedūromis, triukšmo ribojimo procedūromis ir kitomis ATS procedūromis;
  - 1.4. pereinamaisiais lygiais, pereinamaisiais aukščiais ir minimaliais sektoriaus aukščiais;
  - 1.5. meteorologine įranga ir procedūromis;
  - 1.6. KTT ir stabdymo takais;
  - 1.7. riedėjimo takais ir peronais;
  - 1.8. aerodromo antžeminėmis procedūromis (tarp jų prasto matomumo procedūromis);
  - 1.9. artėjimo tūpti ir KTT žiburiais;
  - 1.10. aerodromo naudojimo minimumais, jei juos nustatė CAA.
2. Iš anksto numatytų svarbių pakeitimų, susijusių su toliau nurodytomis sąlygomis, nustatymas ir atšaukimas:
  - 2.1. navigacinių kliūčių padėtimis, aukščiais ir jų žiburiais;
  - 2.2. aerodromų, įrenginių ir paslaugų darbo valandomis;
  - 2.3. muitinės, imigracijos ir sveikatos tarnybomis;
  - 2.4. laikinomis pavojingomis, draudžiamomis ir ribojamomis zonomis ir navigacijos pavojais, karinėmis pratybomis ir masiniais orlaivių skrydžiais;
  - 2.5. laikinomis zonomis ar maršrutais arba jų dalimis, kur egzistuoja perėmimo galimybė.
3. Iš anksto numatytų svarbių pakeitimų, susijusių su toliau nurodytomis sąlygomis, nustatymas:
  - 3.1. naujais aerodromais, skirtais IFR skrydžiams;
  - 3.2. naujais KTT, skirtais IFR skrydžiams tarptautiniuose aerodromuose;
  - 3.3. oro eismo paslaugų maršruto tinklo kūrimu ir struktūra;
  - 3.4. terminalo procedūrų (tarp jų azimutų keitimo dėl magnetinio kitimo procedūrų) rinkinio kūrimu ir struktūra;
  - 3.5. aplinkybėmis, nurodytomis 1 dalyje, jei jos daro poveikį visai šaliai ar jos didelei daliai arba būtinas sienos kirtimo koordinavimas.

IŠ ANKSTO NUSTATYTA NOTAM PLATINIMO SISTEMA

1. Iš anksto nustatyta platinimo sistema numato, kad gaunami NOTAM (tarp jų SNOWTAM ir ASHTAM) būtų siunčiami per AFTN tiesiai numatytiems adresatams, kuriuos nurodė gaunančioji šalis, ir tuo pat metu perduodami į tarptautinę NOTAM būstinę, siekiant užtikrinti patikrą ir kontrolę.

2. Paskirtų adresatų indeksus sudaro:

2.1. *pirmoji ir antroji raidės:*

Vietos indekso pirmosios dvi raidės, skirtos AFTN ryšių centrui, susijusiam su atitinkama gaunančios šalies tarptautine NOTAM būstine;

2.2. *trečioji ir ketvirtoji raidės:*

Raidės „ZZ“ nurodo reikalavimą, skirtą specialiam paskirstymui;

2.3. *penktoji raidė:*

Penktoji raidė nurodo skirtumą tarp NOTAM (raidė „N“), SNOWTAM (raidė „S“) ir ASHTAM (raidė „V“);

2.4. *šeštoji ir septintoji raidės:*

Šeštoji ir septintoji raidės, paimitos iš serijos nuo A iki Z ir žymi nacionalinę ir / ar tarptautinę platinimo sąrašą ir skirtos gaunančiojo AFTN centro naudojimui;

Pastaba. Penktoji, šeštoji ir septintoji raidės pakeičia trijų raidžių nuorodą YNY, kuri įprastinėje platinimo sistemoje nurodo tarptautinių NOTAM tarnybą.

2.5. *aštuntoji raidė:*

Aštuntoji raidė turi būti raidė „X“, skirta užbaigti aštuonių raidžių adresato indeksą.

3. ONI paslaugų teikėjas turi informuoti šalį, iš kurių gauna NOTAM, apie tai, kaip skirtingomis aplinkybėmis turi būti naudojamos šeštoji ir septintoji raidės, skirtos užtikrinti teisingą siuntimo kelią.

NOTAM FORMA

Pirmumo indeksas	→	
Adresas		
Pildymo data ir laikas	→	
Pildytojo indeksas		
Pranešimo serija ir numeris		
NOTAM su nauja informacija	.....NOTAM (serija ir numeris / metai)	
NOTAM, keičiantis ankstesnįjį	.....NOTAM (serija ir numeris / metai)	..... (keičiamo NOTAM serija ir numeris / metai)
NOTAM, naikinantis ankstesnįjį	.....NOTAM (serija ir numeris / metai)	..... (naikinamo NOTAM serija ir numeris / metai)
NOTAM		
Žymekliai		

	FIR	NOTAM kodas	Eismas	Tikslas	Kiekis	Žemiausioji riba	Aukštesnioji riba	Koordinatės, spindulys	
Q		Q							
ICAO vietos, kurioje yra įranga, paskirtoji oro erdvė ar nurodytos sąlygos, indekso nuoroda								A)	
Galiojimo trukmė									

Nuo (datos – laiko grupė)	B)												
Iki (PERM ar datos - laiko grupė)	C)											EST PERM	
Tvarkaraštis (jei nustatytas)	D)												
NOTAM tekstas, nedidelės žodinės pastabos (naudojant ICAO santrumpas)													
E)													
Žemiausioji riba	F)												
Aukštesnioji riba	G)												
Parašas													

* Trinti, jei nereikalinga

NURODYMAI, KAIP PILDYTI NOTAM FORMA

Bendrosios nuostatos

3. Būtina perduoti kvalifikacijos nuorodos eilutę (Q punktas) ir visas nuorodas (nuo A iki G), po kurių įrašomas formato baigiamasis intarpas, nebent nėra įrašo, skirto konkrečiai nuorodai.

NOTAM numeriai

4. Kiekvienam NOTAM turi būti suteikta serija, žymima raide ir keturių skaitmenų numeriu, po kurių yra įstrižasis brūkšnys ir dviejų skaitmenų numeris, nurodantis metus (pvz., A0023/03). Kiekviena serija prasideda sausio 1 d. numeriu 0001.

Kvalifikacijos nuorodos (Q punktas)

5. Q punktas skirstomas į aštuonis laukelius, vieną nuo kito atskirtus įstrižu brūkšniu. Įrašas daromas kiekviename laukelyje. Pavyzdžiai, kaip turi būti pildomi laukeliai, pateikti ICAO dok. 8126 „Oro navigacijos informacijos tarnybų vadovas“. Laukelių apibrėžtys yra tokios:

5.1. FIR:

5.1.1. Jei informacijos subjektas geografiniu požiūriu yra išdėstytas viename FIR, ICAO vietovės nuorodas turi būti skirta šiam FIR. Kai aerodromas yra įrengtas kitos valstybės FIR, Q punkto pirmajame laukelyje turi būti nurodytas bendro FIR kodas (pvz., Q)LFRR/...A)EGJJ); arba, jeigu informacijos subjektas geografiniu požiūriu yra išdėstytas keliuose FIR, FIR laukelį turi sudaryti NOTAM išleidusios valstybės ICAO nacionalinės raidės, po kurių įrašoma „XX“. (kitą valstybę apimančio UIR vietovės nuorodos naudoti negalima). Konkretus FIR ICAO vietos indeksai išvardyti A punkte arba nurodomas šalies ar paslaugų teikėjo, kuris atsako už navigacijos paslaugų teikimą, nuoroda;

5.1.2. Jeigu ONI paslaugų teikėjas išleidžia NOTAM, kuris turi įtakos kelių šalių FIR, tuomet turi būti nurodomos išleidusios šalies ICAO vietovės nuorodos dvi pirmosios raidės ir „XX“. Konkretus FIR vietos indeksai, išvardyti A punkte arba nurodoma šalies arba paslaugų teikėjų, kurie atsako už oro navigacijos paslaugų teikimą keliose šalyse, nuoroda.

5.2. NOTAM kodas. Visas NOTAM kodų grupes sudaro penkios raidės, o pirmoji raidė visuomet yra Q. Antroji ir trečioji raidės žymi subjektą ir ketvirtoji bei penktoji nurodo minėto subjekto būklę ar sąlygas. Dviejų raidžių kodai, skirti subjektams ir sąlygoms, pateikti ICAO dok. 8400 (PANS-ABC). Antrųjų ir trečiųjų bei ketvirtųjų ir penktųjų raidžių deriniai pateikti NOTAM pasirinkimo kriterijuose, esančiuose ICAO dok. 8126, arba įrašomas vienas iš šių derinių:

5.2.1. jei subjektas nėra nurodytas NOTAM kode ar NOTAM pasirinkimo kriterijuose, įrašyti „XX“ kaip antrąją ir trečiąją raides (pvz., QXXAK);

5.2.2. jei subjekto sąlyga nėra nurodyta NOTAM kode ar NOTAM pasirinkimo kriterijuose, įrašyti „XX“ kaip ketvirtąją ir penktąją raides (pvz., QFAXX);

5.2.3. kai NOTAM su naudojimo požiūriu svarbia informacija išleidžiamas pagal šių taisyklių 4 priedo ir šių taisyklių IV skyriaus nuostatas ir jis naudojamas paskelbti apie AIRAC AIP papildymus ar pakeitimus, įrašyti „TT“ kaip NOTAM kodo ketvirtąją ir penktąją raides;

5.2.4. kai išleidžiamas NOTAM su galiojančio NOTAM kontroliniu sąrašu, įrašyti „KKKK“ kaip antrąją, trečiąją, ketvirtąją ir penktąją raides; ir

5.2.5. šios ketvirtosios ir penktosios NOTAM kodo raidės naudojamos panaikinti NOTAM:

AK = ATKURTOS STANDARTINĖS OPERACIJOS;

AL = GALIOJA (AR PRATĖSTAS) PAGAL ANKSČIAU SKELBTUS RIBOJIMUS / SĄLYGAS;

AO = OPERATYVINIS;

CC = BAIGĖSI;

CN = PANAIKINTAS;
HV = DARBAS BAIGTAS;
XX = AIŠKŪS NURODYMAI.

5.3.EISMAS:

I = IFR (skrydis laikantis skrydžių pagal prietaisus taisyklių);

V = VFR (skrydis laikantis vizualiųjų skrydžių taisyklių);

K = NOTAM kaip kontrolinis sąrašas.

Pastaba. Priklausomai nuo NOTAM subjekto ir turinio, kokybės nuorodos laukelyje EISMAS gali būti nurodomas bendromis kokybės nuorodomis. Paaiškinimai apie EISMO kokybės nuorodų subjekto ir sąlygų derinius pagal NOTAM pasirinkimo kriterijus pateikti ICAO dok. 8126.

5.4.TIKSLAS:

N = NOTAM skirtas suteikti skubią informaciją orlaivių naudotojams;

B = NOTAM skirtas PIB įrašui;

O = NOTAM skirtas skrydžių vykdymui;

M = įvairiapusis NOTAM, nėra skirtas specialiems nurodymams teikti, bet parengiamas pateikus prašymą;

K = NOTAM kaip kontrolinis sąrašas.

Pastaba. Priklausomai nuo NOTAM subjekto ir turinio, laukelyje TIKSLAS nuorodoje gali būti pateiktos bendros nuorodos BO ir NBO. Paaiškinimai apie TIKSLO nuorodų subjekto ir sąlygų derinius pagal NOTAM pasirinkimo kriterijus pateikti ICAO dok. 8126.

5.5.APIMTIS:

A = Aerodromas;

E = Maršrutas;

W = Navigacinis perspėjimas;

K = NOTAM kaip kontrolinis sąrašas.

Pastaba. Priklausomai nuo NOTAM subjekto ir turinio, laukelio APIMTIS nuorodoje gali būti pateiktos bendros nuorodos. Paaiškinimai apie APIMTIES nuorodų subjekto ir sąlygų derinius pagal NOTAM pasirinkimo kriterijus pateikti ICAO dok. 8126. Jei tema traktuojama kaip AE, aerodromo vietovės nuorodos gali būti pateiktos A punkte.

5.6.ŽEMIAUSIOJI / AUKŠTESNIOJI RIBA:

Žemiausioji ir aukštesnioji ribos nurodomos tik skrydžių lygiais (FL) ir reiškia tikrąsias veiklos zonos ribas be papildomų buferinių zonų. Navigacinių įspėjimų ir oro erdvės ribojimų atveju įrašyti dydžiai turi atitikti dydžius, nurodytus F ir G punktuose.

Jei apie subjektą nepateikiama speciali aukščio informacija, įrašyti „000“, skirtą ŽEMESNIAM, ir „999“, skirtą AUKŠTESNIAM, kaip trūkstamus dydžius.

5.7.KOORDINATĖS, SPINDULYS:

Platuma ir ilguma nurodomos vienos minutės tikslumu ir trijų skaitmenų atstumo dydžiu, nurodant veikimo spindulį jūrmylėmis (pvz., 4700N01140E043). Koordinatėmis nurodomas apytikris rato vidurys, kurio spindulys apima visą veikimo sritį, ir, jei NOTAM skirtas visam FIR/UIR ar keliems FIR/UIR, įrašyti spindulio nenustatytą dydį „999“.

A punktas

6.Įrašyti aerodromo ar FIR vietos indeksą, pagal ICAO dok. 7910, kuriame nurodyta arba nustatyta įranga, oro erdvė arba sąlygos. Jei būtina, gali būti nurodomi keli FIR/UIR. Jei nėra nustatytų ICAO vietos indeksų, naudoti ICAO šalies raides, nurodytas ICAO dok. 7910 2 dalyje, ir „XX“, kurios patikslinamos ir įrašomas pavadinimas E punkte.

7.Jei informacija yra skirta GNSS, įrašyti GNSS elementui skirtą ICAO vietos indeksą arba bendrąją vietos nuorodą, skirtą visiems GNSS elementams (išskyrus GBAS).

Pastaba. GNSS atveju galima naudoti vietos indeksą, kai pateikiama GNSS elemento veikimo pabaiga, susijusi GPS palydovo darbo pabaiga.

B punktas

8. Datos ir laiko grupėje įrašyti dešimties skaitmenų grupę, nurodant metus, mėnesį, dieną, valandas ir minutes pagal UTC. Šis įrašas nurodo datą – laiką, kada įsigalioja NOTAM. NOTAMR ir NOTAMC atvejais datos ir laiko grupė reiškia faktinę datą ir laiką, kai išleistas NOTAM. Dienos pradžia nurodoma kaip „0000”.

C punktas

9. Išskyrus NOTAMC, naudojama datos ir laiko grupė (dešimties skaitmenų grupė, nurodanti metus, mėnesį, dieną, valandas ir minutes pagal UTC), nustatanti informacijos galiojimo trukmę, išskyrus, kai informacija nėra nuolat galiojanti, ir tuo atveju įrašyti santrumpą „PERM“. Dienos pabaiga nurodoma kaip “2359” (t.y. nenaudoti “2400”). Jei informacija apie laiką nėra tiksli, nurodoma apytikrė trukmė, naudojant datos ir laiko grupę, po kurios įrašoma santrumpa „EST“. NOTAM, kuriame nurodomas „EST“, turi būti panaikintas arba pakeistas iki C punkte nurodytos datos ir laiko.

D punktas

10. Jei pranešama apie pavojų, įrangos veikimo būklę ar sąlygas arba nurodomas veikimo laikas arba tvarkaraštis tarp datos ir laiko, nurodytų B ir C punktuose, šią informaciją įrašyti D punkte. Jei D punktas viršija 200 ženklų, reikia apsvarstyti galimybę pateikti tokią informaciją kitame NOTAM.

Pastaba. Paaiškinimai dėl vienodo D punkto turinio pateikti ICAO dok. 8126.

E punktas

11. Naudoti dekoduoatą NOTAM kodą, kai būtina, papildytą ICAO santrumpomis, nuorodomis, kokybės nuorodomis, skiriamosiomis nuorodomis, šaukiniais, dažniais, skaitmenimis ir tekstu. Kai platinamas tarptautinis NOTAM, tekstas anglų kalba rašomas tose dalyse, kurios skirtos būtent tekstui. Toks tekstas turi būti aiškus ir tikslus, kad PIB įrašas būtų tinkamas. NOTAMC atveju pateikiamas subjekto registracijos numeris ir pranešimas apie būklę, kad būtų galima patikrinti patikimumą.

F ir G punktai

12. Šie punktai paprastai yra skirti navigaciniams įspėjimams ar oro erdvės ribojimams ir sudaro PIB teksto dalį. Įrašyti veiklos ar taikymo apatinį ir viršutinį aukščio ribojimus, tiksliai nurodant tik vieną registracijos duomenį ir matavimo vienetą. Santrumpos GND ar SFC naudojamos F punkte, siekiant nurodyti aikštelę ir paviršių. Santrumpa UNL naudojama G punkte, siekiant nurodyti neribotą veikimą.

Pastaba. NOTAM pavyzdžiai pateikti ICAO dok. 8126 ir dok. 8400.

ORO NAVIGACIJOS DUOMENŲ KOKYBĖS REIKALAVIMAI**Lentelė A7-1. Platuma ir ilguma**

Platuma ir ilguma	Skiriamoji geba	Integralumo klasifikacija
Skrydžio informacijos rajono sienos taškai	1 min.	1×10^{-3} įprastinė
P, R, D zonos sienos taškai (už skrydžių valdymo rajono (toliau – CTA) / aerodromo skrydžių valdymo zonos (toliau – CTR) ribų)	1 min.	1×10^{-3} įprastinė
P, R, D zonos sienos taškai (CTA / CTR ribos)	1 sek.	1×10^{-5} svarbi
CTA / CTR ribų taškai	1 sek.	1×10^{-5} svarbi
Maršruto navigacijos priemonės, susikirtimo ir maršruto taškai, laukimo ir STAR / SID taškai	1 sek.	1×10^{-5} svarbi
Kliūtys 1 zonoje (visoje šalies teritorijoje)	1 sek.	1×10^{-3} įprastinė
Aerodromo / sraigtasparnių aikštelės orientyras	1 sek.	1×10^{-3} įprastinė
Navigacijos priemonės aerodrome / sraigtasparnių aikštelėje	1/10 sek.	1×10^{-5} svarbi
Kliūtys 3 zonoje	1/10 sek.	1×10^{-5} svarbi
Kliūtys 2 zonoje	1/10 sek.	1×10^{-5} svarbi
Priartėjimo tūpti kontroliniai taškai ir kiti svarbūs nustatyti taškai, skirti artėjimo tūpti pagal prietaisus procedūrai	1/10 sek.	1×10^{-5} svarbi
KTT slenkstis	1/100 sek.	1×10^{-8} kritinė
KTT galas	1/100 sek.	1×10^{-8} kritinė
KTT laukimo vieta	1/100 sek.	1×10^{-8} kritinė
Riedėjimo tako vidurio linija / judėjimo link stovėjimo aikštelės linijos taškai	1/100 sek.	1×10^{-5} svarbi
Riedėjimo tako susikirtimo žymėjimo linija	1/100 sek.	1×10^{-5} svarbi
Išriedėjimo žymėjimo linija	1/100 sek.	1×10^{-5} svarbi
Orlaivio stovėjimo taškai / INS kontroliniai taškai	1/100 sek.	1×10^{-3} įprastinė
TLOF geometrinis centras ar FATO slenkstis, sraigtasparnių aikštelės	1/100 sek.	1×10^{-8} kritinė
Perono ribos	1/10 sek.	1×10^{-3} įprastinė
Ledo šalinimo ir priešledžio įranga (poligonas)	1/10 sek.	1×10^{-3}

		įprastinė

Pastaba. Dėl kliūčių grafinės iliustracijos, duomenų rinkimo, paviršių ir kliūtims nustatytose zonos žymėti taikomų kriterijų žr. 8 priedą.

Lentelė A7-2. Vietos aukštis / absoliutusias aukštis / aukštis

Aukščio padidėjimas / absoliutusias aukštis / aukštis	Skiriamoji geba	Integralumo klasifikacija
Aerodromo / sraigtasparnių aikštelės vietos aukštis	1 m ar 1 pėda	1×10^{-5} svarbi
WGS-84 geoido banguotumas aerodromo / sraigtasparnių aikštelės vietoje	1 m ar 1 pėda	1×10^{-5} svarbi
KTT ar FATO slenkstis, netikslus artėjimas tūpti	1 m ar 1 pėda	1×10^{-5} svarbi
WGS-84 geoido banguotumas KTT ar ant FATO slenkščio, TLOF geometrinis centras, netikslus artėjimas tūpti	1 m ar 1 pėda	1×10^{-5} svarbi
KTT ar FATO slenkstis, tikslus artėjimas tūpti	0,1 m ar 0,1 pėdos	1×10^{-8} kritinė
WGS-84 geoido banguotumas KTT ar ant FATO slenkščio, TLOF geometrinis centras, tikslus artėjimas tūpti	0,1 m ar 0,1 pėdos	1×10^{-8} kritinė
Slenksčio kirtimo aukštis, tikslus artėjimas tūpti	0,1 m ar 0,1 pėdos	1×10^{-8} kritinė
Kliūtys 2 zonoje	1 m ar 1 pėda	1×10^{-5} svarbi
Kliūtys 3 zonoje	0,1 m ar 0,1 pėdos	1×10^{-5} svarbi
Kliūtys 1 zonoje (visoje šalies teritorijoje)	1 m ar 1 pėda	1×10^{-3} įprastinė
Nuotolio matavimo įranga, tikslus artėjimas tūpti (DME/P)	3 m (10 pėdų)	1×10^{-5} svarbi
Nuotolio matavimo įranga, (DME)	3 m (10 pėdų)	1×10^{-5} svarbi
Minimalūs absoliutieji aukščiai	50 m ar 100 pėdų	1×10^{-3} įprastinė

Pastaba. Dėl kliūčių grafinės iliustracijos, duomenų rinkimo, paviršių ir kliūtims nustatytose zonos žymėti taikomų kriterijų žr. 8 priedą.

Lentelė A7-3. Deklinacija ir magnetinės rodyklės nukrypimas

Deklinacija / nukrypimas	Skiriamoji geba	Integralumo klasifikacija
VHF NAVAID stoties nukrypimas, taikomas techniniam derinimui	1 laipsnis	1×10^{-5} svarbi
NDB NAVAID magnetinės rodyklės nukrypimas	1 laipsnis	1×10^{-3} įprastinė
Aerodromo / sraigtasparnių aikštelės magnetinės rodyklės nukrypimas	1 laipsnis	1×10^{-5} svarbi

ILS kurso radijo švyturio magnetinės rodyklės nukrypimas	1 laipsnis	1×10^{-5} svarbi
MLS azimuto antenos magnetinės rodyklės nukrypimas	1 laipsnis	1×10^{-5} svarbi

Lentelė A7-4. Pelengas

Pelengas	Skiriamoji geba	Integralumo klasifikacija
Maršruto segmentas	1 laipsnis	1×10^{-3} įprastinė
Maršruto ir terminalo fiksuotų taškų formavimas	1/10 laipsnio	1×10^{-3} įprastinė
Terminalo atvykimo / išvykimo maršruto segmentai	1 laipsnis	1×10^{-3} įprastinė
Artėjimo tūpti pagal prietaisus procedūros fiksuotų taškų formavimas	1/100 laipsnio	1×10^{-5} svarbi
ILS kurso radijo švyturio derinimas (tikrasis)	1/100 laipsnio	1×10^{-5} svarbi
MLS nulinio kurso nustatymas (tikrasis)	1/100 laipsnio	1×10^{-5} svarbi
KTT ir FATO pelengas (tikrasis)	1/100 laipsnio	1×10^{-3} įprastinė

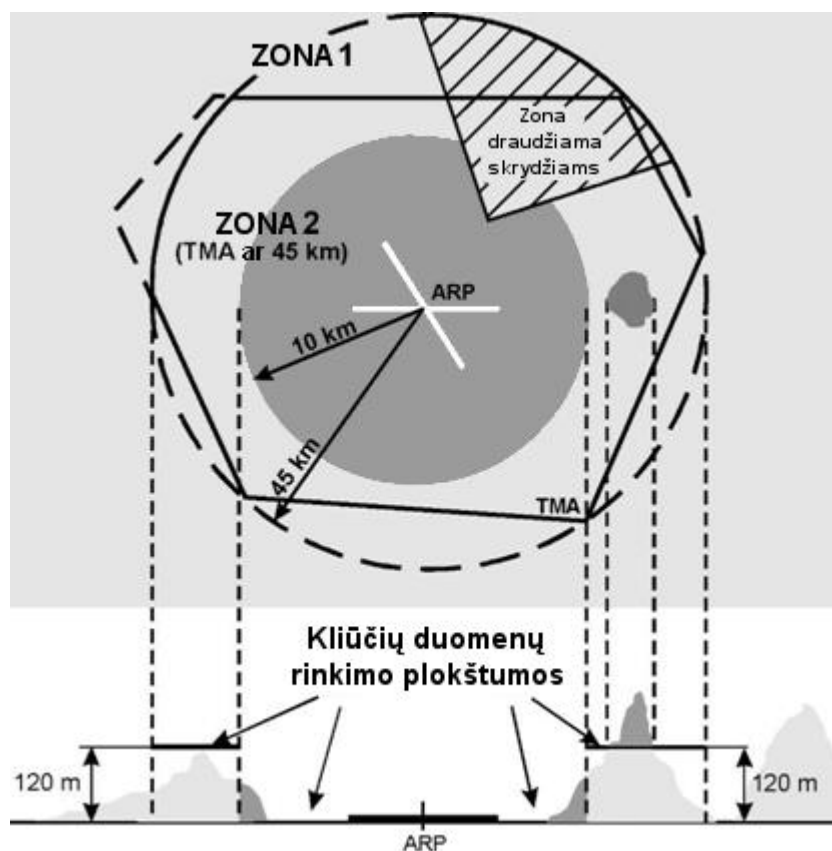
Lentelė A7-5. Ilgis / atstumas / matmenys

Ilgis / atstumas / matmenys	Skiriamoji geba	Integralumo klasifikacija
Maršruto segmento ilgis	1/10 km ar 1/10 jūrmylės	1×10^{-3} įprastinė
Maršruto fiksuotų taškų formavimo atstumas	1/10 km ar 1/10 jūrmylės	1×10^{-3} įprastinė
Terminalo atvykimo / išvykimo maršruto segmentų ilgis	1/100 km ar 1/100 jūrmylės	1×10^{-5} svarbi
Terminalo ir artėjimo tūpti pagal prietaisus procedūros fiksuotų taškų formavimo atstumas	1/100 km ar 1/100 jūrmylės	1×10^{-5} svarbi
KTT ir FATO ilgis, TLOF matmenys	1 m ar 1 pėda	1×10^{-8} kritinė
KTT plotis	1 m ar 1 pėda	1×10^{-5} svarbi
Paslinktojo slenksčio atstumas	1 m ar 1 pėda	1×10^{-3} įprastinė
Laisvosios juostos ilgis ir plotis	1 m ar 1 pėda	1×10^{-5} svarbi
Stabdymo tako ilgis ir plotis	1 m ar 1 pėda	1×10^{-8} kritinė
Esamas tūpimo nuotolis	1 m ar 1 pėda	1×10^{-8} kritinė
Esama kilimo rieda (įsriedėjimo kylant nuotolis)	1 m ar 1 pėda	1×10^{-8}

		kritinė
Esamas kilimo nuotolis	1 m ar 1 pėda	1×10^{-8} kritinė
Turimasis nutrauktojo kilimo nuotolis	1 m ar 1 pėda	1×10^{-8} kritinė
KTT šoninės saugos juostos plotis	1 m ar 1 pėda	1×10^{-5} svarbi
Riedėjimo tako plotis	1 m ar 1 pėda	1×10^{-5} svarbi
Riedėjimo tako šoninės saugos juostos plotis	1 m ar 1 pėda	1×10^{-5} svarbi
ILS kurso radijo švyturio antenos – KTT galas, atstumas	1 m ar 1 pėda	1×10^{-3} įprastinė
ILS tūptinės nuolydžio antena – slenkstis, atstumas palei vidurio liniją	1 m ar 1 pėda	1×10^{-3} įprastinė
ILS ženklinamasis švyturys – slenksčio atstumas	1 m ar 1 pėda	1×10^{-5} svarbi
ILS DME antena – slenkstis, atstumas palei vidurio liniją	1 m ar 1 pėda	1×10^{-5} svarbi
MLS azimuto antena – KTT pabaiga, atstumas	1 m ar 1 pėda	1×10^{-3} įprastinė
MLS vietos aukščio antena – slenkstis, atstumas palei vidurio liniją	1 m ar 1 pėda	1×10^{-3} įprastinė
MLS DME/P antena – slenkstis, atstumas palei vidurio liniją	1 m ar 1 pėda	1×10^{-5} svarbi

---

VIETOVĖS IR KLIŪČIŲ DUOMENŲ REIKALAVIMAI

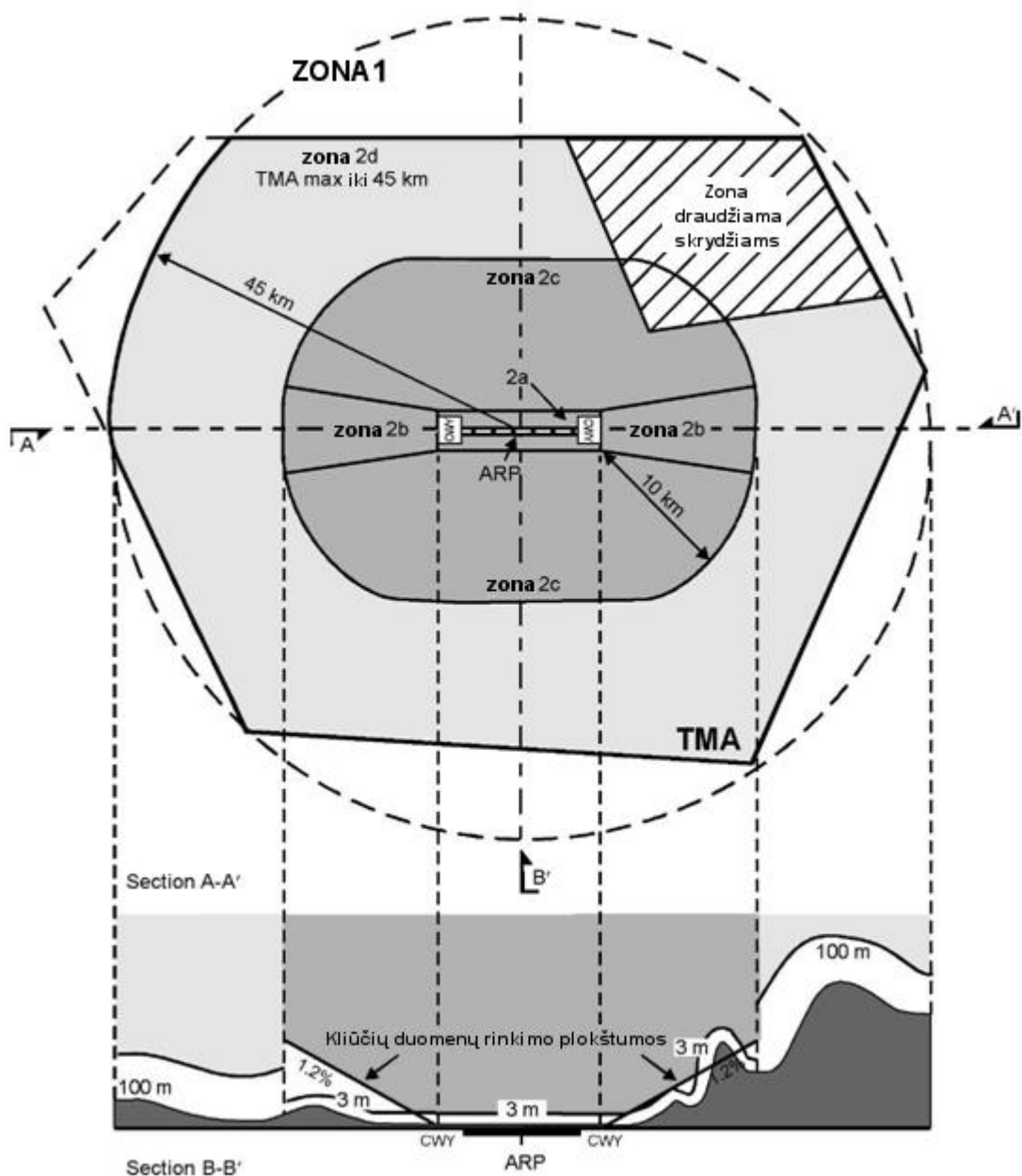
 Vietovės duomenys, surinkti pagal 1 zonos skaitmeninius reikalavimus

 Vietovės duomenys, surinkti pagal 2 zonos skaitmeninius reikalavimus

Lentelė A8-1. Vietovės duomenų rinkimo plokštumos – 1 zona ir 2 zona

1. Zonoje, esančioje 10 km spinduliu nuo ARP, vietovės duomenys turi atitikti 2 zonos skaitmeninius reikalavimus.
2. Zonoje, esančioje nuo 10 km iki TMA ribos ar 45 km spinduliu (žiūrint, kuris mažesnis), duomenys arba vietovė, kuri patenka į horizontalią plokštumą 120 m virš mažiausio vietos aukščio, turi atitikti 2 zonos skaitmeninius reikalavimus.
3. Zonoje, esančioje nuo 10 km iki TMA ribos ar 45 km spinduliu (žiūrint, kuris mažesnis), duomenys arba vietovė, kuri nepatenka į horizontalią plokštumą 120 m virš mažiausio vietos aukščio, turi atitikti 1 zonos skaitmeninius reikalavimus.
4. Tose 2 zonos dalyse, kuriose skrydžiai draudžiami dėl labai didelio vietovės aukščio ar kitų apribojimų ir / ar teisės aktų reikalavimų, vietovės duomenys turi atitikti 1 zonos skaitmeninius reikalavimus.

Pastaba. 1 ir 2 zonos vietovės skaitmeniniai reikalavimai pateikti A8-1 lentelėje.

Lentelė A8-2. Kliūčių duomenų rinkimo plokštumos – 1 zona ir 2 zona

1. Duomenys apie kliūtis turi būti renkami pagal 2 zonos skaitmeninius reikalavimus, pateiktus A8-2 lentelėje:

a) 2a zona – stačiakampio formos zona aplink KTT, apimanti KTT juostą ir esamą laisvą juostą. 2a zonos kliūčių duomenų rinkimo plokštuma turi būti 3 m virš artimiausio KTT vietovės aukščio palei KTT vidurio liniją ir dalyse, susijusiose su laisvąja juosta, jei tokios esama, artimiausio KTT pabaigos vietovės aukštyje;

b) 2b zona driekiasi nuo 2a zonos galo išskridimo kryptimi, jos ilgis – 10 km, o platėjimas – 15% į abi puses. 2b zonos kliūčių duomenų rinkimo plokštuma turi 1,2% nuolydį, einantį nuo 2a zonos galų KTT galo vietovės aukštyje išskridimo kryptimi, kurios ilgis – 10 km, o platėjimas – 15% į abi puses;

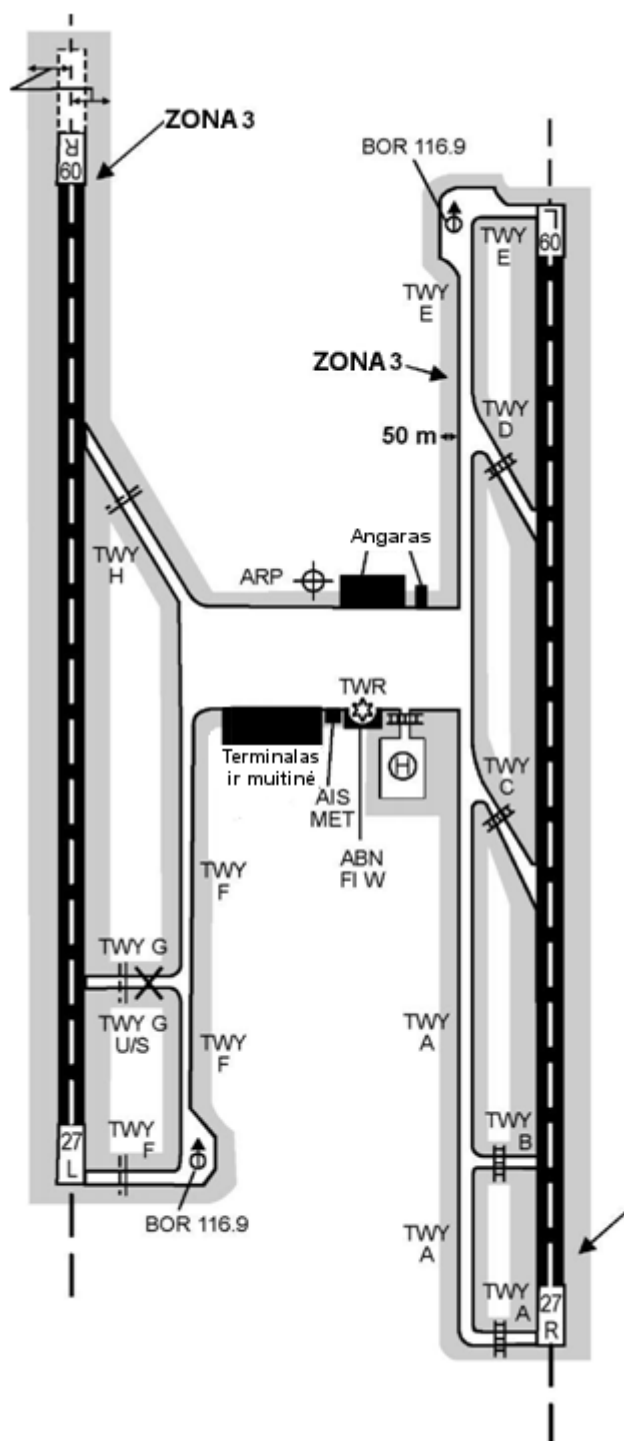
c) 2c zona driekiasi nuo 2a zonos ir 2b zonos tokių nuotoliu, kuris nėra didesnis nei 10 km nuo 2a zonos ribos. 2c zonos kliūčių duomenų rinkimo plokštuma turi 1,2% nuolydį, einantį nuo 2a zonos ir 2b zonos tokiu nuotoliu, kuris nėra didesnis nei 10 km nuo 2a zonos ribos.

Pradinis 2c zonos vietovės aukštis – 2a zonos vietovės aukštis tokiaame taške, kuriame ji prasideda; ir

d) 2d zona – zona, esanti už 2a, 2b ir 2c zonų ir driekiasi 45 km atstumu nuo aerodromo orientyro ar nuo TMA ribos, žiūrint, kuris yra arčiau. 2d zonos kliūčių duomenų rinkimo plokštuma driekiasi 100 m aukštyje virš žemės paviršiaus.

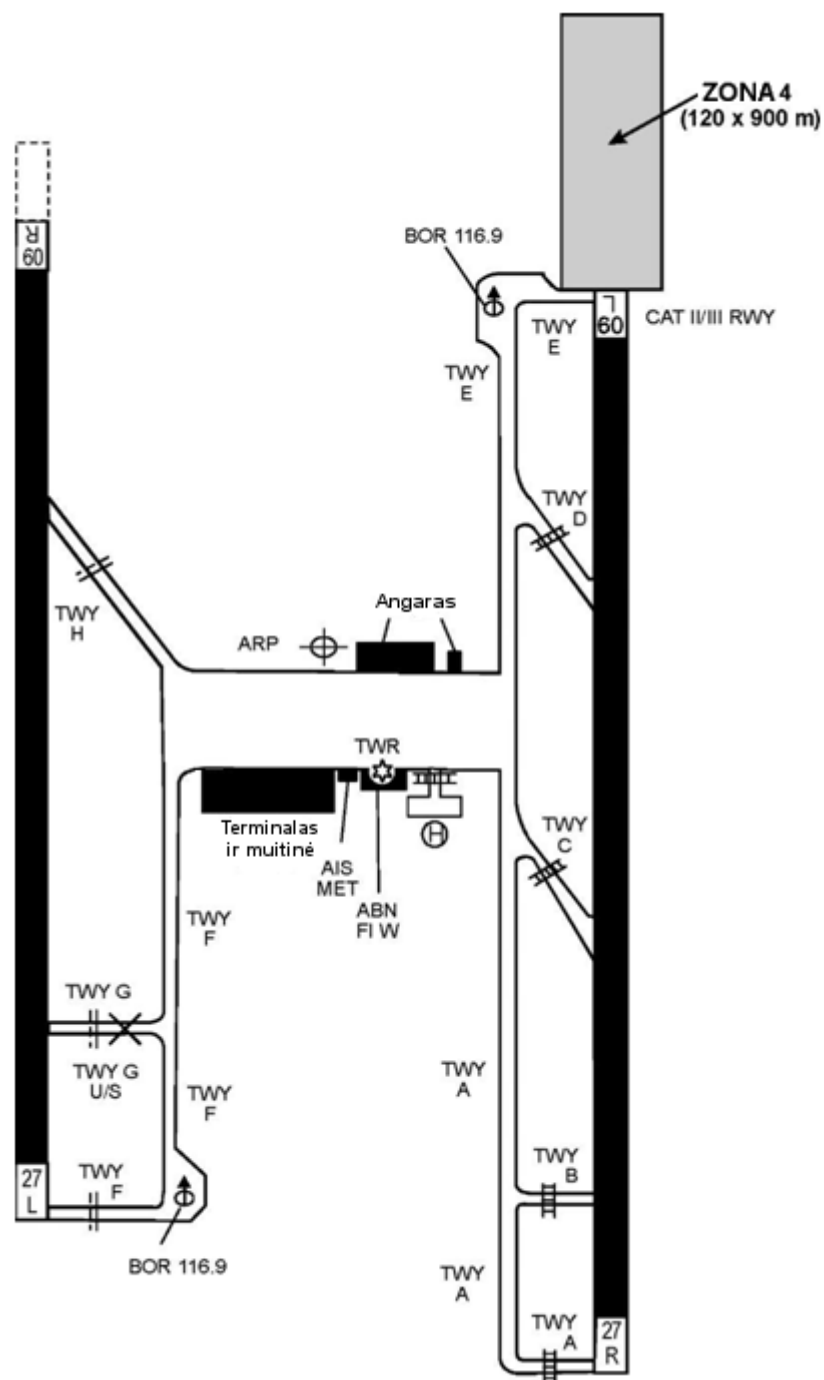
2. Tose 2 zonos dalyse, kuriose skrydžiai draudžiami dėl labai didelio vietovės aukščio ar kitų apribojimų ir / ar teisės aktų reikalavimų, vietovės duomenys turi atitikti 1 zonos reikalavimus.

3. Duomenys apie visas kliūtis, esančias 1 zonoje, kurių aukštis virš žemės siekia 100 m ar daugiau, turi būti sukaupiti ir įtraukti į duomenų bazę pagal 1 zonos vietovės skaitmeninius reikalavimus, pateiktus A8-2 lentelėje.

Lentelė A8-3. Vietovės duomenų rinkimo plokštuma – 3 zona

1. Vietovės ir kliūčių duomenų rinkimo plokštuma driekiasi pusės metro (0,5 m) aukštyje virš horizontalios plokštumos, einančios per artimiausią tašką aerodromo judėjimo zonoje.
2. 3 zonos vietovės ir kliūčių duomenys turi atitikti skaitmeninius reikalavimus, nurodytus A8-1 ir A8-2 lentelėse.

Lentelė A8-4. Vietovės duomenų rinkimo plokštuma – 4 zona

4 zonos vietovės duomenys turi atitikti skaitmeninius reikalavimus, nurodytus A8-1 lentelėje.

1 pastaba. 2 zonos horizontali plokštuma apima 4 zoną. Detalesnius klišių duomenis galima rinkti 4 zonoje pagal 4 zonos skaitmeninius reikalavimus, nurodytus A8-2 lentelėje (žr. 10.1.8).

2 pastaba. Kai vietovė didesniu nei 900 m (3000 pėdų) nuotolyje nuo KTT slenksčio yra kalnuota ar svarbi dėl kitų priežasčių, 4 zonos ilgis gali būti pailgintas iki 2000 m (6500 pėdų) nuo KTT slenksčio.

Lentelė A8-1. Vietovės duomenų skaitmeniniai reikalavimai

	1 zona	2 zona	3 zona	4 zona
Tarpai tarp matavimo taškų	3 arksekundės (apie 90 m)	1 arksekundė (apie 30 m)	0,6 arksekundės (apie 20 m)	0,3 arksekundės (apie 9 m)
Vertikali paklaida	30 m	3 m	0,5 m	1 m
Skiriamoji geba vertikalioje plokštumoje	1 m	0,1 m	0,01 m	0,1 m
Paklaida horizontalioje plokštumoje	50 m	5 m	0,5 m	2,5 m
Patikimumo lygis	90%	90%	90%	90%
Duomenų klasifikacija	įprastinė	svarbi	svarbi	svarbi
Integralumo (vientisumo) lygis	1×10^{-3}	1×10^{-5}	1×10^{-5}	1×10^{-5}
Techninės priežiūros periodiškumas	Kaip nurodyta	Kaip nurodyta	Kaip nurodyta	Kaip nurodyta

Lentelė A8-2. Klišių duomenų skaitmeniniai reikalavimai

	1 zona	2 zona	3 zona	4 zona
Paklaida vertikalioje plokštumoje	30 m	3 m	0,5 m	1 m
Skiriamoji geba vertikalioje plokštumoje	1 m	0,1 m	0,01 m	0,1 m
Paklaida horizontalioje plokštumoje	50 m	5 m	0,5 m	2,5 m
Patikimumo lygis	90%	90%	90%	90%
Duomenų klasifikacija	įprastinė	svarbi	svarbi	svarbi
Integralumo (vientisumo) lygis	1×10^{-3}	1×10^{-5}	1×10^{-5}	1×10^{-5}
Techninės priežiūros	Kaip nurodyta	Kaip nurodyta	Kaip nurodyta	Kaip nurodyta

periodiškumas				

Lentelė A8-3. Vietovės bruožai

Vietovės savybės	Privalomas / neprivalomas
Aprėpties zona	Privalomas
Duomenų rengėjo nuoroda	Privalomas
Nustatymo metodas	Privalomas
Tarpai tarp matavimo taškų	Privalomas
Horizontalių orientyrų sistema	Privalomas
Skiriamoji geba horizontalioje plokštumoje	Privalomas
Paklaida horizontalioje plokštumoje	Privalomas
Patikimumo lygis horizontalioje plokštumoje	Privalomas
Horizontali padėtis	Privalomas
Vietos aukštis	Privalomas
Vietos aukščio orientyras	Privalomas
Vertikalių orientyrų sistema	Privalomas
Skiriamoji geba vertikalioje plokštumoje	Privalomas
Paklaida vertikalioje plokštumoje	Privalomas
Patikimumo lygis vertikalioje plokštumoje	Privalomas
Plokštumos tipas	Neprivaloma
Įrašyta plokštuma	Privalomas
Išsikišimo lygis	Neprivaloma
Žinomi nukrypimai	Neprivaloma
Integralumas (vientisumas)	Privalomas
Datos ir laiko spaudas	Privalomas
Naudojami matavimo vienetai	Privalomas

Lentelė A8-4. Kliūčių savybės

Vietovės bruožai	Privalomas / neprivalomas
Aprėpties zona	Privalomas
Duomenų rengėjo nuoroda	Privalomas
Kliūties nuoroda	Privalomas
Tikslumas horizontalioje plokštumoje	Privalomas
Patikimumo lygis horizontalioje plokštumoje	Privalomas
Horizontali padėtis	Privalomas
Skiriamoji geba horizontalioje plokštumoje	Privalomas
Horizontalūs matmenys	Privalomas
Horizontalių orientyrų sistema	Privalomas
Vietos aukštis	Privalomas
Aukštis	Neprivalomas
Vertikali paklaida	Privalomas
Patikimumo lygis vertikalioje plokštumoje	Privalomas
Vietos aukščio orientyrai	Privalomas
Kliūčių tipas	Privalomas
Geometrijos tipas	Privalomas
Integralumas (vientisumas)	Privalomas
Datos ir laiko spaudas	Privalomas
Naudojami matavimo vienetai	Privalomas
Veikla	Neprivalomas

Galiojimas	Neprivalomas
Žiburiai	Privalomas
Ženklinimas	Privalomas

_____

DETALUS ORLAIVIŲ ĮGULOMS TEIKIAMOS PRIEŠSKRYDINĖS ONI SĄRAŠAS

1. ONI paslaugų teikėjas turi užtikrinti, kad kiekvieno Lietuvos Respublikos oro uosto, kuriame vykdomi tarptautiniai skrydžiai, ar oro uosto, naudojamo kaip atsarginio tarptautiniams skrydžiams, navigacinėje žiniavietėje orlaivių įgulos visada galėtų gauti tokią informaciją:

- 1.1. oro kelius;
- 1.2. civilinių orlaivių skrydžių ir tranzito tvarką;
- 1.3. tarptautiniams skrydžiams naudojamus oro uostus;
- 1.4. oro navigacijos, ryšių, stebėjimo ir skrydžių valdymo įrenginius;
- 1.5. meteorologijos įrangą ir tarnybas;
- 1.6. skrydžių taisyklės ir skrydžių valdymo procedūras;
- 1.7. kontroliuojamą ir ribojimų oro erdvę;
- 1.8. žemėlapiai (schemos) su draudžiamomis, ribotomis ir pavojingomis zonomis;
- 1.9. paieškos ir gelbėjimo įrangą ir tarnybas;
- 1.10. atitinkamus žemėlapius ir schemas;
- 1.11. trumpa galiojančių NOTAM anotacija ir kita svarbi trumpalaikio pobūdžio informacija, neįtraukta į NOTAM, apie sąlygas oro uoste, tarp jų ir apie antžeminių įrenginių darbą bei aerodromo manevravimo lauką:
  - 1.1.1. statybos ir remonto darbus;
  - 1.1.2. nelygumus kilimo ir tūpimo bei riedėjimo takuose;
  - 1.1.3. sniegą, ledą ar vandenį ir jo gylį ant kilimo ir tūpimo bei riedėjimo takų, jų poveikį sukibimo koeficientui;
  - 1.1.4. kitus laikinus skrydžių saugos pavojus, įskaitant paukščių keliamą pavojų;
  - 1.1.5. aerodromų signalinių žiburių įrenginių darbą, gedimus, išjungimus;
  - 1.1.6. ryšio, navigacijos, stebėjimo ir skrydžių valdymo įrenginių gedimus;
2. ONI paslaugų teikėjas turi užtikrinti, kad kiekvienoje navigacinėje žiniavietėje būtų pakabinti / prieinami tokie skrydžių vykdymo planavimo ir navigacijos žemėlapiai, schemos bei instrukcijos:
  - 2.1. Europos regiono oro erdvės planavimo žemėlapis;
  - 2.2. Lietuvos Respublikos oro navigacijos žemėlapis, mastelis 1:500 000;
  - 2.3. visos Lietuvos Respublikos tarptautinių oro uostų schemos;
  - 2.4. Lietuvos Respublikos aerodromų skrydžių instrukcijos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [4R-23](#), 2013-01-22, Žin., 2013, Nr. 9-413 (2013-01-24), i. k. 1132217ISAK0004R-23

3. Visose navigacinėse žiniavietėse orlaivių įgulos turi turėti galimybę išsispausdinti ištraukas iš visų Lietuvos Respublikos skelbiamų leidinių (AIP, AIR, skrydžių vykdymo planavimo ir navigacijos žemėlapių bei schemų). Šių leidinių įsigijimo / pirkimo sąlygos turi būti skelbiamos AIP GEN 3.1.3 dalyje pagal šių taisyklių 1 priedo reikalavimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [4R-23](#), 2013-01-22, Žin., 2013, Nr. 9-413 (2013-01-24), i. k. 1132217ISAK0004R-23

Pakeitimai:

1.

Civilinės aviacijos administracija, Įsakymas

Nr. [4R-192](#), 2012-08-03, Žin., 2012, Nr. 94-4865 (2012-08-09), i. k. 1122217ISAK0004R-192

Dėl Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2012 m. balandžio 5 d. įsakymo Nr. 4R-89 "Dėl Oro navigacijos informacijos paslaugų teikimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

2.

Civilinės aviacijos administracija, Įsakymas

Nr. [4R-23](#), 2013-01-22, Žin., 2013, Nr. 9-413 (2013-01-24), i. k. 1132217ISAK0004R-23

Dėl Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2012 m. balandžio 5 d. įsakymo Nr. 4R-89 "Dėl Oro navigacijos informacijos paslaugų teikimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

3.

Civilinės aviacijos administracija, Įsakymas

Nr. [4R-12](#), 2014-01-20, paskelbta TAR 2014-01-21, i. k. 2014-00380

Dėl Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2012 m. balandžio 5 d. įsakymo Nr. 4R-89 „Dėl oro navigacijos informacijos paslaugų teikimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo